

KIN.430.1.2023
Nr ewid. 45/2023/P/23/001/KIN

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2022 r.
w części 21 – Gospodarka morska,
22 – Gospodarka wodna,
39 – Transport
i 69 – Żegluga śródlądowa
oraz wykonanie planu finansowego Rządowego
Funduszu Rozwoju Dróg

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Infrastruktury
z up.

Marek Maj
p.o. Wicedyrektor

Akceptuję:

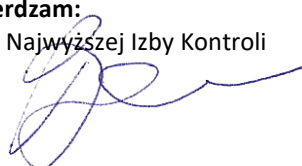
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
Warszawa, dnia 02 czerwca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA	7
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA	11
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	11
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	13
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA	35
3.4. KSIĘGI RACHUNKOWE W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT.....	35
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG	37
4.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO.....	37
4.2. RACHUNKOWOŚĆ	40
4.3. SPRAWOZDANIA	41
5. USTALENIA INNYCH KONTROLI	42
6. INFORMACJE DODATKOWE	46
7. ZAŁĄCZNIKI	47
7.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCIACH 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA	47
7.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG	49
7.3. DOCHODY BUDŻETOWE W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH.....	50
7.4. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH	54
7.5. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH	59
7.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH.....	64
7.7. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG.....	66
7.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	69
7.9. STANOWISKO MINISTRA DO INFORMACJI O WYNIKACH KONTROLI.....	71
7.10. OPINIA PREZESA NIK DO STANOWISKA MINISTRA	72

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w 2022 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowych 21 – Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport, 69 – Żegluga śródlądowa (dalej: odpowiednio część, 21, 22, 39 lub 69), ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tych części budżetu państwa, a także ocena wykonania planu finansowego na 2022 r. Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich oraz wykonanie planu finansowego RFRD;

- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych;

- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp), w tym nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek.

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Infrastruktury (dalej: Ministerstwo lub MI)
 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (dalej: GDDKiA)
 Urząd Morski w Gdyni
 Urząd Morski w Szczecinie

Budżet państwa w części 21 – Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i 69 – Żegluga śródlądowa realizował w 2022 r. dysponent tych części, tj. Minister Infrastruktury² (dalej: Minister).

Dział Gospodarka morska, zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej³, obejmował sprawy: transportu morskiego i żeglugi morskiej, obszarów morskich; portów i przystani morskich; przemysłu stoczniowego; ochrony środowiska morskiego oraz sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych i spółek z udziałem Skarbu Państwa funkcjonujących w obszarze gospodarki morskiej, w tym ochrony interesów Skarbu Państwa.

W ramach części 21 Minister Infrastruktury sprawował nadzór nad: urzędami morskimi w Gdyni i Szczecinie, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa, dwiema izbami morskimi (w Gdańsku⁴ i w Szczecinie), Odwoławczą Izbą Morską z siedzibą w Gdyni, Zespołem Szkół Morskich w Świnoujściu. Minister sprawował również nadzór nad Uniwersytetem Morskim w Gdyni i Akademią Morską w Szczecinie.

W 2022 r. dochody budżetu państwa w części 21 wyniosły 29 256 tys. zł (0,006% dochodów budżetu państwa ogółem), wydatki budżetu państwa – 1 599 502 tys. zł, tj. 0,3% wydatków budżetu państwa ogółem, a wydatki budżetu środków europejskich – 310 633,2 tys. zł, tj. 0,4% wydatków budżetu środków europejskich ogółem.

Dział Gospodarka wodna, zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej, obejmuje sprawy: kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych; utrzymania śródlądowych wód powierzchniowych stanowiących własność Skarbu Państwa wraz z infrastrukturą techniczną związaną z tymi wodami, a obejmującą budowle oraz urządzenia wodne; utrzymania śródlądowych dróg wodnych; ochrony przeciwpowodziowej, w tym budowy, modernizacji oraz utrzymania urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią oraz koordynacji przedsięwzięć służących osłonie i ochronie przeciwpowodziowej państwa; funkcjonowania państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej, z wyłączeniem zagadnień monitoringu jakości wód podziemnych; współpracy międzynarodowej na wodach granicznych w zakresie zadań należących do działu; określania zasad i warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, melioracji. Ponadto minister właściwy do spraw gospodarki wodnej sprawował w 2022 r. nadzór nad działalnością Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Zrealizowane w 2022 r. dochody budżetu państwa w części 22 wyniosły 15 673,5 tys. zł (0,003% dochodów budżetu państwa ogółem), wydatki budżetu państwa wykonano w kwocie 2 280 436,8 tys. zł, tj. 0,4% wydatków budżetu państwa ogółem. W 2022 r. w części 22 nie było wydatków z budżetu środków europejskich.

Dział Transport obejmuje sprawy funkcjonowania oraz rozwoju infrastruktury transportu, w szczególności budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg publicznych (w tym autostrad) oraz kolei, lotnisk i portów lotniczych; opłat za korzystanie z infrastruktury transportu; ruchu drogowego, kolejowego oraz lotniczego; przewozu osób i rzeczy środkami transportu samochodowego, kolejowego i lotniczego; komunikacji publicznej⁵. Minister Infrastruktury sprawował w 2022 r. nadzór nad: Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. z 2021 r. poz. 937.).

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 2512.

⁴ Z siedzibą w Gdyni.

⁵ Art. 27 ust. 1 ustawy o działach administracji rządowej.

Głównym Inspektorem Transportu Drogowego oraz Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad, a podlegały mu: Polska Agencja Żeglugi Powietrznej i Transportowy Dozór Techniczny.

W części 39 w 2022 r. zrealizowane dochody budżetu państwa wyniosły 167 163,8 tys. zł (0,03% dochodów budżetu państwa ogółem), wydatki budżetu państwa zrealizowano w kwocie 9 185 328,7 tys. zł – 1,8% wydatków budżetu państwa ogółem, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 13 088 561 tys. zł (17,7% wydatków budżetu środków europejskich ogółem).

Dział Żegluga śródlądowa obejmuje sprawy: funkcjonowania oraz rozwoju śródlądowych dróg wodnych w zakresie żeglugi śródlądowej; ruchu wodnego w zakresie żeglugi śródlądowej; przewozu osób i rzeczy środkami żeglugi śródlądowej; budowy, przebudowy oraz modernizacji śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym; współpracy międzynarodowej na wodach granicznych oraz ujętych w systemie międzynarodowych dróg wodnych w zakresie zadań należących do działu oraz sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych i spółek z udziałem Skarbu Państwa funkcjonujących w obszarze żeglugi śródlądowej, w tym ochrony interesów Skarbu Państwa⁶.

Budżet państwa w części 69 – Żegluga śródlądowa w 2022 r. był wykonywany przez pięć jednostek budżetowych: Ministerstwo, trzy urzędy żeglugi śródlądowej (w Bydgoszczy, Szczecinie i we Wrocławiu) oraz Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu.

W 2022 r. dochody budżetu państwa w części 69 – Żegluga śródlądowa wyniosły 722,4 tys. zł (0,0001% dochodów budżetu państwa ogółem). Wydatki budżetu państwa zrealizowano w kwocie 23 299,7 tys. zł, co stanowiło 0,005% wydatków budżetu państwa ogółem. W części 69 nie było w 2022 r. wydatków z budżetu środków europejskich.

Minister Infrastruktury był w 2022 r. dysponentem Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (dalej: RFRD) utworzonego na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg⁷, który stanowi instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego na lata 2019–2027.

RFRD gromadził środki finansowe na zadania polegające na: budowie, przebudowie i remoncie dróg powiatowych i gminnych, budowie mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych; budowie obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich; budowie, przebudowie i remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa oraz budowie, przebudowie i remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych o znaczeniu obronnym.

Zrealizowane w 2022 r. przychody RFRD wyniosły 3 115 500 tys. zł, a koszty realizacji zadań 4 370 645,3 tys. zł.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw⁸, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg z dniem 1 stycznia 2023 r. uległ likwidacji i jednocześnie z tym dniem został utworzony Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, niebędący państwowym funduszem celowym w rozumieniu ufp, prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Zadania RFRD prowadzonego przez BGK pozostały tożsame z tymi, na które gromadzone były środki RFRD jako państwowego funduszu celowego. W 2022 r. były to następujące zadania: budowa, przebudowa i remont dróg powiatowych i gminnych, budowa mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych; budowa obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich; budowa, przebudowa i remont dróg wojewódzkich,

⁶ Art. 10a ust. 1 ustawy o działach administracji rządowej.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 747, ze zm. (dalej ustawa o RFRD).

⁸ Dz. U. poz. 1768.

powiatowych i gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa oraz budowa, przebudowa i remont dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych o znaczeniu obronnym. Z dniem 24 sierpnia 2022 r. dodano nowe zadania RFRD, polegające na dofinansowywaniu budowy, przebudowy lub remontu dojazdów do terminali intermodalnych lub budowy, przebudowy lub remontu dojazdów do stref oraz budowy, przebudowy, remontu dróg wojewódzkich lub poprawie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów i wydatków, zatrudnienia i wynagrodzenia w skontrolowanych częściach budżetowych oraz realizacji planu finansowego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg zostały przedstawione w załącznikach nr 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 i 7.7 do niniejszej informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 21 – Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i 69 – Żegluga śródlądowa, a wykonanie w 2022 r. planu finansowego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg NIK ocenia w formie opisowej

Część 21 – Gospodarka morska

NIK ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa na rok 2022 w części 21 – Gospodarka morska.

Zrealizowane wydatki budżetu państwa wyniosły 1 599 502,2 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach. Największa kwota wydatków (52,5% ogółu wydatków) dotyczyła wydatków majątkowych. Wydatki te poniesiono w kwocie 839 790,1 tys. zł, głównie na realizację programu wieloletniego „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” w kwocie 765 192,1 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 21 zostały zrealizowane w kwocie 310 633,2 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach (314 506,1 tys. zł).

Badanie próby 44 wydatków na łączną kwotę 12 896,1 tys. zł (zrealizowanych przez Biuro Administracyjno-Finansowe w MI¹⁰) wykazało, że zostały one dokonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Analiza trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych wykazała, że przeprowadzono je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a zrealizowane zamówienia służyły realizacji celów i zadań kontrolowanej jednostki.

Również badanie próby wydatków w objętych kontrolą urzędach morskich w Gdyni i Szczecinie wykazało, że większość tych wydatków została poniesiona na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, zgodnie z warunkami zawartych umów i przepisami obowiązującymi jednostki sektora finansów publicznych. Badaniem w tych jednostkach objęto wydatki budżetu państwa w łącznej kwocie 807 148,7 tys. zł (tj. 55,5% wydatków części 21 z budżetu państwa) i wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 76 263,9 tys. zł (tj. 24,6% wydatków z budżetu środków europejskich zrealizowanych w części 21), z czego poniesienie przez Urząd Morski w Szczecinie wydatków w kwocie 120,6 tys. zł zostało ocenione jako niegospodarne, a w kwocie 44 tys. zł jako niezgodne z regulaminem organizacyjnym Urzędu¹¹.

Analiza czterech postępowań o udzielenie zamówień publicznych¹² przeprowadzonych przez Urząd Morski w Szczecinie wykazała, że w przypadku dwóch zadań przy ich udzielaniu naruszono przepisy upzp. Badanie trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych¹³ przeprowadzonych przez Urząd Morski w Gdyni wykazało, że postępowania przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych¹⁴ i procedurami wewnętrznymi.

¹⁰ Zwane dalej BAF lub dysponentem III stopnia w Ministerstwie Infrastruktury (MI). Zgodnie z decyzją Ministra Infrastruktury z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia dysponentów środków budżetu państwa w częściach, których dysponentem jest Minister Infrastruktury, dysponentem III stopnia w częściach 21, 22, 39 i 69 był w 2022 r. Dyrektor Generalny Ministerstwa Infrastruktury. Natomiast, na podstawie § 35 ust 1 Regulaminu Organizacyjnego Ministerstwa Infrastruktury, BAF odpowiada za opracowanie i realizację budżetu Ministerstwa w zakresie części budżetu państwa: 21– Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport, 69 – Żegluga śródlądowa, w zakresie dochodów i wydatków dysponenta środków budżetu państwa III stopnia oraz środków pochodzących z budżetu UE oraz realizację zadań administracyjno-logistycznych w obszarze zapewnienia sprawnego funkcjonowania Ministerstwa. Zgodnie z § 35 ust 2 pkt 1 ww. Regulaminu, do zadań BAF należy w szczególności realizacja zadań dysponenta środków budżetu państwa III stopnia oraz środków pochodzących z budżetu UE, w tym planowanie dochodów i wydatków.

¹¹ Były to wydatki na opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej (120,6 tys. zł) oraz na zawarte z pracownikami Urzędu umowy o dzieło na przygotowanie i przekazanie do archiwum zakładowego akt osobowych byłych pracowników (44 tys. zł).

¹² Kwota wydatków dokonywanych w 2022 r. w ramach zamówień poddanych badaniu wyniosła 12 859,4 tys. zł.

¹³ Na realizację których w 2022 r. wydatkowano 2746,4 tys. zł.

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm. (dalej: upzp).

Część 22 – Gospodarka wodna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 22 – Gospodarka wodna.

Zrealizowane wydatki budżetu państwa wyniosły 2 280 436,8 tys. zł, tj. 97,4% planu po zmianach. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2021 r. (1 797 965,4 tys. zł), w 2022 r. nastąpił wzrost wydatków o 482 471,4 tys. zł, tj. o 26,8%. Wzrost ten wynikał z wyższych kwot przyznanych w 2022 r. dotacji przeznaczonych m.in. na realizację zadań wynikających z art. 240 ust. 2–5¹⁵ ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹⁶ (przyznanych Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie¹⁷) oraz na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” przez PGW WP i Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy¹⁸.

Największa kwota wydatków w części 22 – Gospodarka wodna (stanowiąca 96,5% ogółu zrealizowanych wydatków) została przeznaczona na dotacje w kwocie ogółem 2 200 714,6 tys. zł (łącznie ze współfinansowaniem projektów z udziałem środków UE w kwocie 82 874,7 tys. zł).

Nie planowano i nie zrealizowano w 2022 r. wydatków budżetu środków europejskich w części 22. W 2021 r. zostały one zrealizowane w kwocie 4056,9 tys. zł.

Badanie próby wydatków dysponenta III stopnia w MI na kwotę 60 256,7 tys. zł, tj. 75,6% jego wydatków ogółem (79 722,2 tys. zł) wykazało, że zostały one dokonane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono niegospodarnego i niecelowego wydatkowania środków publicznych.

Kontrola trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w wyniku których w 2022 r. wydatkowano 524,5 tys. zł wykazała, że przeprowadzono je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a poniesione wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

Część 39 – Transport

NIK ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 39 – Transport.

Dochody budżetowe w części wyniosły 167 163,8 tys. zł, tj. były zbliżone do uzyskanych w 2021 r. (169 149,33 tys. zł) i o 83% wyższe od kwoty dochodów zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.¹⁹

W 2022 r. w części 39 wydatkowano 9 185 328,7 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach (9 233 725,22 tys. zł) i 50,6% wykonania wydatków w 2021 r. (18 170 543,3 tys. zł)²⁰. Plan budżetu środków europejskich po zmianach w kwocie 13 101 837,3 tys. zł został zrealizowany w kwocie 13 088 561 tys. zł, tj. w 99,9%. Dysponent części prawidłowo dokonywał w 2022 r. zmian w planie wydatków oraz blokad wydatków budżetu państwa. Analiza próby udzielonych dotacji, decyzji o blokowaniu środków, wykorzystania środków z rezerw celowych budżetu państwa i budżetu środków europejskich nie wykazała nieprawidłowości.

¹⁵ Zadania: wykonywane przez: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (art. 240 ust. 2); przez Regionalne zarządy gospodarki wodnej (art. 240 ust. 3); przez Zarządy zlewni (art. 240 ust. 4); przez Nadzory wodne (art. 240 ust. 5).

¹⁶ Dalej: ustawa Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, ze zm.).

¹⁷ Dalej: PGW WP.

¹⁸ Dalej: IMiGW-PIB.

¹⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 270, dalej: ustawa budżetowa na 2022 r.

²⁰ W planie wydatków na 2021 r. w części 39 ujęto wydatki w łącznej kwocie 8 207 821 tys. zł (45,2% ogółu zrealizowanych wydatków) z naruszeniem zasady roczności budżetu państwa, o której mowa w art. 109 ust. 1, 3 i 4 upf, co w 2022 r. nie miało już miejsca.

Badanie próby 44 wydatków zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Infrastruktury w łącznej kwocie 15 526,5 tys. zł wykazało, że zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych m.in. w ufp i aktach wykonawczych do tej ustawy.

Stwierdzona w Ministerstwie Infrastruktury nieprawidłowość polegała na niepodjęciu skutecznych działań (przez Biuro Administracyjno-Finansowe) mających na celu ograniczenie ponoszonych w 2022 r. wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej (opłaty sieciowej stałej poprzez dostosowanie mocy umownej do faktycznych potrzeb, w szczególności w budynku B/C) i opłat za energię bierną pojemnościową. W związku z tym w 2022 r. poniesiono nadmierne wydatki na dystrybucję energii w kwocie ok. 224,5 tys. zł²¹, tj. 41,1% ogółu wydatków Ministerstwa poniesionych w 2022 r. na usługi dystrybucji energii elektrycznej (546,2 tys. zł), co było działaniem niegospodarnym.

Badanie ksiąg rachunkowych dysponenta części 39, w tym 34 dowodów księgowych na kwotę 1 678 280,1 tys. zł i odpowiadających im zapisów księgowych wykazało, że dowody te były sporządzone poprawnie pod względem formalnym i rachunkowym, a dokonane w księgach rachunkowych zapisy były prawidłowe, tj. zgodne z treścią odpowiadających im dowodów.

W GDDKiA badaniem objęto próbę wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie 47 462,5 tys. zł²². Ww. wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp. Skontrolowane wydatki poniesione zostały celowo i gospodarnie. Również badanie próby wydatków budżetu środków europejskich w kwocie 112 914,4 tys. zł²³ nie wykazało nieprawidłowości. Wydatki zostały przeznaczone na zadania ujęte w umowach o dofinansowanie, służyły realizacji celów GDDKiA, a płatności dokonano w terminach wynikających z zawartych umów.

W wyniku realizacji przez GDDKiA inwestycji drogowych finansowanych ze środków Krajowego Funduszu Drogowego (dalej KFD), budżetu państwa i środków europejskich – w 2022 r. oddano do użytku łącznie ponad 403 km nowych dróg krajowych, w tym: 357,645 km dróg ekspresowych i autostrad oraz 45,914 km obwodnic w ciągu dróg krajowych.

Część 69 – Żegluga śródlądowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 69 – Żegluga śródlądowa.

Dochody budżetowe zostały zrealizowane w kwocie 722,4 tys. zł, co stanowiło 96,2% planu (751 tys. zł) i 92,9 % dochodów zrealizowanych w 2021 r. (777,7 tys. zł). Wydatki budżetu państwa zrealizowane w 2022 r. w części 69 wyniosły 23 299,7 tys. zł, tj. 91,6% planu po zmianach (25 447,9 tys. zł) oraz 93,5% wydatków wykonanych w 2021 r. (24 913,1 tys. zł). W 2022 r. w części 69 nie ponoszono wydatków z budżetu środków europejskich.

Dysponent części 69 – Żegluga śródlądowa w sposób prawidłowy dokonywał w 2022 r. zmian w planie wydatków.

Badanie próby wydatków²⁴ budżetu państwa zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Infrastruktury w kwocie 1328 tys. zł, tj. 21,4% wydatków tego dysponenta wykazało, że były one celowe i służyły realizacji zadań.

Analiza trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych wykazała, że zostały one przeprowadzone prawidłowo. Wydatki zrealizowane na zamówienia publiczne w 2022 r. wyniosły 186,2 tys. zł.

²¹ Według szacunków NIK.

²² Co stanowiło 0,9% wydatków GDDKiA i 31,6% centrali GDDKiA. Doboru próby dokonano metodą MUS.

²³ Doboru próby dokonano metodą MUS.

²⁴ Próba wydatków wybrana metodą MUS (z uwzględnieniem wartości) i uzupełniona poprzez dobór celowy.

Sprawozdawczość

NIK pozytywnie opiniuje łączne sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych za 2022 r. sporządzone przez dysponenta części 21, 22, 39 i 69 oraz sprawozdania jednostkowe dysponentów III stopnia, tj. GDDKiA i urzędów morskich w Gdyni i Szczecinie.

Sprawozdania łączne dysponenta ww. części budżetowych zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów. Objęte kontrolą sprawozdania jednostkowe dysponentów III stopnia zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z prowadzonej ewidencji księgowej. Mechanizmy systemu kontroli zarządczej zapewniały prawidłowość sporządzonych sprawozdań budżetowych (w tym z budżetu środków europejskich) i sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponentów III stopnia.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Zrealizowane w 2022 r. przychody RFRD wyniosły 3 115 500 tys. zł, tj. 146,2% kwoty planowanej (2 131 348 tys. zł), a koszty realizacji zadań wyniosły 4 370 645,3 tys. zł, tj. 73,3% zaplanowanych. NIK wskazuje, że koszty te (w ramach których uwzględniono kwotę 1 500 000 tys. zł wpłaconą na rzecz Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych) były niższe od planowanych m.in. w wyniku opieszalych działań dysponenta RFRD, który nie przekazał beneficjentom 285 000 tys. zł zaplanowanych na 2022 r. na realizację tzw. zadań miejskich. Nabór wniosków o dofinansowanie tych zadań został ogłoszony przez Ministra Infrastruktury dopiero 21 lipca 2022 r., tj. 8 miesięcy po uchwaleniu planu finansowego RFRD na 2022 r., a dalsze postępowanie, zakończone zatwierdzeniem listy zadań miejskich przeznaczonych do dofinansowania przez Prezesa Rady Ministrów, trwało jeszcze ponad pół roku (200 dni), co uniemożliwiło wykorzystanie w 2022 r. środków ujętych na ten cel w planie finansowym RFRD. Przedmiotowe zadania miejskie będą mogły zostać dofinansowane dopiero w 2023 r.

Badanie próby kosztów RFRD w kwocie 540 657,7 tys. zł wykazało, że koszty te poniesiono na realizację zadań ustawowych.

Roczne sprawozdania za 2022 r. z wykonania planu finansowego RFRD oraz sprawozdania za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych²⁵ zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

²⁵ Rb-33, Rb-40 oraz Rb-Z i Rb-N.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

3.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA

Zrealizowane w 2022 r. dochody w części 21 wyniosły 29 256 tys. zł, co stanowiło 26% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2022 r. (112 745 tys. zł). W porównaniu do dochodów wykonanych w 2021 r. (15 852,6 tys. zł) dochody w tej części były wyższe o 84,6%. Dochody uzyskano przede wszystkim w dziale 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem – w kwocie 15 876 tys. zł (54,3% ogółu dochodów) – z wpłaty z tytułu dywidendy i w dziale 600 – Transport i łączność – w kwocie 11 990,4 tys. zł (40,1% ogółu dochodów). Dochody te pochodziły m.in. z tytułu: najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów, opłat za inspekcje statków, rejestracje jednostek pływających, wydanie kart bezpieczeństwa, zezwoleń na wejście/wyjście statków do/z portów.

Na koniec 2022 r. w części 21 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 10 294,9 tys. zł, w tym zaległości netto w wysokości 9968,9 tys. zł. W porównaniu do 2021 r. (2889,3 tys. zł) należności wzrosły o 7405,6 tys. zł, tj. 356,3%, co wynikało ze wzrostu należności z wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów w dziale 600, które na koniec 2022 r. wyniosły 7742,6 tys. zł (75,2% ogółu należności) i dotyczyły głównie kar za zwłokę w dostawie jednostki pływającej, naliczonych przez Urząd Morski w Szczecinie.

Dochody zrealizowane przez dysponenta III stopnia wyniosły 16 661,4 tys. zł, co stanowiło 16,4 % planu (101 464 tys. zł). Na wzrost wykonania dochodów w 2022 r. w stosunku do 2021 r. miała wpływ głównie wpłata dywidendy od Chińsko-Polskiego Towarzystwa Okrętowego w Szanghaju S.A. w kwocie 15 876 tys. zł (Skarb Państwa posiada 50% udziałów w ww. spółce).

Niski poziom realizacji planu dochodów związany był z brakiem realizacji wpływów ujmowanych w rozdziale klasyfikacji budżetowej 75001 – wpływów z różnych opłat (na 2022 r. zaplanowano 100 600 tys. zł, a wykonanie dochodów ukształtowało się na poziomie 721,6 tys. zł). Na etapie planowania dochodów nie było możliwe dokładne oszacowanie ile i na jakie wartości zostaną wydane pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich dla przedsięwzięć polegających na budowie morskich farm wiatrowych o których wydanie złożono łącznie 132 wnioski. Departament Gospodarki Morskiej zakładał, że w 2022 i 2023 r. zostanie wydanych 10 pozwoleń. Brak wpływów w zakładanej wysokości w 2022 r. wynikał w głównej mierze z opóźnień w prowadzeniu postępowań w sprawie wydania ww. pozwoleń, których to opóźnień nie można było przewidzieć na etapie planowania dochodów, Głównymi przyczynami opóźnień w prowadzonych postępowaniach był ich skomplikowany charakter oraz obszerność wymagającej analizy i oceny dokumentacji przedkładanej przez wnioskodawców w toku postępowania (średnio dokumentacja przedkładana w toku tych postępowań liczy kilkaset stron). Ponadto na czas oceny wniosków znaczący wpływ miały również terminy na pozyskanie opinii dla poszczególnych wniosków do których obligują przepisy ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej²⁶.

3.1.2. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 22 – GOSPODARKA WODNA

W ustawie budżetowej na rok 2022 w części 22 zaplanowano dochody budżetowe w kwocie 25 533 tys. zł. Zrealizowane w 2022 r. dochody wyniosły 15 673,5 tys. zł i były niższe o 9859,5 tys. zł (tj. o 38,6%) od planu i o 43,7% niższe od dochodów zrealizowanych w 2021 r. (27 846,2 tys. zł).

²⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 457, ze zm.

Niższe niż planowano dochody w 2022 r. wynikały głównie z niższej kwoty zasilenia przez PGW WP rezerwy celowej poz. 59 na zadania realizowane przez GIOŚ, tj. na zadania związane z prowadzeniem kontroli i monitoringu wód w zakresie wdrażania dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego. Zaplanowano kwotę 23 000 tys. zł, podczas gdy przekazana przez PGW WP kwota wyniosła 8753 tys. zł (kwota odpowiadająca wartości zawartej umowy pomiędzy PGW WP a GIOŚ). Zapotrzebowanie na środki w kwocie 23 000 tys. zł w planie na 2022 r. wynikało z informacji przekazanej przez PGW WP do Ministerstwa Infrastruktury, na podstawie zgłoszenia GIOŚ.

Dochody w tej części budżetowej osiągnięto głównie z tytułu: opłat melioracyjnych i inwestycyjnych pobieranych przez PGW WP na podstawie art. 201 ust. 1 ustawy Prawo wodne (2635,2 tys. zł), zwrotu niewykorzystanych dotacji oraz płatności (2552,1 tys. zł), środków przekazanych przez PGW WP na zasilenie rezerwy celowej poz. 59, przeznaczonych na dofinansowanie zadań realizowanych przez GIOŚ (5237,3 tys. zł), uzyskanych przez PGW WP od Republiki Federalnej Niemiec środków na podstawie zawartej w 2015 r. umowy między rządem RP a rządem RFN o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko-niemieckim (2276,1 tys. zł).

Na koniec 2022 r. w części 22 należności pozostałe do zapłaty wyniosły 1625,4 tys. zł, z czego 1359,7 tys. zł stanowiła należność z tytułu rozliczenia dotacji celowej na realizację zadań w ramach projektów UE udzielonej PGW WP (w 2021 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 189,1 tys. zł). Zaległości na koniec 2022 r. wyniosły 3 tys. zł.

W części 22 – Gospodarka wodna w 2022 r. nie planowano dochodów na poziomie dysponenta III stopnia. Zrealizowane w 2022 r. dochody wyniosły 429,3 tys. zł i były niższe o 48,5% od dochodów uzyskanych w 2021 r. (834,3 tys. zł). Głównymi źródłami dochodów były wpływy uzyskane z tytułu odpłatnego zbycia praw własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (276 tys. zł) i z tytułu różnic kursowych (143,6 tys. zł).

3.1.3. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

W ustawie budżetowej na rok 2022 zaplanowano dochody w wysokości 91 474 tys. zł, a uzyskano dochody w łącznej kwocie 167 163,8 tys. zł, tj. 182,8 % planu. Dochody te wykonano na poziomie zbliżonym do 2021 r. (169 149,33 tys. zł). Dochody zostały uzyskane głównie przez:

- Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad – 84 400,85 tys. zł (50,5% dochodów uzyskanych w części), dochody te były wyższe od planowanych o 23 319,9 tys. zł, tj. o 38,2%. Uzyskanie wyższych niż planowano dochodów budżetowych w 2022 r. spowodowane było zwiększonymi wpływami z tytułów, których nie można było przewidzieć na etapie planowania – np. wpłaty kar umownych od wykonawców;
- Urząd Lotnictwa Cywilnego – 26 819,9 tys. zł (16,1% dochodów uzyskanych w części);

oraz w rozdziale 60002 Infrastruktura kolejowa – w którym nie planowano dochodów, a uzyskano kwotę 21 840,97 tys. zł, która dotyczyła: zwrotów dotacji podmiotowej udzielonej PKP PLK S.A. w latach ubiegłych, kar nałożonych na PKP PLK S.A. za nieterminowe przekazanie dokumentów, niedotrzymania parametrów wynikających z kategoryzacji oraz niewykonanie zakładanego poziomu wskaźników monitorowania umowy za 2019 r. na realizację programu wieloletniego „Pomoc w zakresie finansowania kosztów utrzymania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów o 2023 r.” i dochodów uzyskanych przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych m.in. z odsetek od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych;

i w rozdziale 60001 – nieplanowane w tym rozdziale dochody uzyskane przez dysponenta części w kwocie 17 998 tys. zł. Dotyczyły one głównie naliczonych PKP Intercity S.A. kar przy realizacji umowy na świadczenie usług publicznych w zakresie międzywojewódzkich i międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich.

Należności na koniec 2022 r. wyniosły 193 435,1 tys. zł (w tym zaległości w kwocie 50 052,9 tys. zł), co oznacza wzrost w stosunku do stanu należności na koniec 2021 r. (186 005,5 tys. zł) o 4%. Największa kwota należności wystąpiła w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad 184 596,2 tys. zł (w tym zaległości w kwocie 41 964,7 tys. zł) i były to głównie nieuiszczone należności z tytułu kar umownych.

Dochody zrealizowane w 2022 r. przez dysponenta III stopnia wyniosły 1850,3 tys. zł. Dochody osiągnięte w 2022 r. były o 741,3 tys. zł, tj. o 66,8%, wyższe od prognozowanych (1109 tys. zł) oraz o 539 tys. zł, tj. o 41,1%, wyższe od dochodów uzyskanych w 2021 r. (1311 tys. zł). Wzrost dochodów wynikał m.in. z: większej ilości przeprowadzonych egzaminów przez wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego i w konsekwencji wyższych wpływów z tego tytułu, jak również z wejścia w życie nowelizacji ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁷, która przywróciła możliwość potrącania należności z tytułu nałożonych kar umownych wraz z należnymi odsetkami z wynagrodzeń wykonawcy lub z zabezpieczenia należytego wykonania umowy²⁸.

Na koniec 2022 r.²⁹ wystąpiły należności do zapłaty ogółem w wysokości 902,2 tys. zł, w tym zaległości netto 763,2 tys. zł. Należności ogółem w 2022 r. były niższe o 137,8 tys. zł i stanowiły 86,7% należności z 2021 r. (1040 tys. zł), a zaległości netto były niższe o 37,2 tys. zł i stanowiły 95,3% zaległości z 2021 r. (800,4 tys. zł).

3.1.4. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH W CZĘŚCI 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Dochody budżetowe w części 69 w 2022 r. wyniosły 722,4 tys. zł, co stanowiło 96,2% planu (751 tys. zł) i 92,9 % dochodów zrealizowanych w 2021 r. (777,7 tys. zł). Dochody pochodziły głównie z opłat pobieranych przez urzędy żeglugi śródlądowej m.in. za przeprowadzone inspekcje techniczne, pomiary statków żeglugi śródlądowej, zmiany w dokumentach kontrolowanych statków, wydawanie książeczek żeglarskich, świadectw kwalifikacji i patentów. Dochody zrealizowano głównie w dziale 600 – Transport i łączność, rozdział 60042 – Urzędy żeglugi śródlądowej w kwocie 720,4 tys. zł, tj. 99,7% ogółu zrealizowanych dochodów w części 69.

Należności na koniec 2022 r. wyniosły 172,6 tys. zł (w tym zaległości 150,1 tys. zł), co oznaczało wzrost w stosunku do 2021 r. (132,5 tys. zł) o 30,2 %, co wynikało głównie z naliczania kar wraz z odsetkami przez urzędy żeglugi śródlądowej (w tym kary umownej za zwłokę w usunięciu wad w kwocie 30 tys. zł).

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA.

W ustawie budżetowej na 2022 r. wydatki budżetu państwa w części 21 zostały zaplanowane w kwocie 1 493 509 tys. zł. W trakcie 2022 r. plan został zwiększony *per saldo* o kwotę 112.441,2 tys. zł, w tym m.in.:

- 33 decyzjami Ministra Finansów – zwiększenie *per saldo* o kwotę 88 644,8 tys. zł – środki z rezerw celowych;
- trzema decyzjami przyznającymi środki z rezerwy ogólnej – zwiększenie o kwotę 29 890 tys. zł;
- czterema decyzjami Ministra Finansów (przesunięcie środków między częściami budżetu państwa) – *per saldo* zmniejszenie o kwotę 875,1 tys. zł;
- dwiema decyzjami Ministra Infrastruktury (przesunięcie środków do innych części budżetowych) – *per saldo* zwiększenie o kwotę 926,3 tys. zł;
- decyzją Ministra Finansów (przeniesienie środków do Ministerstwa Obrony Narodowej) – zmniejszenie o kwotę 6144,8 tys. zł

W wyniku siedmiu decyzji Ministra Infrastruktury zablokowana została kwota 12 552,5 tys. zł, z tego 9 516,2 tys. zł decyzją Ministra Finansów przeznaczono na utworzoną rezerwę celową poz. 80 pn. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”.

Zrealizowane w części 21 wydatki wyniosły 1 599 502 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach (1 605 950,2 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2021 r. (1 627 333,6 tys. zł) wydatki były niższe o 27 831,4 tys. zł, tj. o 1,7 %. Najwyższe wydatki poniesiono w dziale 600

²⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.

²⁸ Dochody z tego tytułu wyniosły 424 tys. zł.

²⁹ Według sprawozdania Rb-27.

– Transport i łączność (w kwocie 1 313 907,5 tys. zł), przede wszystkim w rozdziale 60043 – Urzędy morskie (1 254 674,2 tys. zł) i rozdziale 60044 – Ratownictwo morskie (52 215,6 tys. zł).

Wydatki majątkowe w części 21 poniesiono w kwocie 839 790 tys. zł, tj. prawie w 100% planu po zmianach (840 137 tys. zł). Wydatki te stanowiły 52,5% ogółu wydatków w części 21 i zostały poniesione głównie na:

- program wieloletni „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”. W 2022 r. na realizację programu wydatkowano 765 192,1 tys. zł, tj. 100% planu. W związku z realizacją tego przedsięwzięcia wykonano m.in.: część I (zakończono), kontynuowano część II³⁰, zakupiono nasiębierną pogłębiarkę ssąco-refulującą. W dniu 17 września 2022 r. został otwarty kanał żeglugowy łączący Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską;
- program wieloletni pn. „Program ochrony brzegów morskich”³¹. W 2022 r. na realizację tego programu wydatkowano 33 952,2 tys. zł, tj. 100% planu, m.in. na:
 - 1) budowę ostróg brzegowych na odcinku brzegu morskiego w miejscowościach Niechorze i Pogorzelica (km 364,30–365,95) na długości 1,65 km (15 szt.),
 - 2) skanowanie laserowe morskiej strefy brzegowej w granicach administracyjnych Urzędu Morskiego w Szczecinie (edycja 2022) – długość brzegu morskiego objętego skanowaniem laserowym – 411,2 km,
 - 3) remonty elementów stałego oznakowania nawigacyjnego, remont jednostki pływającej „Magda”,
 - 4) wykonanie sztucznego zasilania brzegu i prac refulacyjno-czerpalnych³², z tego:
 - o prace refulacyjno-czerpalne związane ze sztucznym zasilaniem brzegu w rejonie miejscowości Ustka, o kubaturze około 150 tys. m³,
 - o prace refulacyjno-czerpalne związane ze sztucznym zasilaniem brzegu Półwyspu Helskiego w rejonie Władysławowo–Jurata o kubaturze 171,3 tys m³,
 - o sztuczne zasilanie brzegu na Mierzei Jeziora Kopań w miejscowości Wicie, na długości 0,4 km;
- program wieloletni „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019–2028”³³. W 2022 r. na realizację tego programu wydatkowano 15 556,3 tys. zł, tj. 100% planu, m.in. na: przeglądy obiektów hydrotechnicznych, wykonanie prac remontowych oznakowania nawigacyjnego, prace refulacyjno-czerpalne, wymianę systemu odbojowego na nabrzeżu BON Szczecin, remont pomostu cumowniczego i pomostu dojeściowego na Mańkowie, remont jednostki pływającej Syriusz w celu odnowienia klasy PRS.

Ze środków przyznanych z rezerw celowych i z rezerwy ogólnej w łącznej kwocie 118 535,8 tys. zł wykorzystano kwotę 117 223,7 tys. zł, tj. 98,9 % przyznanych środków, z tego wydatki ze środków rezerwy ogólnej (29 890 tys. zł, tj. 100% planu) poniesiono na zadania inwestycyjne realizowane przez Uniwersytet Morski w Gdyni³⁴ i Akademię Morską w Szczecinie³⁵ oraz Urząd Morski w Gdyni³⁶.

³⁰ M.in. obejmującą przebudowę toru wodnego na odcinku o długości około 10,4 km na rzece Elbląg.

³¹ Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich” - Dz. U. z 2016 r. poz. 678.

³² Nazwa własna realizowanych zadań, stosowana w gospodarce wodnej, w tym morskiej, polegających na umocnieniu brzegu poprzez ukształtowanie brzegu określonego akwenu, które dzięki podjęciu określonych robót, zapewni stateczność i utrwalenie brzegu oraz zabezpiecza go przed erozją, w szczególności erozją wodną. Umocnienia brzegów stosuje się w zależności od potrzeb w odniesieniu do brzegów wszystkich rodzajów akwenów wód powierzchniowych, zarówno wód morskich jak i śródlądowych. Techniczne umocnienie brzegów polega przede wszystkim na: umacnianiu brukiem kamiennym lub betonowym, umacnianiu z płyt betonowych, materacy kamiennych lub betonowych, gwiazdobloków, oskałowaniu brzegu, stosowaniu narzutów kamiennych lub z elementów betonowych bądź żelbetowych, i inne, np. umieszczanie kaszyc (konstrukcje siatkowo-kamienne), budowy ścian (wykonuje się ściany i mury drewniane, stalowe, żelbetowe, murowane), murów, w tym mury oporowe, wykonywane jako ciężkie konstrukcje budowlane, wykonywane przy użyciu betonu i stali, cegły, czy ciosów kamiennych.

³³ Uchwała nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019–2028”.

³⁴ Zadania: Zagospodarowanie terenu przy budynku Wydziału Nawigacyjnego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni”, „Wykonanie instalacji okablowania strukturalnego w budynku A Uniwersytetu Morskiego w Gdyni przy ul. Morskiej 81–87” i „Przebudowa pomieszczeń na parterze skrzydła zachodniego budynku Wydziału Nawigacyjnego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni”.

³⁵ Zadanie: „Budowa i wyposażenie laboratoriów szkoleniowo-ćwiczeniowo-badawczych zgodnych z międzynarodowymi standardami konwencji STCW oraz organizacji OPITO, GWO w Akademii Morskiej w Szczecinie”

Natomiast środki z rezerw celowych przeznaczono m.in. na inwestycje realizowane przez urzędy morskie w Szczecinie i Gdyni, na inwestycje realizowane w ramach programu „Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie” oraz na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi (osób zatrudnionych w Urzędzie Morskim w Gdyni w kapitanacie Portu Nowy Świat i pracowników Zespołu Szkół Morskich w Świnoujściu).

Analiza próby wydatków poniesionych z rezerw celowych (w kwocie 51 288,5 tys. zł) i z rezerwy ogólnej (29 890 tys. zł) wykazała, że środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

W części 21 na 2022 r. przeniesiono do wydatkowania środki, które nie wygasły w roku 2021 w kwocie 17 927,2 tys. zł, z której w 2022 r. wydatkowano 17 461,2 tys. zł, tj. 97,4%. Środki te przeznaczono na realizację zadań przez urzędy morskie w Szczecinie i Gdyni, Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa oraz Ministerstwo (w tym na dodatkowy fundusz motywacyjny).

Łącznie kwota dotacji podmiotowych i subwencji dla wyższych uczelni morskich została zaplanowana na 170 361,5 tys. zł (plan po zmianach). Uczelnie wykorzystały tę kwotę w 100% (w porównaniu do 2021 r. (163 515 tys. zł), kwota wykorzystanych dotacji i subwencji była wyższa o 6846,5 tys. zł, tj. o 4,2%). Środki te przeznaczono na:

- 121 215 tys. zł z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego oraz zwiększenie wynagrodzeń pracowników uczelni morskich;
- dotacje podmiotowe³⁷ dla uczelni morskich w kwocie 49 146,5 tys. zł na utrzymanie statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych, kadr morskich oraz na zadania dotyczące zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzenia działalności naukowej, udzielania stypendiów socjalnych, stypendiów rektora, zapomóg.

Podziału dotacji dokonano zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie sposobu podziału na uczelnie środków finansowych na świadczenia na rzecz studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej³⁸.

Środki przeznaczone na ww. subwencje i dotacje były przekazywane beneficjentom zgodnie z harmonogramem.

W 2022 r. udzielono także ośmiu dotacji celowych uczelniom morskim na podstawie zawartych umów w łącznej kwocie 33 540 tys. zł, z tego Politechnice Morskiej w Szczecinie 16 000 tys. zł (trzy umowy – na 10 000 tys. zł, na 4000 tys. zł i na 2000 tys. zł) i Uniwersytetowi Morskiemu w Gdyni 17 540 tys. zł (pięć umów – na 8000 tys. zł, na 6540 tys. zł, na 1394 tys. zł, na 1000 tys. zł i na 606 tys. zł). Dotacje Politechnice Morskiej w Szczecinie udzielono na budowę i wyposażenie laboratoriów szkoleniowo-ćwiczeniowo-badawczych zgodnych z międzynarodowymi standardami konwencji STCW i organizacji OPITO i GWO, na modernizację zespołu obiektów dydaktycznych i laboratoriów oraz na zakup niezbędnego wyposażenia służącego w procesie dydaktyczno-naukowym, a także na budowę Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie. Dotacje Uniwersytetowi Morskiemu w Gdyni udzielono na budowę hali sportowej i na wykonanie izolacji pionowej i poziomej przeciwwilgociowej oraz izolacji termicznej wewnętrznych i zewnętrznych ścian fundamentowych budynków Akademii Morskiej w Gdyni, a także na zagospodarowanie terenu przy budynku Wydziału Nawigacyjnego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni.

Badanie 21,8% wykorzystanych dotacji³⁹ (kwota dotacji podmiotowych i celowych bez subwencji wynosiła 82 686,5 tys. zł) w wysokości 18 000 tys. zł wykazało, że wykorzystanie i rozliczenie dotacji było zgodne z treścią zawartych umów na udzielenie tych dotacji.

³⁶ Środki przeznaczono na realizację robót budowlanych w ramach inwestycji: „Przebudowa Portu Rybackiego we Fromborku”.

³⁷ Dotacje udzielone na podstawie art. 460 ust. 6 w zw. z art. 365 pkt 3 i 6 oraz art. 459 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742).

³⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 384.

³⁹ Dotacje wybrane w sposób celowy, udzielone w ramach umowy z dnia 13 września 2022 r. zawartej z Uniwersytetem Morskim w Gdyni na inwestycję pn. „Zagospodarowanie terenu przy budynku Wydziału Nawigacyjnego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni” oraz umowy z dnia 26 sierpnia 2022 r. zawartej z Politechniką Morską w Szczecinie na inwestycję pn. „Budowa i wyposażenie laboratoriów szkoleniowo-ćwiczeniowo-badawczych zgodnych z międzynarodowymi standardami konwencji STCW oraz organizacji OPITO, GWO w Akademii Morskiej w Szczecinie”.

Przeciętne zatrudnienie w części 21 w 2022 r. wyniosło 1937 osób i zmniejszyło się w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2021 r. o 16 osób. Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) wyniosły 158 807,7 tys. zł, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2022 r. wyniosło 6797 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2021 r. wzrosło o 377,3 zł, tj. o 5,9%.

Zobowiązania budżetu państwa w części 21 na koniec 2022 r. wyniosły 114 195,7 tys. zł (nie było zobowiązań wymagalnych) i były wyższe od zobowiązań wg stanu na koniec 2021 r. (48 671,8 tys. zł) o 65 523,9 tys. zł, tj. o 134,6%. Wzrost stanu zobowiązań wynikał z wpływu w 2023 r. dokumentów dotyczących kosztów 2022 r. i dotyczył głównie programu wieloletniego pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” – część I (91 653,6 tys. zł w 2022 r., przy 28 305,6 tys. zł w 2021 r.

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Wydatki dysponenta III stopnia wyniosły 40 868,7 tys. zł, co stanowiło 91% planu po zmianach (44 923,7 tys. zł), w tym wydatki niewygasające z 2021 r. – 299,1 tys. zł. W porównaniu do 2021 r. wydatki te były niższe o 113,9 tys. zł. Wydatki poniesiono głównie w dziale 750 – Administracja publiczna, w kwocie 33 846,1 tys. zł.

Wydatki majątkowe dysponenta III stopnia w 2022 r. zrealizowano w kwocie 347,3 tys. zł, tj. 53,4 % planu po zmianach. Poniesiono je na zakup samochodów oraz na zadanie obejmujące budowę i rozwój systemów teleinformatycznych, zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich. Niski poziom realizacji planu wydatków majątkowych wynikał głównie z niepełnej realizacji wydatków na zadanie dotyczące zakupu, dostawy i wdrożenia infrastruktury serwerowej, a także udzielenia gwarancji jakości i wsparcia technicznego na oferowane rozwiązania (postępowania przetargowe przeprowadzone na przełomie II i III kwartału 2022 r.). Przyczyną była konieczność wydłużenia terminu realizacji przedmiotu zamówienia. Potrzeba zapewnienia dłuższego terminu została zidentyfikowana na podstawie wniosku otrzymanego od jednego z Wykonawców, złożonego na etapie postępowania przetargowego. Sytuacja na rynku IT zweryfikowała terminy dostaw, które wydłużyły się na od 7 do 9 miesięcy (we wcześniejszych latach terminy dostawy były o wiele krótsze).

Dla dysponenta III stopnia uruchamiano środki finansowe z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 1,1 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie w 2022 r. dodatku dla urzędnika służby cywilnej⁴⁰ wraz z pochodnymi, które wykorzystano w całości.

Ze środków wydatków niewygasających w 2021 r. wydatkowano kwotę 945,4 tys. zł, tj. 98,4% planu (960,6 tys.), na: wykonanie robót remontowych w siedzibie Ministerstwa, zakup sprzętu informatycznego, licencji i majątkowych praw autorskich oraz dodatkowy fundusz motywacyjny.

Badaniem w Ministerstwie objęto 39 dowodów księgowych na łączną kwotę 12 763,2 tys. zł wylosowanych metodą monetarną (MUS⁴¹), oraz 5 dowodów księgowych dobranych w sposób celowy na kwotę 132,9 tys. zł. Spośród badanych dowodów księgowych trzy dotyczyły wydatków majątkowych na łączną kwotę 298,6 tys. zł⁴² (86% wydatków majątkowych Ministerstwa w części 21). Zbadane wydatki majątkowe obejmowały zakup dwóch samochodów – na kwotę 205,8 tys. zł oraz dostawę i wdrożenie sprzętu i oprogramowania do wideokonferencji, wyposażenia audio, wideo oraz systemu dyskusyjnego, a także udzielenia gwarancji jakości i wsparcia technicznego – na kwotę 92,8 tys. zł. Zbadane wydatki stanowiły 31,6% wydatków dysponenta III stopnia w Ministerstwie. Nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem danych identyfikacyjnych dowodów, opisu i wartości operacji, daty operacji, akceptacji pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, dekretacji, okresu księgowania oraz wskazania odpowiednich kont.

Kontrolą objęto prawidłowość przeprowadzenia trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Ministerstwie Infrastruktury, z tego:

- jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, w wyniku którego zawarto umowę na kwotę 3196,7 tys. zł (w tym kwota obciążająca wydatki części 21 – 125,2 tys. zł). Przedmiotem postępowania było świadczenie

⁴⁰ Mianowanie pracownika nastąpiło 1 grudnia 2022 r.

⁴¹ Losowanie ze zbioru dowodów/zapisów stanowiących populację wydatków pozapłacowym kontrolowanej jednostki tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401–408, 411–414, 418, 420 i 444 klasyfikacji budżetowej oraz wydatków poniżej 1000 zł, z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁴² Badaniem objęto też odpowiadające tym dowodom zapisy księgowe.

- usług wsparcia dla systemu finansowo-księgowego, poprzez: świadczenie usług utrzymania systemu, świadczenie usług asysty oraz świadczenie usług rozwoju;
- jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, do udzielenia którego zastosowano przepis art. 10 ust. 2 pkt 4 upzp, który stanowi, że przepisów upzp nie stosuje się do zamówień na usługi udzielane przez zamawiającego publicznego i zamawiającego sektorowego zamawiającemu publicznemu, któremu wyłączone prawo do świadczenia tych usług przyznano na podstawie ustawy lub innego aktu normatywnego podlegającego publikacji. Zlecenie dotyczyło realizacji w 2023 r. zadań Morskiej Służby Asysty Telemedycznej (Służby TMAS), obejmujących udzielanie porad medycznych członkom załóg statków znajdujących się na morzu, wspomaganie radą kapitana lub członka załogi statku oraz Morskiego Ratowniczego Centrum Koordynacyjnego Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa w zakresie diagnozy, wskazania metod postępowania oraz zabezpieczenia medycznego chorych i rannych na pokładzie statku, decyzji o przeprowadzeniu ewakuacji medycznej lub zmiany planu podróży albo zmiany portu docelowego, w celu udzielenia choremu lub rannemu fachowej pomocy medycznej. Łączna wartość zawartej umowy wyniosła 276 tys. zł;
 - jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, do udzielenia którego nie zastosowano przepisów upzp z uwagi na wartość zamówienia (na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 upzp). Postępowanie o udzielenie tego zamówienia publicznego przeprowadzono na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 21 Dyrektora Generalnego Ministerstwa z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania wydatków ze środków publicznych w MI. Wartość umowy zawartej na podstawie ww. wskazanego postępowania wyniosła 156,2 tys. zł brutto (127 tys. zł netto). Umowa dotyczyła współorganizowania 9. Międzynarodowego Kongresu Morskiego, który się odbył w dniach 29–30 czerwca 2022 r. w Szczecinie.

Analiza ww. trzech postępowań wykazała, że zostały one przeprowadzone prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami wewnętrznymi Ministerstwa, a ich realizacja służyła celom kontrolowanej jednostki. Wydatki z tytułu realizacji zbadanych zamówień wyniosły w 2022 r. 535,6 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w Ministerstwie w części 21 w 2022 r. wyniosło 162 osoby. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 10 076 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2021 r. było wyższe o 657 zł. W 2022 r. w Ministerstwie dokonano wypłat nagród w części 21, w łącznej kwocie 524,6 tys. zł. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wynikał m.in. z przyznania dodatków motywacyjnych ze środków w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego oraz przyznania pracownikom wykonującym zwiększone zadania związane z nieobsadzeniem etatów dodatków zadaniowych i specjalnych.

Zobowiązania budżetu państwa na koniec 2022 r. w zakresie dysponenta III stopnia wyniosły 1396,4 tys. zł i były wyższe o 2,6% od zobowiązań na koniec 2021 r. (1361,2 tys. zł), a dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi.

Wydatki urzędów morskich w Gdyni i Szczecinie

Wydatki Urzędu Morskiego w Gdyni z budżetu państwa w 2022 r. wyniosły 942 847,7 tys. zł, tj. 99,9% planowanych (943 078,3 tys. zł) i w porównaniu do 2021 r. były większe o 99 800,3 tys. zł, tj. o 11,8%. W zakresie realizacji tych wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Urząd Morski w Szczecinie zrealizował wydatki budżetu państwa w kwocie 345 914,6 tys. zł, co stanowiło 99,4% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. wykonane wydatki były niższe o 157 706,7 tys. zł (31,3%), głównie z powodu zakończenia realizacji większości zadań inwestycyjnych dotyczących projektów współfinansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej. Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości polegały m.in. na:

- nieprzeprowadzeniu analiz pod kątem zasadności i opłacalności montażu układu do kompensacji energii biernej w przypadku dwóch punktów poboru energii elektrycznej (dalej: PPE), tj. Stacji Transformatora „Nawigacja II” w Świnoujściu i „Ratusz Szczecin” i w efekcie niezamontowaniu tego typu urządzeń. Opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej za okres od stycznia do grudnia 2022 r. wyniosły dla tych dwóch PPE 131,7 zł tys. brutto, a wydatki z tego tytułu w 2022 r. wyniosły 120,6 tys. zł brutto⁴³, chociaż przy zmontowaniu układu do kompensacji

⁴³ W tym kwota 11 tys. zł stanowiła zobowiązanie 2022 r. z terminem płatności w 2023 r.

- energii biernej można było je obniżyć nawet do zera. W związku z tym poniesione wydatki były niegospodarne i naruszały zasady określone w art. 44 ust. 3 pkt 1 upf⁴⁴;
- zleceniu pracownikom Urzędu na podstawie umów o dzieło zadań zbieżnych z zakresami działania komórek organizacyjnych Urzędu Morskiego w Szczecinie, co było niezgodne z §14 ust. 2 ppkt 11 w zw. z § 24 ust. 1 pkt 6 Regulaminu Organizacyjnego⁴⁵. Na podstawie tych umów wypłacono łącznie 44 tys. zł;
 - udzieleniu zamówienia publicznego o wartości 234 tys. zł pn. *Roboty powtarzające dotyczące umowy „Remont drogi dojazdowej do Pomostu Cumowniczego oraz Pola Refulacyjnego D”* w trybie zamówienia z wolnej ręki, na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 7 upzp, bez zaproszenia i przekazania wykonawcy niezbędnych informacji do przeprowadzenia postępowania, tj. pomimo obowiązku wynikającego z art. 217 ust. 1 w zw. z art. 304 upzp;
 - ogłoszeniu wyniku ww. postępowania z opóźnieniem siedmiu dni (tj. 16 lutego 2022 r.), zamiast w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, co było niezgodne z art. 309 ust. 1 upzp.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA

Wydatki budżetu środków europejskich w części 21 zostały zrealizowane w kwocie 310 633,2 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach (314 506,1 tys. zł) i 52,2% wydatków zrealizowanych w 2021 r. (595 134,3 tys. zł). Wydatki te zostały poniesione zgodnie z harmonogramami realizacji projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych. Środki uruchomione z rezerw celowych zostały wykorzystane w kwocie 214 073,1 tys. zł, tj. 99,4% planu (215 429,3 tys. zł). W trakcie 2022 r. dokonano dwóch blokad wydatków na kwotę ogółem 3827,4 tys. zł. Decyzje w sprawie blokowania środków europejskich dotyczyły zadania „Poprawa infrastruktury w małych portach” w portach Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież i Wolin – a powodem niewykorzystania środków było wystąpienie niekorzystnych warunków atmosferycznych i związana z tym konieczności przeniesienie wykonania części robót budowlanych na 2023 r.

Najwięcej środków wydatkowano na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (dalej: POIiŚ) – 282 310,2 tys. zł (90,9% wszystkich wydatków budżetu środków europejskich). W ramach tego programu:

- Urząd Morski w Szczecinie realizował m.in.: modernizację toru wodnego Świnoujście–Szczecin do głębokości 12,5 m oraz przebudowę wraz z rozbudową istniejącego systemu umocnień brzegowych na wysokości Mielna;
- Urząd Morski w Gdyni realizował m.in.: modernizację układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym w Gdańsku, pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych Portu Gdynia Etap II i zadania dotyczące ochrony brzegów morskich w rejonie Półwyspu Helskiego;
- modernizację wejścia do portu wewnętrznego w Gdańsku, etap IIIA .

W ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze zrealizowano wydatki w łącznej kwocie 18 200 tys. zł, które zostały przeznaczone przez:

- a) Urząd Morski w Szczecinie na poprawę infrastruktury w małych portach: Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież;
- b) Urząd Morski w Gdyni – na poprawę infrastruktury wybranych portów rybackich będących w administracji Urzędu Morskiego w Gdyni.

Ponadto w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014–2020 realizowano wydatki na rozbudowę pirsu pasażerskiego w morskim porcie rybackim Krynica Morska w kwocie 5319,2 tys. zł, a w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na zakup jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie wydatkowano 3722,3 tys. zł. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 wydatkowano w 2022 r. 1081,5 tys. zł.

Dysponent III stopnia w MI w 2022 r. nie poniósł wydatków z budżetu środków europejskich.

⁴⁴ Wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

⁴⁵ Stanowiącego załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 5 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu Organizacyjnego Urzędu Morskiego w Szczecinie (ze zm.).

3.2.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 22 – GOSPODARKA WODNA

Plan wydatków na 2022 r. części 22 (według ustawy budżetowej) wyniósł 1 121 500 tys. zł. W trakcie roku limit wydatków został zwiększony (*per saldo*) o łączną kwotę 1 219 208,3 tys. zł i ostatecznie wyniósł 2 340 708,3 tys. zł.

Zwiększenia planu wydatków dokonano środkami z rezerw celowych (poz. 4⁴⁶, poz. 44⁴⁷, poz. 59⁴⁸) o kwotę łączną 1 221 855,7 tys. zł⁴⁹ (w 2022 r. w części 22 nie było zwiększeń z rezerwy ogólnej).

Dokonano ponadto zmniejszenia limitu wydatków o kwotę 2647,4 tys. zł w wyniku: utworzenia nowej pozycji rezerwy celowej (poz. 80 – rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – zmniejszenie o 1262 tys. zł), przeniesienia środków do Ministerstwa Obrony Narodowej – zgodnie z wnioskiem MON (zmniejszenie o 1034,4 tys. zł), przeniesienia wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa tego samego dysponenta – decyzjami Ministra Infrastruktury oraz Ministra Finansów (zmniejszenie o 351 tys. zł).

Kwota wydatków budżetowych w części 22 w 2022 r. wyniosła 2 280 436,8 tys. zł. W porównaniu z 2021 r. (1 797 965,4 tys. zł⁵⁰) kwota ta była wyższa o 482 471,4 tys. zł, tj. o 26,8%. Wzrost ten wynikał głównie z wyższej kwoty przyznanych w 2022 r. dotacji – 2 117 839,9 tys. zł, tj. o 469 260,8 tys. zł (28,5%) wyższych w porównaniu z 2021 r. (1 648 579,1 tys. zł)⁵¹.

Wykorzystanie środków z rezerw celowych

Przyznane w 2022 r. środki w ramach rezerw celowych (w łącznej kwocie 1 221 855,7 tys. zł) wykorzystano w kwocie ogółem 1 176 935,6 tys. zł (tj. 96,3% przyznanej kwoty), w tym:

- poz. 4 wykorzystano 1 175 948,7 tys. zł (tj. 98,7%) na: realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” przez PGW WP oraz IMiGW-PIB, a także na uzupełnienie dotacji celowej na realizację zadań statutowych PGW WP⁵²;
- poz. 44 nie wykorzystano środków z rezerwy (w kwocie 30 000 tys. zł) przeznaczonej dla PGW WP na uzupełnienie dotacji celowej na finansowanie kosztów realizacji zadań statutowych;
- poz. 59 wykorzystano 987 tys. zł, tj. 100%, na: realizację zadania pn. „Działania informacyjno-promocyjne dotyczące Programu przeciwdziałania niedoborowi wody” oraz zadania pn. „Przegląd i projekt aktualizacji Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”.

Badaniem objęto wykorzystanie przyznanych środków w kwocie 79 846,1 tys. zł⁵³, tj. 6,5% kwoty zwiększającej plan środkami z rezerw celowych. Z powyższej kwoty wykorzystano 49 846,1 tys. zł, tj. 62,4%. W przypadku trzech rezerw celowych środki zostały wykorzystane w 100%. Natomiast w przypadku rezerwy celowej z poz. 44 przeznaczonej dla PGW WP na uzupełnienie dotacji

⁴⁶ Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym 1 486 966 tys. zł na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”.

⁴⁷ Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych.

⁴⁸ Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

⁴⁹ W tym: poz. 4 – 1 190 868,8 tys. zł (*per saldo*), poz. 44 – 30 000 tys. zł; poz. 59 – 986,9 tys. zł.

⁵⁰ Łącznie z wydatkami niewygasającymi z końcem 2021 r.

⁵¹ W ramach części 22 w 2022 r. dotacji udzielono trzem podmiotom (wszystkie otrzymały dotacje bieżące i majątkowe), tj.: Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie, Instytutowi Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy oraz Państwowemu Instytutowi Geologicznemu – Państwowy Instytut Badawczy. Największe kwoty dotacji celowych zostały przyznane w 2022 r. PGW WP na wykonywanie zadań statutowych określonych w art. 240 ust. 25 ustawy Prawo wodne (wydatkowano 1 048 737,5 tys. zł) oraz na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” (wydatkowano 803 453 tys. zł).

⁵² Umowa dotacji nr z 13 czerwca 2022 r.

⁵³ Rezerwy celowe:

- poz. 44 w kwocie 30 000 tys. zł (środki dla PGW WP) na finansowanie kosztów realizacji zadań statutowych;
- poz. 4 w kwocie 139,4 tys. zł (środki dla PGW WP) na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”;
- poz. 4 w kwocie 49 309,4 tys. zł (środki dla IMiGW-PIB) na realizację zadań w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”;
- poz. 59 w kwocie 397,3 tys. zł (środki dla MI) na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zadanie pn.: „Działania informacyjno-promocyjne dotyczące Programu przeciwdziałania niedoborowi wody”.

celowej⁵⁴, na finansowanie kosztów realizacji zadań statutowych PGW WP – nie wykorzystano całości przyznanej kwoty, tj. 30 000 tys. zł. Niewykorzystanie ww. środków wynikało z mniejszego, niż pierwotnie planowano, zapotrzebowania (szacowany deficyt PGW WP na pokrycie kosztów funkcjonowania, bieżących kosztów utrzymania majątku oraz infrastruktury znajdującej się w zarządzie PGW WP, a także realizację działań kryzysowych wyniósł 275 000 tys. zł, jednak ostateczne zapotrzebowanie na środki wyniosło 245 000 tys. zł).

Analiza zwiększenia planu wydatków ze środków z rezerw celowych i ich wykorzystania wykazała, że wystąpienia o środki z tych rezerw były celowe, a niewykonanie planowanych wydatków w przypadku jednej z czterech rezerw celowych objętych badaniem wynikało z przyczyn nieleżących po stronie dysponenta części 22.

Blokady planowanych wydatków

W trakcie roku Minister Infrastruktury dziesięcioma decyzjami dokonał w ramach części 22 blokowania planowanych na 2022 r. wydatków na łączną kwotę 38 429,4 tys. zł. Decyzje te zostały podjęte na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2, 3 i ust. 3 pkt 2 ufp.

Analizą objęto dwie decyzje w sprawie blokady planowanych wydatków na łączną kwotę 24 262,1 tys. zł (63,1% kwoty blokad ogółem), tj.:

- 21 108,9 tys. zł - blokada dotyczyła środków z rezerwy celowej poz. 44 przekazanych do PGW WP na uzupełnienie dotacji celowej⁵⁵, na finansowanie kosztów realizacji zadań statutowych PGW WP. Środki te były przeznaczone w szczególności na dofinansowanie zadań krytycznych PGW WP, wymagających podjęcia niezwłocznych działań interwencyjnych. Blokada wynikała z braku możliwości wydatkowania środków w zaplanowanych terminach;
- 3153,2 tys. zł – blokada dotycząca środków przyznanych IMiGW-PIB w ramach rezerwy celowej poz. 4 z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”. Blokada wynikała z braku możliwości wydatkowania środków w związku z wydłużeniem terminów realizacji poszczególnych kontraktów, głównie z uwagi na brak dostępności towarów.

Analiza ww. decyzji w sprawie blokad wykazała, że były one podejmowane niezwłocznie po uzyskaniu informacji o niewykorzystaniu środków.

Do utworzonej nowej rezerwy celowej poz. 80 pn. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19” przeniesiono wcześniej zablokowane wydatki w kwocie 1262 tys. zł. Środki te w ramach części 22 zostały pierwotnie zaplanowane dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na realizację Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021–2027. Niewykorzystanie środków wynikało z niemożliwości złożenia wniosku o dofinansowanie i tym samym podpisania umowy o dofinansowanie przez PGW WP, co spowodowane było brakiem ogłoszenia przez Instytucję zarządzającą Programem Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021–2027 naboru projektów w ramach ww. Programu.

Wydatki na dotacje

Wydatki na dotacje w 2022 r. w części 22 wyniosły 2 117 839,9 tys. zł (w tym: wydatki bieżące – 1 180 855,4 tys. zł i wydatki majątkowe – 936 984,5 tys. zł), co stanowiło 97,9% planu po zmianach i 128,5% wydatków na dotacje w 2021 r.

Kontrolą objęto dotację celową przyznaną PGW WP na realizację zadania pn. „Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”. Kwota wykorzystanej dotacji wyniosła 803 453 tys. zł⁵⁶ (tj. 99,9% planu – 804 536,2 tys. zł), z tego na wydatki bieżące przeznaczono 5836,2 tys. zł, a na wydatki majątkowe 797 616,8 tys. zł. Wpłata środków dotacji następowała na podstawie kierowanych przez PGW WP wniosków (łącznie 38) na realizację konkretnych wydatków wynikających z otrzymanych przez PGW WP faktur. Dysponent części 22 terminowo dokonywał wypłat transz dotacji. Niepełne wydatkowanie środków wynikało z przedłużających się procedur pozyskiwania decyzji m.in. pozwoleń wodnoprawnych, pozwoleń na budowę, a także z warunków hydrologicznych, które utrudniały pracę w terenie, jak również z powodu wojny w Ukrainie, która wpłynęła na przesunięcie terminów realizacji robót i zakłócenia łańcuchów dostaw. Dysponent części 22 weryfikował otrzymywane z PGW WP sprawozdania z realizacji umowy dotacji (zgodnie z zapisami umowy PGW WP było zobowiązane

⁵⁴ Łączna wartość umowy dotacji wyniosła 1 089 789 tys. zł.

⁵⁵ Umowa dotacji z 13 czerwca 2022 r.

⁵⁶ Kwota 803 453 tys. zł stanowiła 37,9% wykorzystanych środków na dotacje w 2022 r. w części 22.

do przekazania sprawozdania za I półrocze 2022 r. oraz końcowego rozliczenia umowy dotacji). Na podstawie przekazanych uwag⁵⁷ PGW WP sporządziło korekty sprawozdań. PGW WP dokonało terminowo zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji w wysokości 143,4 tys. zł, z przekazanej łącznej dotacji w kwocie 803 596,4 tys. zł.

Wykonanie wydatków budżetu państwa, które nie wygasły z upływem 2021 r.

W ramach wydatków niewygasających z upływem 2021 r., w 2022 r. wydatkowano 107 336,3 tys. zł tj. 69,7% planu (154 086,2 tys. zł⁵⁸).

Nie wydatkowano w pełni środków m. in. na następujące zadania:

- remonty jednostek pływających (poz. 359) – plan 8291,6 tys. zł, wykonanie 7086,2 tys. zł (tj. 85,5%);
- remonty obiektów i budynków związanych z gospodarką wodną (poz. 360) – plan 3988,4 tys. zł, wykonanie 3685,8 tys. zł (tj. 92,4%);
- remonty, prace eksploatacyjne i konserwacyjne związane z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych związanych z gospodarką wodną (poz. 361) – plan 137 298,9 tys. zł, wykonanie 94 727,6 tys. zł (tj. 69%);
- przebudowa zbiornika wodnego „Ruda” gm. Lipowiec Kościelny, pow. mławski, woj. mazowieckie i gm. Hłowo-Osada, pow. działowski, woj. warmińsko-mazurskie (poz. 362) – plan 190,7 tys. zł, wykonanie 130,1 tys. zł (tj. 68,2%);
- roboty pogłębiarskie w obrębie Zbiornika Włocławskiego, w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach przyległych (poz. 363) – plan 3624,5 tys. zł, wykonanie 1036,3 tys. zł (tj. 28,6%).

Przyczynami niewydatkowania środków w pełnej wysokości na realizację ww. zadań było m.in. niezależne od wykonawców znaczne wydłużenie okresu oczekiwania na zamówiony sprzęt i materiały, wzrost cen materiałów budowlanych oraz usług, co uniemożliwiało wyłonienie wykonawcy w ramach dostępnych środków oraz postępowania odwoławcze, które uniemożliwiły wyłonienie wykonawcy na część realizowanych zadań w terminie umożliwiającym wykorzystanie środków.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wydatki na wynagrodzenia⁵⁹ (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w części 22 wyniosły w 2022 r. 11 838,8 tys. zł i stanowiły blisko 100% limitu określonego w planie po zmianach z uwzględnieniem wydatków niewygasających z końcem 2021 r. przeznaczonych na wynagrodzenia (11 843,4 tys. zł). W porównaniu do 2021 r. (10 874,3 tys. zł) wydatki na ten cel były wyższe o 964,5 tys. zł, tj. o 8,9%.

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie⁶⁰ w części 22 wyniosło 90 osób i było wyższe w porównaniu z 2021 r. (87) o trzy osoby.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wynosiło w 2022 r. 10 913,4 zł i było wyższe o 515,3 zł w porównaniu z 2021 r. (10 398,1 zł).

W 2022 r. zadania Ministerstwa w części 22 realizowane były głównie przez pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę. Zawarto jedną umowę zlecenia dot. świadczenia doradztwa prawnego i merytorycznego w zakresie wdrożenia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do polskiego porządku prawnego, na realizację której wydatkowano 50 tys. zł.

Łączna kwota wypłaconych nagród w części 22 wyniosła w 2022 r. 330,6 tys. zł, a średnia kwota nagrody wyniosła 3656,5 zł. W 2022 r., analogicznie jak w 2021 r. dokonano tzw. „wypłat z oszczędności”⁶¹. Łączna kwota „wypłat z oszczędności” w części 22 w Ministerstwie Infrastruktury w 2022 r. wyniosła 2122,9 tys. zł (w 2021 r. wydatki z tego tytułu były na podobnym poziomie i wyniosły 2177,2 tys. zł).

⁵⁷ Sprawozdania były weryfikowane przez Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej oraz Departament Budżetu Ministerstwa Infrastruktury.

⁵⁸ W tym: 153 394,1 tys. zł dotyczyło dysponenta części 22, a 692,1 tys. zł dysponenta III stopnia.

⁵⁹ Według Rb-70.

⁶⁰ Według sprawozdania Rb-70 na koniec IV kwartału 2022 r.

⁶¹ Wypłaty na rzecz pracowników, dokonane ze środków na wynagrodzenia niewydatkowanych m.in. w wyniku nieobsadzenia części etatów, fluktuacji zatrudnienia, długotrwałych zwolnień lekarskich itp.

Ponadto w 2022 r. wypłacono dodatki motywacyjne w kwocie 379,4 tys. zł oraz dodatki specjalne/zadaniowe w kwocie 218,5 tys. zł

Zobowiązania

Zobowiązania na koniec 2022 r. w części 22 wyniosły 42 670,1 tys. zł i dotyczyły w całości dysponenta III stopnia. W porównaniu ze stanem na koniec 2021 r. (906 tys. zł) były większe o 41 764,1 tys. zł. Wyższe zobowiązania w 2022 r. wynikały z § 4540 – składki do organizacji międzynarodowych (41 920,8 tys. zł)⁶².

Wg stanu na koniec 2022 r., podobnie jak w roku poprzednim, nie występowały zobowiązania wymagalne. W strukturze zobowiązań na koniec 2022 r. największy udział miały, oprócz ww. składki do organizacji międzynarodowej, zobowiązania dotyczące naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r. (612,7 tys. zł).

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Wydatki dysponenta III stopnia ponoszone były na funkcjonowanie urzędu obsługującego ministra właściwego ds. gospodarki wodnej oraz działalność badawczo-rozwojową (składki do organizacji międzynarodowych związanych z gospodarką wodną).

Limit wydatków na 2022 r. określony w ustawie budżetowej wynosił 79 575 tys. zł. W ciągu 2022 r. plan został zwiększony w budżecie państwa dwoma decyzjami Ministra Finansów na łączną kwotę 987 tys. zł oraz zmniejszony decyzjami Ministra Finansów i Ministra Infrastruktury o 48,3 tys. zł. Ostatecznie plan wydatków po zmianach dysponenta III stopnia w części 22 wyniósł 80 513,7 tys. zł. W 2022 r. dysponent III stopnia w MI nie zrealizował wydatków z budżetu środków europejskich.

Wydatki dysponenta III stopnia w 2022 r. wyniosły 79 722,2 tys. zł i były niższe o 791,5 tys. zł, tj. o 1% od planu po zmianach (80 513,7 tys. zł).

Zasadniczą pozycję (99,7% wydatków) stanowiła grupa wydatków bieżących jednostki budżetowej w kwocie 79 505,9 tys. zł, a w grupie tej wydatki na:

- składki członkowskie z tytułu przynależności Polski do organizacji międzynarodowych m.in. Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO), Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT) kwota 60 971,2 tys. zł (76,7%);
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 13 668,9 tys. zł (17,2%);
- zakup usług remontowych, opłaty za administrowanie i czyszcze za budynki, itp.⁶³ – 4865,8 tys. zł (6,1%).

W porównaniu do wydatków z budżetu państwa zrealizowanych w 2021 r. (76 871,6 tys. zł)⁶⁴ wydatki dysponenta III stopnia w 2022 r. były wyższe o 2850,6 tys. zł (3,7%). Szczególnie widoczny był wzrost wydatków z tytułu składek do organizacji międzynarodowych (w § 4540 w rozdziale 75001) z 606,5 tys. zł w 2021 r. do 1183 tys. zł w 2022 r. (o 195,1%), co spowodowane było zapłatą w 2022 r. składki do Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem (MKOOpZ) za 2022 r. oraz za 2023 r. (z wygosparowanych środków)⁶⁵.

Wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. w ramach budżetu dysponenta III stopnia zaplanowano w kwocie 692,1 tys. zł i wydatkowano w 2022 r. 670,2 tys. zł, tj. 96,8% planu.

Z siedmiu zaplanowanych zadań, które miały być finansowane ze środków, które nie wygasły z końcem 2021 r. cztery dotyczyły dodatkowego funduszu motywacyjnego. Pozostałe trzy zadania zostały objęte badaniem próby wydatków niewygasających i dotyczyły:

- wykonania robót remontowych w ramach bieżącej konserwacji w siedzibie Ministerstwa Infrastruktury przy ul. Chałubińskiego 4/6 w Warszawie (poz. 356), z zaplanowanych 50 tys. zł, wydatkowano 100%;
- doradztwa merytorycznego w zakresie budownictwa hydrotechnicznego (poz. 357), z zaplanowanych 60 tys. zł, wydatkowano 100%;
- opracowania raportu z realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami, planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz Krajowym programie ochrony wód morskich – z zaplanowanych 120 tys. zł, wydatkowano 107,1 tys. zł. Niższa kwota wydatku wynika z podpisania umowy (w ramach przeprowadzonego postępowania) na niższą niż szacowano wartość.

⁶² W rozdziale 75080, składka za 2023 r. do Europejskiej Organizacji Satelitów Meteorologicznych (I transza).

⁶³ Usługi klasyfikowane w § 4300 – zakup usług pozostałych.

⁶⁴ Łącznie z wydatkami niewygasającymi z końcem 2021 r.

⁶⁵ Składka w kwocie 576,4 tys. zł (dotycząca 2023 r.), została opłacona w dniu 28.12.2022 r.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że poniesione wydatki służyły realizacji celów jednostki w zakresie części 22 oraz zostały poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W 2022 r. zaplanowano wydatki majątkowe w kwocie 150 tys. zł i za tę kwotę zakupiono samochód do celów służbowych.

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych⁶⁶ wyniosły w 2022 r. 66,3 tys. zł i były o 473,5% wyższe niż w 2021 r. (14 tys. zł). Wyższe wydatki w 2022 r. spowodowane były głównie koniecznością zakupu odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej na potrzeby pracowników MI oraz ekwiwalentem za pranie odzieży roboczej (w związku z kontrolami prowadzonymi przez Departament Orzecznictwa i Kontroli Gospodarowania Wodami).

W 2022 r. w ramach budżetu dysponenta III stopnia dokonano jednej blokady środków na kwotę 464 tys. zł⁶⁷ (przeznaczonych m.in. na wydatki bieżące, w tym wykonanie ekspertyz, analiz, usług oraz na podróże służbowe krajowe i zagraniczne).

Zbadano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym jedno przeprowadzone na podstawie upzp, w trybie podstawowym bez negocjacji. Jego przedmiotem było wykonanie usługi polegającej na realizacji zadania p.n. „Działania informacyjno-promocyjne dotyczące Programu przeciwdziałania niedoborowi wody”⁶⁸. Do kolejnych dwóch zamówień⁶⁹ nie miała zastosowania upzp na podstawie art. 2 pkt 1 (tj. zamówienia, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł).

Działania Ministerstwa w zakresie planowania, przygotowania i przeprowadzania postępowania, udzielenia i realizacji zamówienia były zgodne z wewnętrznymi unormowaniami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych oraz przepisami ufp (art. 44) i upzp. Prawidłowo zastosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Realizacja zamówień, ich przedmiot, termin realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy były zgodne z treścią zawartych umów. Poniesione wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki. Łączna kwota wydatku z tytułu trzech badanych zamówień wyniosła w 2022 r. 524,5 tys. zł.

Badaniem objęto próbę wydatków dysponenta III stopnia na łączną kwotę 60 256,7 tys. zł, tj. 75,6% jego wydatków ogółem (79 722,2 tys. zł), stanowiącą sumę siedmiu wydatków wylosowanych metodą monetarną (MUS) wykazało, że wydatki te były celowe oraz poniesiono je zgodnie z obowiązującymi przepisami⁷⁰. Poszczególne wydatki były dokonywane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym oraz realizowane w ustalonych dla nich terminach.

3.2.4. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 22 – GOSPODARKA WODNA

W 2022 r. w części 22 nie realizowano wydatków budżetu środków europejskich. W 2021 r. wydatki budżetu środków europejskich w części 22 wyniosły 4056,9 tys. zł

3.2.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

Plan wydatków dla części 39 wyniósł wg ustawy budżetowej na 2022 r. 8 231 112 tys. zł, a po zmianach 9 233 725,2 tys. zł, a środki te zaplanowano w następujących rozdziałach klasyfikacji budżetowej⁷¹:

W 2022 r. w części 39 wydatkowano 9 185 328,7 tys. zł (tj. 99,5% planu po zmianach), z tego najwyższe kwotowo wydatki poniesiono w rozdziałach:

- 60011 – Drogi publiczne krajowe: 4 127 986 tys. zł (tj. 99,9% planu po zmianach);

⁶⁶ Tj. np. refundacja okularów, zakup artykułów BHP, zakup odzieży roboczej.

⁶⁷ Decyzja Ministra Infrastruktury w sprawie blokowania planowanych na 2022 wydatków z 22 grudnia 2022 r.

⁶⁸ Kwota wydatku 397,3 tys. zł brutto.

⁶⁹ Wykonanie usługi wydawniczej polegającej na publikacji artykułów w periodyku branżowym na kwotę 28 tys. zł brutto oraz Usługa doradztwa merytorycznego w zakresie hydrotechniki, polegająca na przygotowaniu opinii i wsparciu eksperckim w procesie nowelizacji rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty hydrotechniczne i ich usytuowanie na kwotę 99,2 tys. zł brutto

⁷⁰ Spośród wylosowanych dowodów księgowych pięć dotyczyło składek do organizacji międzynarodowych (na kwotę 60 238 tys. zł, tj. 99,96% próby wydatków), pozostałe dotyczyły: bieżącej konserwacji w siedzibie MI przy ul. Chałubińskiego 4/6 w Warszawie i utrzymania systemu informatycznego Quorum wspomagającego zarządzanie zasobami MI.

⁷¹ O których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.)

- 60001 – Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe: 1 945 860,7 tys. zł (tj. 99,9% planu po zmianach);
- 60002 – Infrastruktura kolejowa: 1 576 352,4 tys. zł (tj. 99,8% planu po zmianach);
- 60012 – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad: 701 337 tys. zł (tj. 99,8% planu po zmianach),
- 60055 – Inspekcja Transportu Drogowego: 201 749,2 tys. zł (tj. 95,6% planu po zmianach).

Zobowiązania

Na koniec 2022 r. zobowiązania w części 39 wyniosły 534 707,1 tys. zł i w porównaniu z 2021 r. wzrosły o 272 786,3 tys. zł, tj. o 104,2%. Wynikało to głównie ze wzrostu zobowiązań w rozdziałach:

- 60011 Drogi publiczne krajowe – zobowiązania w tym rozdziale wzrosły z 133 164,7 tys. zł w 2021 r. do 225 823,9 tys. zł w 2022 r.,
- 60002 Infrastruktura kolejowa – zobowiązania w tym rozdziale wzrosły z 56 222,6 tys. zł w 2021 r. do 230 088,5 tys. zł w 2022 r.

Zobowiązania wykazane na koniec 2022 r. dotyczyły m.in.:

- zatwierdzonych do wypłaty pod koniec 2022 r. wniosków o płatność (POIiŚ/POPW) oraz raportów (Instrument Łącząc Europę CEF), które nie zostały wypłacone z uwagi na brak dostępnych środków w planie finansowym. Większość tych zobowiązań została uregulowana w I kwartale 2023 r. przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych (dalej: CUPT). Kwota najwyższego zobowiązania w ramach wykazanej ogólnej kwoty zobowiązań budżetu państwa w rozdziale 60002 – Infrastruktura kolejowa (230 088,5 tys. zł) wynosiła 167 998,9 tys. zł i dotyczyła umowy zawartej w dniu 9 grudnia 2022 r. z PKP PLK S.A., dotyczącej udzielenia dofinansowania w wysokości 1 586 817,3 tys. zł na realizację Projektu „Prace na linii średnicowej w Warszawie na odcinku Warszawa Wschodnia–Warszawa Zachodnia, etap I”;
- otrzymanych po zakończeniu roku budżetowego faktur za usługi wykonane dla GDDKiA wystawionych przez kontrahentów na koniec grudnia 2022 r. (na kwotę ogółem 225 823,9 tys. zł).

Wykorzystanie środków z rezerw budżetu państwa

Z rezerw celowych budżetu państwa do części 39 w 2022 r. przeniesiono środki w kwocie 409 778,7 tys. zł, z czego wykorzystano 393 045,7 tys. zł, tj. 96%. Środki z wybranych rezerw celowych (w 2022 r. nie zwiększono planu wydatków części 39 ze środków rezerwy ogólnej) wykorzystano m.in. na:

- poz. 56 – Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania: 171 931,8 tys. zł. Większość środków, tj. 170 667,4 tys. zł, przeznaczono na rzecz Miasta Kraków z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów przygotowania i realizacji przedsięwzięć związanych z organizacją III Igrzysk Europejskich w 2023 r.;
- poz. 16 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa: 142 153,9 tys. zł;
- poz. 49 – Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych: 32 101,5 tys. zł. Środki wykorzystano m.in. w kwocie 28 790,2 tys. zł. Na sfinansowanie od 1 stycznia 2022 r. wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi 245 osób zatrudnionych w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w celu zapewnienia potencjału kadrowego umożliwiającego realizację zadań w sektorze transportu;
- poz. 15 – Środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny: 31 300 tys. zł. Całość środków przeznaczono na wypłatę dotacji przedmiotowej w celu wyrównania przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu honorowania ulg dla rodziców i małżonków rodziców, którzy uzyskali uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Decyzje o blokowaniu planowanych wydatków

W 2022 r. dysponent części 39 podjął decyzje w sprawie blokowania wydatków planowanych na 2022 r. na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp na łączną kwotę 37 409,1 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki blokowania wydatków w trybie określonym w art. 179 ufp. Analiza pięć decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2022 r. wydatków wykazała, że decyzje te były zasadne.

Do nowo utworzonej rezerwy celowej poz. 80 pn. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19” w 2022 r. z części 39 zostały przeniesione środki na wydatki, które zostały zablokowane na podstawie art. 177 ust. 1 ufp w kwocie 8013,9 tys. zł. Środki przeznaczone były wcześniej m.in. na:

- 3772 tys. zł – wydatki ujęte w planie finansowym Centrum Unijnych Projektów Transportowych na realizację projektu pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020;
- 1744,5 tys. zł – wydatki ujęte w planie finansowym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad na projekt Instrumentu „Łącząc Europę” pn. Krajowy System Zarządzania Ruchem Drogowym na sieci TEN-T – Etap I.

Dotacje

Z kwoty zaplanowanej w 2022 r. w części 39 na dotacje⁷² (udzielone przez dysponenta części 39) w wysokości 3 156 423 tys. zł wydatkowano 3 138 713,3 tys. zł, z tego:

- 1 196 927 tys. zł wykorzystano na dotację celową na dofinansowanie międzywojewódzkich i międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich wykonywanych w ramach usług publicznych;
- 825 514,2 tys. zł wykorzystano na dotację celową z budżetu państwa dla PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. na pokrycie kosztów projektów realizowanych z udziałem środków UE;
- 746 330,5 tys. zł wykorzystano na dotację przedmiotową na dofinansowanie krajowych kolejowych przewozów pasażerskich z tytułu ustawowych ulg przejazdowych;
- 231 905,3 tys. zł wykorzystano na dotację celową na dofinansowanie kosztów realizacji przedsięwzięć związanych z organizacją III Igrzysk Europejskich w 2023 r.;
- 17 010,3 tys. zł wykorzystano na dotację celową na dofinansowanie z budżetu państwa kosztów budowy i przebudowy dworców kolejowych realizowanych przez Polskie Koleje Państwowe S.A.;
- 36 718,2 tys. zł wykorzystano na dotację celową na refundację kosztów poniesionych z tytułu zapewnienia służb żeglugi powietrznej za loty zwolnione z opłat nawigacyjnych;
- 23 901,6 tys. zł wykorzystano na dotację podmiotową na realizację zadań związanych z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych;
- 57 803 tys. zł wykorzystano na dotację celową na realizację zadań na rzecz obronności państwa;
- 2603,2 tys. zł wykorzystano na dotację celową na dofinansowanie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich wykonywanych w ramach usług publicznych.

Analiza próby dotacji w łącznej kwocie 607 282,1 tys. zł (18% kwoty udzielonych dotacji) wykazała, że dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone.

Wykonanie wydatków budżetu państwa, które nie wygasły z upływem 2021 r.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2021 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego⁷³ ujęto wydatki części 39 w kwocie 596 704,5 tys. zł. Z kwoty tej w 2022 r. wydatkowano 576 991,6 tys. zł, tj. 96,7%. Środki zostały wykorzystane głównie na:

- inwestycje drogowe objęte Programem Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023 (z perspektywą do 2025 roku): z zaplanowanej kwoty 530 821 tys. zł wydatkowano 100%;
- budowa i przebudowa dworców kolejowych: z zaplanowanej kwoty 32 469,75 tys. zł wydatkowano 26 065,1 tys. zł, tj. 80,3%;
- sfinansowanie ogólnopolskich działań edukacyjno-informacyjnych skierowanych do uczestników ruchu drogowego w Polsce: z zaplanowanej kwoty 6000 tys. zł wydatkowano 5836,4 tys. zł, tj. 7,3%;
- zakup i instalacja lamp doświetlających do urzędzeń rejestrujących: wydatkowano całość zaplanowanej kwoty, tj. 3798 tys. zł.

Na dwa zadania ujęte w wykazie wydatków niewygasających w 2021 r., w 2022 r. nie wydatkowano żadnych środków. Dotyczyło to:

- pozyskania nieruchomości wraz z niezbędnym dostosowaniem i wyposażeniem budynku do potrzeb funkcjonowania oddziału GITD w Białej Podlaskiej, na które zaplanowano 10 000 tys. zł. Przeszkodą w realizacji zakupu nieruchomości spełniającej potrzeby GITD były kwestie formalne, w tym brak podjęcia przez potencjalnego sprzedającego uchwały w terminie

⁷² W kwocie tej ujęto również wydatki w łącznej wysokości 1 790 766,53 tys. zł zrealizowane w paragrafach 620, 633, 623, 625, 643, które, zgodnie z treścią załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, są zaliczane do wydatków majątkowych.

⁷³ Dz. U. z 2021 r. poz. 2407.

- umożliwiający sformalizowanie transakcji oraz narzucenie przez niego niekorzystnych zapisów w projekcie umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości;
- finansowania krajowych przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym, na które zaplanowano 3000 tys. zł, a zadanie zrealizowano w ramach innego źródła finansowania.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wzrosło w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. o 8% (z 7835 zł do 8450,9 zł).

W 2022 r. nastąpił - w porównaniu do 2021 r. - wzrost liczby zatrudnionych w części 39 ogółem o 175 osób, co dotyczyło głównie:

- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, gdzie stan zatrudnienia wzrósł o 130 osób;
- Inspekcji Transportu Drogowego, gdzie liczba zatrudnionych wzrosła o 30 osób.

W GDDKiA wzrost w 2022 r. przeciętnego miesięcznego zatrudnienia członków korpusu służby cywilnej w stosunku do 2021 r. wyniakał z:

- zwiększenia planu zatrudnienia o 245 etatów z przeznaczeniem na zapewnienie potencjału kadrowego umożliwiającego realizację programów i inwestycji prowadzonych w sektorze transportu;
- sukcesywnego zmniejszania zatrudnienia w grupie pracowników poza korpusem służby cywilnej na rzecz grupy pracowników zatrudnionych w korpusie służby cywilnej. Ze względu na charakter GDDKiA jako urzędu centralnego oraz specyfikę realizowanych zadań uznano, że pracownicy powinni być zatrudniani przede wszystkim na stanowiska należące do korpusu służby cywilnej.

W Głównym Inspektoracie Transportu Drogowego plan zatrudnienia w 2022 r. wzrósł o 65 etatów utworzonych z rezerwy celowej na wdrażanie Pakietu Mobilności, co wpłynęło na wzrost zatrudnienia w grupie członków korpusu służby cywilnej.

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Plan wydatków dysponenta III stopnia na 2022 r. ustalony na 110 173 tys. zł został zwiększony w trakcie roku o kwotę 8190,9 tys. zł, w tym:

- z rezerw celowych budżetu państwa o 6028,4 tys. zł (rezerwy nr 8, 20, 49 i 56), w tym m.in. na realizację nowych zadań oraz wynagrodzenia z pochodnymi;
- decyzją Ministra Finansów⁷⁴ o kwotę 512,5 tys. zł w związku z przeniesieniem wydatków na projekty realizowane w ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020⁷⁵;
- decyzją Ministra Infrastruktury⁷⁶ o zwiększeniu środków w kwocie 1650 tys. zł na wzmocnienie funduszu wynagrodzeń MI⁷⁷.

W trakcie roku plan wydatków dysponenta III stopnia w części 39 został zmniejszony o 2876,4 tys. zł, w tym m.in.: na podstawie decyzji o przeniesieniach środków w ramach części 39, w tym m.in. na „Prace na linii kolejowej C-E65 na odc. Chorzów Batory–Tarnowskie Góry–Karsznice–Inowrocław–Bydgoszcz–Maksymilianowo”⁷⁸ oraz w wyniku zmniejszenia środków na wydatki majątkowe ujęte w Planie Inwestycyjno-Finansowym MI i przeznaczenie ich na pokrycie zobowiązań SP (na dotację przedmiotową dla przewoźników i operatorów kolejowych, w związku ze stosowaniem obowiązujących ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów).

W 2022 r. podjęto siedem decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2022 r. wydatków, w łącznej kwocie 6734,2 tys. zł.

Plan po zmianach wyniósł 115 487,4 tys. zł, a wykonane wydatki 103 663,1 tys. zł, tj. 89,8% planu po zmianach. Wydatki dysponenta III stopnia w 2022 r. były wyższe o 12 848,3 tys. zł (15,4%)

⁷⁴ Decyzja z dnia 22 sierpnia 2022 r.

⁷⁵ Przeniesienie środków z części 21 – Gospodarka morską i z części 39 – Transport do części 39 – Transport, z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 do Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020.

⁷⁶ Decyzja z dnia 19 października 2022 r.

⁷⁷ W związku z powstałymi oszczędnościami w wydatkach na wynagrodzenia w Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

⁷⁸ Realizowany przez PKP PLK S.A. w ramach PO Liś 2014–2020.

od kwoty wydatków z poprzedniego roku (89 814,8 tys. zł⁷⁹). Zobowiązania ogółem wyniosły 4958,7 tys. zł

W 2022 r. wykonanie wydatków dysponenta III stopnia w części 39 zgłoszonych jako niewygasające w 2021 r. (9165,6 tys. zł) wyniosło 8970,6 tys. zł (97,9%), w tym na dodatkowy fundusz motywacyjny wykorzystane zostały środki w kwocie 2169 tys. zł. Badanie wykonania pozostałych wydatków, w kwocie 6801,6 tys. zł wykazało, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w terminie do dnia 31 listopada 2022 r. W przypadku dwóch zadań⁸⁰ środki zostały w całości wykorzystane, a w przypadku jednego zadania⁸¹ wydatki zrealizowane zostały na poziomie 97,3%, w związku z podpisaniem umowy na realizację zadania na niższą niż szacowano wartość.

Kwota 6028,4 tys. zł z rezerw celowych, o którą został zwiększony plan wydatków budżetu państwa, została wykorzystana w wysokości 5796,5 tys. zł. W stosunku do części niewykorzystanych środków w kwocie 37,5 tys. zł podjęto decyzję o ich zablokowaniu⁸², a pozostałe niewykorzystane środki z rezerw celowych, w łącznej wysokości 194,4 tys. zł, zostały zwrócone do budżetu państwa.

Analiza wydatków z rezerw celowych w kwocie 682 tys. zł, tj. 11,8% wydatków ogółem z rezerw celowych, wykazało, że zostały one wykorzystane na cele określone we wnioskach o ich przyznanie.

Przeciętne zatrudnienie⁸³ w Ministerstwie Infrastruktury w ramach części 39 Transport wyniosło w 2022 r. – 468 osób, a w 2021 r. – 459 osoby.

W 2022 r. wydatki na wynagrodzenia dysponenta III stopnia części 39 wyniosły 65 399,1 tys. zł i były o 20,5% wyższe niż wydatki zrealizowane w 2021 r. (54 256,8 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 11 649 zł i było o 18,3% wyższe od średniego miesięcznego wynagrodzenia w 2021 r. (9843,5 zł). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wynikał między innymi z przyznania dodatków w ramach dodatkowego funduszu motywacyjnego, podwyżek wynagrodzenia oraz tzw. „wypłat z oszczędności” powstałych m.in. z nieobsadzenia wakatów.

Pierwotny plan wydatków majątkowych na 2022 r. wynosił 5095 tys. zł. W trakcie roku dokonano 11 korekt planu, który po zmianach wyniósł 5626,8 tys. zł i został wykonany w kwocie 4115,8 tys. zł (73,1%). Wpływ na niższe wykonanie wydatków majątkowych miały m.in.: unieważnienie postępowania przetargowego⁸⁴ w związku z koniecznością zmiany przedmiotu zamówienia, wydłużające się prace projektowe i przyłączeniowe⁸⁵ oraz brak możliwości realizacji zakupów inwestycyjnych, współfinansowanych z budżetu państwa, w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich 2021–2027⁸⁶.

Badanie próby 44 wydatków wylosowanych metodą monetarną (MUS) zrealizowanych przez dysponenta III stopnia części 39 w łącznej kwocie 15 513 tys. zł⁸⁷ oraz faktury na usługi IT na kwotę 13,5 tys. zł⁸⁸ wykazało, że wydatki te zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, rzetelnie skalkulowane oraz dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności.

⁷⁹ Po wyłączeniu środków w wysokości 1 249 500 tys. zł na objęcie w 2021 r. przez Skarb Państwa nowo wyemitowanych akcji PKP PLK S.A.

⁸⁰ Rozbudowa systemu CCTV w budynku A,B,C Ministerstwa (kwota – 100,5 tys. zł) i Budowa i rozwój systemów teleinformatycznych, zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich (kwota – 864,9 tys. zł).

⁸¹ Sfinansowanie ogólnopolskich działań edukacyjno-informacyjnych skierowanych do uczestników ruchu drogowego w Polsce (kwota 5836,4 tys. zł z planowanych 6000 tys. zł).

⁸² Decyzja z dnia 27 grudnia 2022 r.

⁸³ Według Rb-70, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁸⁴ Dotyczyło to zadania pn.: „Wymiana dźwigów osobowych wraz z przebudową sztybów windowych oraz maszynowni dźwigów”, przetarg ogłoszono na sporządzenie ekspertyz i dokumentacji projektowej. W skutek prowadzonych prac przygotowawczych, w tym konsultacji z ekspertami branży projektowej, konieczna była zmiana formy przedmiotu zamówienia.

⁸⁵ Dotyczyło to zadania pn.: „Budowa przyłącza energetycznego oficyny A w budynku A przy ul. Hożej”.

⁸⁶ W związku z brakiem przyjęcia przez Komisję Europejską Programu Operacyjnego Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich 2021–2027. Przyjęcie programu nastąpiło w październiku 2022 r. Pierwsze posiedzenie Komitet Monitorujący (KM) program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021–2027 (PT FE 2021–2027), na którym zatwierdzone zostały kryteria wyboru projektów odbyło się 9 lutego 2023 r.

⁸⁷ W tym jedna umowa na wynajem personelu.

⁸⁸ Z doboru celowego obejmująca drugą umowę usługi na wynajem personelu.

Kontrolą objęto trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostały udzielone w 2022 r. i które skutkowały dokonaniem w tym roku wydatkiem, w tym:

- jedno zamówienie, do którego udzielenia zastosowano upzp, udzielone w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 upzp, którego przedmiotem było przygotowanie do emisji w telewizji, Internecie i radiu, spotów informacyjnych mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- dwa zamówienia, do których udzielenia nie zastosowano upzp, na:
 - zakup czasu antenowego⁸⁹ w stacjach telewizyjnych oraz zapewnienie emisji spotu reklamowego (spotu informacyjnego) w ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej dotyczącej wprowadzenia szeregu istotnych zmian prawnych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym⁹⁰, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.,
 - usługi serwisowe w zakresie: przeglądów okresowych, napraw gwarancyjnych i pogwarancyjnych samochodów oraz sprzedaż części i akcesoriów samochodowych⁹¹.

Badanie trzech powyższych zamówień publicznych, w wyniku realizacji których w 2022 r. wydatkowano 5913,1 tys. zł, wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a poniesione wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

W latach 2021–2022 na działania promocyjne i reklamowe Ministerstwo Infrastruktury wydatkowało środki w łącznej kwocie 36 643,4 tys. zł. Powyższe środki przeznaczono głównie na działalność informacyjno-promocyjną, w ramach której zrealizowano m.in.: kampanie społeczne dotyczące poprawy bezpieczeństwa pieszych i ograniczania nadmiernej prędkości pojazdów; wprowadzenia szeregu istotnych zmian prawnych w ustawie – Prawo o ruchu drogowym, obchody Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków Drogowych oraz działania edukacyjne i zakup materiałów graficznych (promocyjnych). Wydatki związane były z realizacją programów i strategii pozostających we właściwości Ministerstwa Infrastruktury, w tym m.in. Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 oraz Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Badaniem objęto wydatki na zadania promocyjne (na ogólnopolską kampanię społeczną dotyczącą wprowadzenia szeregu istotnych zmian prawnych, w ustawie – Prawo o ruchu drogowym, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.) w wysokości 5700 tys. zł⁹².

Ponadto badaniem objęto wydatki w kwocie 107 tys. zł na działania edukacyjno-promocyjne w ramach obchodów Światowego Dnia Ofiar Wypadków Drogowych.

Łącznie wartość próby zbadanych działań promocyjnych wyniosła 5807 tys. zł, co stanowiło 90,3% wydatków na działania promocyjne i reklamowe w 2022 r.

Powyższe kampanie przeprowadził Sekretariat Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (dalej: SKR).

Kampanie służyły realizacji celów⁹³ Narodowego Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2021-2030. Miernikiem skuteczności kampanii dotyczącej wprowadzenia szeregu istotnych zmian prawnych w ustawie Prawo o ruchu drogowym, była liczba osób, do których dotarła informacja o zmianach w prawie. Miernik został określony na poziomie – 25 mln osób. Kampania była monitorowana na bieżąco poprzez raporty poemisyjne przekazywane w ramach rozliczenia danego miesiąca⁹⁴. Ewaluacja skuteczności została przeprowadzona na podstawie osiągniętych zasięgów, tj. zasięgu do ilu osób dotarła kampania⁹⁵.

⁸⁹ Przepisy upzp nie miały w tym przypadku zastosowania na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 upzp – zakup czasu antenowego lub audycji od dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych.

⁹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 988, ze zm.

⁹¹ Zastosowano wyłączenie stosowania upzp na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 przedmiotowej ustawy.

⁹² Wydatki były niższe od kwoty ujętej w planie MI (6000 tys. zł). Wartość zamówienia została oszacowana przez SKR (komórkę wnioskującą), zgodnie z art. 28–36 upzp. Zakup czasu antenowego został sfinansowany w ramach środków niewygasających w 2021 r.

⁹³ Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, ograniczenie liczby ofiar śmiertelnych oraz ciężko rannych.

⁹⁴ Raporty były załączone do protokołu odbioru danego miesiąca w formie harmonogramu emisji i przekazane do BAF w ramach płatności za daną fakturę.

⁹⁵ Wskaźnik ten został policzony przez Wykonawcę i przekazany przy ostatnim raporcie poemisyjnym. Skuteczność kampanii może odzwierciedlać cel wyznaczony w Narodowym Programie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2021–2030 – spadek liczby ofiar śmiertelnych oraz ciężko rannych. W tym przypadku miernikiem osiągniętego poziomu jest ilość osób do której dotarła kampania tj. 25 mln osób mająca pośredni

Kampania edukacyjno-promocyjna dotycząca obchodów Światowego Dnia Ofiar wypadków Drogowych, dla której nie wyznaczono miernika, miała na celu uświadamianie i edukowanie społeczeństwa o nieprawidłowych zachowaniach na drodze i ich konsekwencjach. Zadaniem Zamawiającego był stały monitoring realizacji poprawności zadania, zgodnie z Opisem Przedmiotu Zamówienia. Ewaluację zadania przeprowadzono w formie raportu podsumowującego.

Sposób monitorowania i oceny wyników prowadzonych w MI zamówień i zakupów, w tym działań informacyjno-promocyjnych określony został w Zarządzeniu Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury⁹⁶, zgodnie z którym, czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem zakupu oraz nadzór nad realizacją należały do właściwego merytorycznie wnioskodawcy⁹⁷, a projekty umów i zawarte umowy musiały zawierać postanowienia właściwe dla danego rodzaju zamówienia, w tym m.in. określające termin i sposób potwierdzenia przez zamawiającego wykonania umowy (protokół odbioru). Sporządzane były również raporty z realizacji zamówienia, w którym dokonywana była ocena wykonania umowy.

Wydatki na energię elektryczną

W Ministerstwie Infrastruktury od kilku lat prowadzono prace inwestycyjno-remontowe sprzyjające zmniejszeniu zużycia energii i zmniejszeniu ponoszonych wydatków, polegające m.in. na budowie instalacji fotowoltaicznej (łącznie na dachu budynku C MI zainstalowano panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 22,12 kWp) oraz wymianie źródeł światła starego typu na oszczędne LED. Jednak działania te nie dotyczyły redukcji wydatków na dystrybucję energii elektrycznej.

Wydatki na energię elektryczną w Ministerstwie Infrastruktury wyniosły w 2022 r. 949,1 tys. zł, co oznacza zmniejszenie tych wydatków w porównaniu do 2021 r. (991,7 tys. zł) o 4,3%, z tego wydatki na dystrybucję energii elektrycznej wyniosły w 2022 r. – 546,2 tys. zł, co oznacza wzrost o 12,7% w stosunku do wydatków zrealizowanych w 2021 r. (484,6 tys. zł). W 2022 r. poniesiono znaczne wydatki na dystrybucję energii elektrycznej, ponieważ nie dostosowano mocy umownej do faktycznych potrzeb, w szczególności w budynku B/C (co miało wpływ na wysokość opłaty sieciowej stałej) a także nie zastosowano urządzeń ograniczających pobór energii biernej pojemnościowej (co miało wpływ na wysokość opłaty za tą energię).

W związku z tym, wydatki te nie były ponoszone w sposób, o którym mowa w art. 44 ust. 3 pkt 1 upf, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Badanie opłat na usługi dystrybucji energii elektrycznej⁹⁸ w dwóch punktach poboru energii elektrycznej (dalej: PPE) w budynku A i budynku B i C Ministerstwa wykazało, że:

- 1) w PPE w budynku A (grupa taryfowa C21) maksymalna moc pobrana wyniosła od 63% do 85% mocy umownej, w tym w czterech okresach rozliczeniowych było to poniżej 70%. Poniesiono opłaty za energię bierną pojemnościową w kwocie 28,9 tys. zł, które stanowiły 15% opłat za dystrybucję energii (194,7 tys. zł);
- 2) w PPE w budynku B/C (grupa taryfowa C21) maksymalna moc pobrana wyniosła od 21% do 65% mocy umownej, w tym w dziewięciu okresach rozliczeniowych poniżej 50%, poniesiono opłaty za energię bierną pojemnościową w kwocie 162,8 tys. zł, które stanowiły 46% opłat za dystrybucję energii (352,2 tys. zł).

Moc umowna ww. PPE nie była w 2022 r. dostosowana do faktycznego zapotrzebowania w poszczególnych okresach rozliczeniowych, pomimo tego, że istniała możliwość zmiany zamówionej mocy umownej na poszczególne miesiące, co mogło być przez Ministerstwo stosowane po przeprowadzeniu odpowiedniej analizy wykorzystania zamówionej mocy. W przypadku, gdy

wpływ na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (im więcej osób zobaczy kampanię informacyjną tym większe prawdopodobieństwo wpływu na społeczeństwo i ich zachowanie na drodze).

⁹⁶ Zarządzenie nr 21 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania wydatków ze środków publicznych.

⁹⁷ Komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Infrastruktury, które realizowały zadania z zakresu promocji i reklamy były m.in. Biuro Dyrektora Generalnego (BDG), Biuro Administracyjno-Finansowe (BAF), Biuro Komunikacji (BK), Biuro Ministra (BM), Biuro Pełnomocnika CPK (BP CPK), Departament Strategii Transportu (DST), Departament Transportu Kolejowego (DTK), Departament Współpracy Międzynarodowej (DWM), Sekretariat Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (SKR), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych (PKBWL), Państwowa Komisja Badania Wypadków Morskich (PKBWM).

⁹⁸ Na podstawie faktur za 2022 r.

zmiana wartość mocy z 240 na 205 kW w budynku A i z 478 na 310 kW w budynku B/C obowiązywała by przez cały 2022 r., to oszczędności w 2022 r. w opłacie wyniosłyby 27,5 tys. zł w budynku B/C oraz 5,3 tys. zł w budynku A. Jednak moc umowną, według pkt 3.2.3. Taryfy dla energii elektrycznej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej (obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.) można zamówić w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne okresy roku. Na przykład przy założeniu, że moc umowna w PPE w budynku B/C została by zmieniona do poziomu od 131 kW do 404 kW⁹⁹, to opłata sieciowa stała byłaby niższa nawet o 42,1 tys. zł. Ponadto w Ministerstwie nie podjęto także skutecznych działań zmierzających do zamontowania układów do kompensacji energii biernej w celu ograniczenia opłat za jej pobór. Opłaty te wyniosły dla ww. PPE 191,7 tys. zł. Tak więc łączne wydatki na dystrybucję energii elektrycznej w kwocie 224,5 tys. zł NIK ocenia jako niegospodarne.

Odpowiedzialne za dokonywanie wydatków dysponenta III stopnia w Ministerstwie Infrastruktury BAF wystąpiło do operatora sieci dystrybucyjnej (OSD) o zmniejszenie mocy 28 lutego 2023 r. (w wyniku kontroli NIK) w PPE: z 240 na 205 kW w budynku A i z 478 na 310 kW w budynku B/C. W trakcie kontroli NIK podjęto także działania w celu wyłonienia wykonawcy projektu urządzeń mających ograniczyć pobór energii biernej pojemnościowej. W 2023 r. podjęto działania w celu wyłonienia wykonawcy projektu urządzeń mających ograniczyć pobór energii biernej pojemnościowej¹⁰⁰.

Wydatki GDDKiA (dysponenta III stopnia w części 39 – Transport)

Zrealizowane przez GDDKiA wydatki budżetu państwa w 2022 r. wyniosły ogółem 4 829 607,9 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. wykonane wydatki budżetowe GDDKiA były niższe o 35 623,6 tys. zł, tj. o 0,7%.

Wydatki majątkowe w 2022 r. wykonano w kwocie 1 425 637,8 tys. zł (tj. 99,9% planu po zmianach). W porównaniu do 2021 r. wykonanie wydatków majątkowych było niższe o 62 109,9 tys. zł, tj. o 4,3%.

W ramach wydatków majątkowych sfinansowano m.in.:

- zadania w przygotowaniu, na które wydatkowano kwotę 720 480,1 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach;
- działania na istniejącej sieci drogowej, na które wydatkowano kwotę 466 506 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach;
- pozostałe inwestycje na sieci dróg krajowych, na które wydatkowano kwotę 148 925,8 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach.

W wyniku realizacji inwestycji drogowych finansowanych ze środków KFD, budżetu państwa i środków europejskich w 2022 r. GDDKiA oddała do użytku łącznie 403,749 km nowych dróg krajowych (z planowanych 416,677 km, tj. mniej o 12,928 km)¹⁰¹, w tym:

- 71,389 km autostrad (z 95,589 km zaplanowanych na 2022 r.), w 2021 r. oddano do użytku 7,023 km autostrad;
- 274,072 km dróg ekspresowych (z 262,764 km zaplanowanych na 2022 r.), w 2021 r. oddano 275,478 km dróg ekspresowych;
- 12,184 km obwodnic w ciągu dróg ekspresowych (z 12,184 km zaplanowanych na 2022 r.) w 2021 r. oddano 16,406 km;
- 45,914 km obwodnic (z 45,950 km zaplanowanych na 2022 r.), w 2021 r. oddano 14,577 km.

Do użytkowania oddano m.in.:

- 16,907 km autostrady A1 koniec obw. Częstochowy–Tuszyn odc. gr. woj. Łódzkiego–w. Rząsawa (bez węzła);
- 21,900 km autostrady A18 Olszyna–Golnice (przebudowa jezdni południowej) odc. od km 11+860 do km 33+760;
- 9,682 km drogi ekspresowej S5 Bydgoszcz–Mielno odc. Białe Błota–Szubin;
- 1,392 km obwodnicy Smolajny w ciągu drogi krajowej nr 51.

⁹⁹ Tj. przy założeniu 30% zapasu mocy umownej, w stosunku do maksymalnej mocy pobranej w poszczególnych okresach rozliczeniowych.

¹⁰⁰ W dniu 20 marca 2023 r. ogłoszono rozeznanie rynku - wykonanie dokumentacji projektowo-wykonawczej doboru i montażu urządzeń do regulacji impedancji sieci zasilającej oraz redukcji zakłóceń wyższych częstotliwości występujących w siedzibie Ministerstwa Infrastruktury przy ul. Chałubińskiego 6 w Warszawie wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego.

¹⁰¹ W 2021 r. oddano łącznie 345,479 km nowych dróg krajowych.

Szczegółowej analizie w GDDKiA poddano trzy postępowania¹⁰² o udzielenie zamówienia publicznego na:

- dostawę do centrali i trzech oddziałów GDDKiA półek dyskowych, macierzy wraz z 36-miesięczną usługą serwisu gwarancyjnego producenta. Zamówienie zostało udzielone na podstawie art. 132 upzp, a jego wartość wyniosła 831,7 tys. zł (brutto);
- zakup materiałów odblaskowych o wartości 152,1 tys. zł (brutto);
- zakup mebli do centrali GDDKiA w związku z remontem oraz nową aranżacją gabinetów na 6 piętrze w centrali o wartości 93,2 tys. zł (brutto).

Łączna kwota wydatków na ww. zamówienia wyniosła w 2022 r. 984 tys. zł. Analiza wykazała, że ww. zamówienia zostały udzielone zgodnie z przepisami upzp oraz uregulowaniami wewnętrznymi GDDKiA.

3.2.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

W ustawie budżetowej na 2022 r. wydatki budżetu środków europejskich w części 39 określono na 10 772 465 tys. zł, a ostatecznie po dokonanych w trakcie roku zmianach plan wyniósł 13 101 837,3 tys. zł. Wydatkowano 13 088 561 tys. zł, tj. 99,9% planu. Środki wykorzystano na programy:

- Connecting Europe Facility – instrument „Łącząc Europę” – na kwotę 2 223 275,4 tys. zł;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 – na kwotę 10 749 192,2 tys. zł;
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa – na kwotę 323,9 tys. zł (w tym 155 tys. zł w dziale 600 i 168,9 tys. zł w dziale 750),
- POPW (Programu Polska Wschodnia 2014–2020) – na kwotę 115 769,5 tys. zł.

Analiza 11 wniosków i decyzji o przeniesieniu środków z rezerw celowych budżetu środków europejskich na łączną kwotę 1 114 902,4 tys. zł wykazała, że wystąpienia o zapotrzebowanie na te środki były celowe.

Plan wydatków dysponenta III stopnia w Ministerstwie Infrastruktury z budżetu środków europejskich przyjęty w ustawie budżetowej na 2022 rok wynosił 345 tys. zł, a plan po zmianach 282,8 tys. zł. W porównaniu do wykonania wydatków budżetu środków europejskich w 2021 r. (26 594,7 tys. zł) środki wg planu po zmianach były niższe o 26 312,5 tys. zł. W 2021 r. duży udział w wydatkach budżetu środków europejskich stanowiły wydatki na realizację projektów w ramach POIiŚ 2014–2020 (26 296 tys. zł). W 2022 r. nie były realizowane już projekty w ramach POIiŚ 2014–2020, dokończono jedynie wydatkowanie środków na zarządzanie projektem „Działania edukacyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa pieszych i ograniczenia nadmiernej prędkości pojazdów”.

Wykonanie wydatków BŚE w 2022 r. wyniosło 240,1 tys. zł, co stanowiło 84,9% planu po zmianach, 69,6% planu wg ustawy budżetowej oraz 0,9% wykonania z 2021 r. Wydatki realizowano w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 wydatkowano w pełni zaplanowaną kwotę – 71,2 tys. zł na działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego;
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 wydatkowano – 168,9 tys. zł, co stanowiło 79,8% zaplanowanych środków (211,6 tys. zł) na działania służące zapewnieniu warunków do stopniowej odbudowy rynku transportu lotniczego po kryzysie spowodowanym COVID-19.

Niższe wykonanie zaplanowanych wydatków z budżetu środków europejskich spowodowane było m.in. ograniczoną, ze względu na sytuację międzynarodową, liczbą zagranicznych podróży służbowych.

Kontrola wszystkich wydatków pozapłacowych poniesionych przez dysponenta III stopnia części 39 w łącznej kwocie 0,3 tys. zł wykazała, że zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, zgodnie z umową o dofinansowanie oraz dokonane zgodnie z zasadą oszczędności.

¹⁰² Wybrano zamówienia, na które poniesiono wydatki w 2022 r., w tym jedno zamówienie, do udzielenia którego zastosowano przepisy upzp oraz dwa zamówienia, do udzielenia których nie zastosowano przepisów upzp z uwagi na wartość zamówienia lub inne ustawowe przesłanki wyłączenia.

Wydatki budżetu środków europejskich realizowane przez GDDKiA

Wydatki GDDKiA zostały zrealizowane w 2022 r. w kwocie 5 218 015,5 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach (5 231 108,7 tys. zł) i 110,9% wydatków budżetu środków europejskich wykonanych w 2021 r. (4 707 020,6 tys. zł). Dotyczyły one realizowanych projektów drogowych objętych dofinansowaniem ze środków POIiŚ oraz Instrumentu „Łącząc Europę”. Wykonanie wydatków z budżetu środków europejskich wynikało z tempa realizacji inwestycji, ale przede wszystkim procesu zawierania umów o dofinansowanie, a następnie weryfikacji wniosków o płatność przez instytucje zaangażowane w system wdrażania funduszy europejskich.

Kwoty otrzymane przez GDDKiA z budżetu środków europejskich w 2022 r. stanowiły refundację wydatków, które GDDKiA poniosła ze środków Krajowego Funduszu Drogowego na realizację tych projektów. Przyjęty plan budżetu środków europejskich zakładał kwoty refundacji przyznane na ww. projekty zgodnie z harmonogramem certyfikacji wniosków o płatność. Postępujący proces certyfikacji wydatków umożliwiał w pierwszej kolejności wydatkowanie środków ujętych w limicie części budżetowej, a następnie wnioskowanie o uruchomienie środków z rezerwy celowej.

W 2022 r. uruchomione zostały środki rezerwy celowej w związku z refundacją wydatków dotyczących dwóch projektów:

- Budowa drogi ekspresowej S7, Moczydło (granica województwa świętokrzyskiego)–węzeł Miechów – finansowany ze środków POIiŚ na kwotę 474 223,9 tys. zł;
- Budowa drogi S61 Szczuczyn–Budzisko (granica państwa) – finansowany ze środków CEF na kwotę 37 876 tys. zł.

Badaniem objęto próbę 12 wydatków budżetu środków europejskich na kwotę ogółem 112 914,4 tys. zł. Wydatki zostały poniesione w związku z realizacją projektu „Krajowy System Zarządzania Ruchem Drogowym na sieci TEN-T Etap 1”, współfinansowanego ze środków europejskich w ramach Instrumentu „Łącząc Europę” i zostały przeznaczone na zadania ujęte w umowach o dofinansowanie, służyły realizacji celów GDDKiA, zostały poniesione do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki, a płatności dokonano w terminach wynikających z zawartych umów.

3.2.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

W ustawie budżetowej na 2022 r. wydatki części 69 zaplanowane zostały w kwocie 25 182 tys. zł, w trakcie roku plan finansowy został zwiększony o 265,9 tys. zł, z tego:

- środkami z rezerw celowych w kwocie 35,9 tys. zł;
- w wyniku przeniesienia wydatków z części budżetowej 21 w kwocie 200 tys. zł oraz przeniesienia wydatków z części 22 w kwocie 30 tys. zł.

Ostatecznie limit wydatków w części 69 został określony na kwotę 25 447,9 tys. zł (plan po zmianach).

Wydatki budżetu państwa zrealizowane w 2022 r. w części 69 wyniosły 23 299,7 tys. zł, co stanowiło 91,6% planu po zmianach oraz 93,5% wydatków wykonanych w 2021 r. (24 913,1 tys. zł).

W 2022 r. dokonano blokad planowanych wydatków części 69 w łącznej kwocie 1239,4 tys. zł na podstawie trzech decyzji Ministra Infrastruktury¹⁰³. Wszystkie trzy decyzje w sprawie blokowania wydatków zostały podjęte niezwłocznie po uzyskaniu informacji, że dany wydatek nie zostanie zrealizowany oraz zamieszczone w systemie Trezor.

Ze środków pochodzących z rezerw celowych budżetu państwa 35,8 tys. zł, którą wydatkowano w całości.

Środki z rezerwy celowej poz. 26 w kwocie łącznej kwocie 17,9 tys. zł przeznaczone zostały dla Technikum Żegluga Śródlądowej we Wrocławiu na sfinansowanie w okresie od 1 marca do 20 grudnia 2022 r. dodatkowych zajęć specjalistycznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz na wdrażanie pierwszego etapu standaryzacji zatrudnienia nauczycieli specjalistów¹⁰⁴ zatrudnionych w ww. Technikum.

¹⁰³ Wydanych na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp.

¹⁰⁴ Wyżej wymienione wsparcie dotyczyło zatrudnienia nauczycieli specjalistów: psychologów, pedagogów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i pedagogów specjalnych w celu zwiększenia dostępności oraz

Środki z rezerwy celowej poz. 29 (zmiany systemowe w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego, w tym zadań oświatowych) w kwocie 17,9 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie podwyższenia wynagrodzeń (w okresie od 1 maja 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.) nauczycieli zatrudnionych w Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu. Środki z rezerw celowych zostały wydatkowane na zadania określone we wnioskach o ich przyznanie.

Środki budżetu państwa w części 69 zostały wykorzystane na: wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 22 305 tys. zł (95,7% ogółu wydatków), wydatki majątkowe 770,9 tys. zł (3,3% ogółu wydatków), wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 198,8 tys. zł (0,9% ogółu wydatków) oraz dotacje w kwocie 25 tys. zł (0,1 %).

Wydatki na wynagrodzenia w 2022 r. wyniosły 11 740,7 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 2021 r. o 340,6 tys. zł, tj. o 3%. Wynikało to głównie z dokonania wypłat z tzw. „funduszu motywacyjnego” oraz przyznania podwyżek. Przeciętne zatrudnienie w części 69 wyniosło 125 osób (98,4% przeciętnego zatrudnienia w 2021 r.). Średnie miesięczne wynagrodzenie w części 69 w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 7827,17 zł, co oznacza wzrost o 4,6% w stosunku do 2021 r.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 770,9 tys. zł, co stanowiło 98,4% planu po zmianach oraz 38,4 % wydatków majątkowych poniesionych w 2021 r. Wydatki te zostały poniesione przez urzędy żeglugi śródlądowej: w Bydgoszczy na zakup samochodu; w Szczecinie m.in. na zakup: samochodu i centrali telefonicznej wraz z aparatami telefonicznymi; i we Wrocławiu na zakup: samochodu, zabudowy motorówki oraz echosondy.

Ponadto udzielono dotację Przedsiębiorstwu Budownictwa Hydrotechnicznego „Odra 3” na kwotę 25 tys. zł na zakup agregatu prądotwórczego do organizowania przepraw promowych. Dotacja ta została prawidłowo udzielona i rozliczona.

Zobowiązania na koniec 2022 r. w części 69 wyniosły 1 080,2 tys. zł (były wyższe niż w 2021 r. o 118,5 tys. zł) i dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Wydatki niewygasające w 2021 r. (przeniesione do wykonania w 2022 r.) w planie określono na 949,5 tys. zł, a wykonanie wyniosło 326 tys. zł, tj. 34,3%.

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie

Wydatki budżetu państwa wyniosły w 2022 r. 6210,8 tys. zł, tj. 79,5% planu po zmianach (7815 tys. zł) oraz 95,4% wydatków wykonanych w 2021 r. (6511 tys. zł).

Niższe od planu wykonanie wydatków wynikało m.in. ze:

- zmian dotyczących realizacji strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla realizowanych i planowanych do realizacji projektów w szczególności w zakresie Krajowego Programu Żeglugowego oraz projektu Programu Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej;
- rezygnacji z finansowania realizacji zadania „Współorganizacja Kongresu Żeglugi Śródlądowej”.

W 2022 r. nie ponoszono wydatków ze środków rezerw celowych i rezerwy ogólnej budżetu państwa. W 2022 r. Minister Infrastruktury dokonał blokady planowanych wydatków dysponenta III stopnia w łącznej kwocie 1079,4 tys. zł¹⁰⁵. Przyczyną dokonania blokad planowanych wydatków były opóźnienia w realizacji zadań i nadmiar posiadanych środków.

Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. w Ministerstwie w części 69 wyniosło 27 osób, co oznaczało wzrost o 2 osoby w porównaniu do 2021 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło w 2022 r. 13 126,37 zł, co oznacza wzrost w porównaniu do 2021 r. (11 772,37 zł) o 11,5%. Wzrost kwoty przeciętnego wynagrodzenia wynikał m.in. z przyznanych w 2022 r. podwyżek wynagrodzeń i wypłat dodatków motywacyjnych. W 2022 r. w Ministerstwie wypłacono nagrody w kwocie 105,3 tys. zł (w 2021 r. nie dokonywano wypłat nagród), a tzw. „wypłaty z oszczędności” wyniosły 477,2 tys. zł, tj. o 270,2 tys. zł mniej, niż w 2021 r. (747,4 tys. zł).

Analizą objęto realizację wydatków budżetu państwa¹⁰⁶ w kwocie 1328 tys. zł, tj. 21,4% wydatków dysponenta III stopnia części 69 – Żegluga śródlądowa. Próba została wylosowana metodą

podniesienia jakości wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży w procesie kształcenia, wychowania i opieki.

¹⁰⁵ Na podstawie decyzji Ministra Infrastruktury.

¹⁰⁶ W Ministerstwie nie ponoszono w 2022 r. wydatków ze środków europejskich w części 69.

monetarną (MUS) i uzupełniona poprzez dobór celowy¹⁰⁷. Wyżej wymienione wydatki – potwierdzone wybranymi do badania dokumentami – zostały rzetelnie skalkulowane, dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym i zrealizowane zgodnie z obowiązującym prawem, gospodarnie oraz były celowe. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaconiem odsetek, kar lub opłat.

Analizą objęto trzy postępowania o udzielenie zamówień publicznych, na:

- obsługę Ministerstwa Infrastruktury w zakresie rezerwacji, zakupu i dostarczania krajowych oraz zagranicznych biletów lotniczych;
- obsługę Ministerstwa Infrastruktury w zakresie rezerwacji i zakupu usług hotelarskich w kraju i za granicą;
- przygotowanie dokumentacji, w tym projektu prognozy oddziaływania na środowisko, przygotowanej na potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030 dla Ministerstwa Infrastruktury.

Analiza wykazała, że ww. zamówienia zostały udzielone prawidłowo, a wydatki poniesione w wyniku realizacji ww. zamówień w 2022 r. wyniosły 186,2 tys. zł.

W 2022 r. wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r., wykorzystano w 33,6%, tj. wydatkowano kwotę 316 tys. zł z planowanych 939,4 tys. zł. Realizacja poszczególnych zadań przedstawiała się następująco:

- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu Rozwoju Drogi Wodnej Rzeki Wisły” z konsultacjami publicznymi projektu Programu – nie wykonano planowanych wydatków w kwocie 300 tys. zł, co wynikało ze zmian harmonogramu prac nad ww. Programem. Zmiana harmonogramu wynikała z uwag przekazanych przez Rządowe Centrum Analiz, które dotyczyły kwestii finansowania wskazanych w projekcie Programu inwestycji. W związku z powyższym Ministerstwo Infrastruktury dokonało ponownej analizy zakresu przedmiotowego projektu, biorąc pod uwagę możliwości finansowania inwestycji ograniczone aktualnym i prognozowanym stanem sektora finansów publicznych oraz budżetu państwa. W wyniku tej analizy zmieniony został zakres rzeczowy projektu Programu i dokonano nazwy programu wieloletniego na „Kompleksowe zagospodarowanie dolnej Wisły”. Program ten został wpisany do „Wykazu prac programowych i legislacyjnych Rady Ministrów” 28 grudnia 2022 r. pod numerem ID337;
- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030 z konsultacjami publicznymi projektu Programu” – poniesiono na ten cel wydatki w kwocie 88,6 tys. zł, tj. 22,2% planu. W 2022 r. odebrano jedynie część zadania objętego umową na świadczenie usługi, tj. przygotowanie dokumentacji, w tym projektu prognozy oddziaływania na środowisko na potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030. Umowa na wykonanie tej usługi zawierała również zakres objęty prawem opcji (prawo opcji dotyczyło wsparcia merytorycznego i organizacyjnego w toku transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko), a czas jej realizacji określono na 435 dni kalendarzowych, tj. do kwietnia 2023 r. W związku z tym w 2022 r. nie zrealizowano w pełni planu wydatków na to zadanie, w którym wydatki te określono na 400 tys. zł;
- sporządzenie ekspertyzy i analizy dotyczącej wynagrodzeń, czasu pracy polskich załóg przebywających za granicą w związku z podróżą służbową – wykonano wydatki w kwocie 49,8 tys. zł, tj. 100 % planu;
- opracowanie systemu identyfikacji wizualnej dla programów rozwoju śródlądowych dróg wodnych – wykonano wydatki w kwocie 34,2 tys. zł, tj. 92,7% planu;
- dodatkowy fundusz motywacyjny – wykonano wydatki w kwocie 143,5 tys. zł, tj. 93,9% planu.

3.2.8. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

W 2022 r. w ramach części 69 – Żegluga śródlądowa nie realizowano projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym z budżetu środków europejskich.

¹⁰⁷ Były to wydatki sklasyfikowane w grupie wydatków bieżących pozapłacowych (w 2022 r. w części 69 – Żegluga śródlądowa w MI nie ponoszono wydatków majątkowych. Wylosowano dowody na kwotę wydatków 1289,4 tys. zł, a w sposób celowy wybrano dowody dokumentujące wydatki w kwocie 38,6 tys. zł.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 21 – Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i 69 – Żegluga śródlądowa i sprawozdań jednostkowych dysponentów III stopnia: w Ministerstwie, w GDDKiA i urzędach morskich w Gdyni i Szczecinie:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zbiorcze zostały sporządzone przez dysponenta części 21, 22, 39 i 69 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych skontrolowanych jednostek (dysponentów III stopnia) były zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność (dotyczy części 39, gdzie badano księgi rachunkowe) sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich i sprawozdań w zakresie operacji finansowych (z uwzględnieniem sprawozdań dysponentów III stopnia). Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

3.4. KSIĘGI RACHUNKOWE W CZĘŚCI 39 – TRANSPORT

Księgi rachunkowe dysponenta części 39 prowadzone były w 2022 r. przez Departament Budżetu (dalej: DBI). Polityka rachunkowości była opracowana jako jeden dokument dla wszystkich części budżetowych, oddzielnie w ramach dysponenta części i dysponenta III stopnia. Zasady rachunkowości obowiązujące w 2022 r. opublikowano w zarządzeniu nr 21 Ministra Infrastruktury z dnia 29 września 2021 r. w sprawie ustalenia zasad rachunkowości dysponenta części 21, 22, 39 i 69, dysponenta Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz dysponenta Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w Ministerstwie Infrastruktury. Zasady rachunkowości dysponenta części, które poddano kontroli, co do zasady były zgodne z przepisem art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰⁸ i określały m.in.: metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, wykaz kont księgi głównej, zasady klasyfikacji zdarzeń. W dokumentacji opisano również system służący ochronie danych i ich zbiorów.

Dane bilansu zamknięcia za 2021 r. zostały prawidłowo wprowadzone do ksiąg rachunkowych, jako bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2022 r. Zapisy kont księgowych i dziennika były zgodne z zestawieniem obrotów i sald za 2022 r.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

Kontrola wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 39 przeprowadzona na próbie 34 zapisów księgowych wylosowanych metodą monetarną¹⁰⁹ na kwotę 1 678 280,1 tys. zł nie wykazała nieprawidłowości w zakresie:

- poprawności formalnej zapisów i dowodów księgowych (zgodności z zasadami rachunkowości); tj. nie stwierdzono :
 - niepoprawnych dowodów/zapisów w zakresie danych identyfikacyjnych, opisu lub wartości operacji, dat operacji, dowodu, zapisu;
 - błędów w zakresie mechanizmów kontroli dotyczącej akceptacji (merytorycznej i formalno-rachunkowej), wskazania dekretacji lub okresu księgowania, nanoszenia korekt i poprawek, zatwierdzania;
- błędów mających wpływ na dane wykazane w sprawozdaniach budżetowych jednostki (odpowiednio rocznych lub bieżących), tj. skutkujących zaniżeniem lub zawyżeniem kwot wykazanych w sprawozdaniach w wyniku ujęcia w księgach rachunkowych błędnych wartości (kwoty) operacji, nieprawidłowego ujęcia na kontach księgowych (np. w zakresie klasyfikacji budżetowej) lub zakwalifikowania operacji do niewłaściwych okresów sprawozdawczych.

Stan aktywów i pasywów na dzień 31 grudnia 2021 r., wynikający z zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych za 2021 r. był zgodny ze stanami na dzień 1 stycznia 2022 r. wynikającymi z zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych za 2022 r., wykazanymi jako bilans otwarcia. Obroty dziennika za 2022 r. były zgodne z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej na dzień 31 grudnia 2022 r.

¹⁰⁹ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG

4.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

4.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

Zrealizowane w 2022 r. przychody RFRD wyniosły 3 115 500 tys. zł, tj. 146,2% kwoty planowanej (2 131 348 tys. zł). Głównym źródłem przychodów były:

- wpłaty od jednostek¹¹⁰ na państwowy fundusz celowy w wysokości 1 741 335,9 tys. zł, tj. 55,9 % sumy przychodów; oraz
- pozostałe przychody w wysokości 1 374 164 tys. zł (tj. 44,1% sumy przychodów), w tym przychody z odsetek – 400 693,2 tys. zł i inne – 973 470,9 tys. zł, tj. wpłaty z budżetu państwa 500 000 tys. zł oraz środki otrzymane z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej¹¹¹ w kwocie 471 181,5 tys. zł, a także pozostałe wpływy w kwocie 2 289,4 tys. zł.

Wyższe od planu wykonanie przychodów w 2022 r. wynikało głównie z wyższego wykonania przychodów z tytułu odsetek, które zaplanowano w kwocie 2500 tys. zł, a wykonano w wysokości 400 693,2 tys. zł (z tego przychody z gospodarowania wolnymi środkami, które wyniosły 377 174,3 tys. zł), co wynikało ze zwiększenia oprocentowania zarówno lokat *overnight*, jak i zarządzania terminowego.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. należności RFRD wynosiły 14 790,3 tys. zł i dotyczyły:

- wydanych przez wojewodów decyzji administracyjnych nakładających na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek zwrotu środków przekazanych w ramach RFRD¹¹² – 11 818,9 tys. zł;
- wpłat od spółek Skarbu Państwa – 1513,4 tys. zł;
- należności z tytułu odsetek – 935,4 tys. zł (w tym dotyczące wpłat od spółek Skarbu Państwa – 273,8 tys. zł);
- kar umownych nałożonych w związku z opóźnieniami w wykonaniu umów dotyczących robót budowlanych – 522,6 tys. zł.

W porównaniu z 2021 r. stan należności RFRD na koniec 2022 r. wzrósł o 4057,3 tys. zł, co było przede wszystkim wynikiem wydania przez wojewodów decyzji administracyjnych nakładających na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek zwrotu środków przekazanych w ramach RFRD.

W 2022 r. nie wystąpiły w RFRD należności przeterminowane. W związku z przepisami ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw, nastąpiła zmiana przepisów w zakresie wpłat na rzecz RFRD od spółek działających na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji¹¹³. Zgodnie z art. 5 ust. 9 znowelizowanej ustawy, od obowiązku dokonywania wpłat, o których mowa w ust. 1 pkt 5, zwolnione zostały m.in. spółki działające na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji. Postępowania w sprawie obowiązku dokonywania wpłat przez te spółki, wszczęte i niezakończone decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostały przez MI umorzone.

Wpłaty dokonane przez ww. spółki przed dniem wejścia w życie ww. zmian zostały zwrócone, w kwocie stanowiącej równowartość dokonanej wpłaty, a zwracana kwota nie podlegała oprocentowaniu.

Badaniem kontrolnym objęto próbę 15 należności wybranych w sposób celowy (najwyższe wartości należności). Ministerstwo prawidłowo dochodziło należności, w wyniku czego w przypadku czterech spraw należności zostały w 2022 r. uregulowane, natomiast w przypadku pięciu spraw prowadzone

¹¹⁰ Wpłaty od: Dyrekcji Generalnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, spółek w wysokości 7,5% zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

¹¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2464.

¹¹² Decyzje wydane na podstawie art. 31 ust 9 ustawy o RFRD.

¹¹³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1722.

były w 2022 r. działania windykacyjne, a w sześciu sprawach wydano decyzje umarzające postępowanie ze względu na brak możliwości dochodzenia roszczeń.

W 2022 r. nie wystąpiły zaległości wobec RFRD, które uległy przedawnieniu. W MI nie dokonywano odroczenia ani rozłożenia na raty należności na rzecz RFRD, jak również nie udzielano ulg w spłacie należności.

Gospodarowanie wolnymi środkami.

Stan środków pieniężnych na rachunku RFRD na koniec 2022 r. wynosił 6 812 299,4 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do stanu na koniec 2021 r. (8 071 184,3 tys. zł) o 1 258 884,9 tys. zł, tj. o 15,5%.

Wolne środki RFRD w 2022 r. przekazywane były w zarządzanie terminowe Ministra Finansów oraz na lokaty typu *overnight* na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie¹¹⁴ oraz zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu nr 21 Ministra Infrastruktury z dnia 29 września 2021 r. w sprawie ustalenia zasad rachunkowości dysponenta części 21, 22, 39 i 69, dysponenta Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz dysponenta Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w Ministerstwie Infrastruktury.

Odsetki uzyskane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. z tytułu przekazania przez dysponenta RFRD wolnych środków w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów i zarządzanie *overnight* wyniosły łącznie 377 174,3 tys. zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. 37 razy dokonano przekazania wolnych środków RFRD w łącznej wysokości 36 554 618 tys. zł.

Środki lokowano na okres od 20 do 94 dni, na oprocentowanie zmienne od 1,83 do 6,38%¹¹⁵. Kwota wolnych środków RFRD do przekazania w zarządzanie terminowe Ministra Finansów szacowana była po dokonaniu wypłat środków wojewodom na dofinansowanie RFRD (zgodnie z harmonogramami, zatwierdzonymi przez Departament Dróg Publicznych). Nie wystąpiły przypadki złożenia dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków przekazanych w zarządzanie terminowe lub zapłaty zobowiązań po terminie. W 2022 r. nie lokowano wolnych środków w skarbowe papiery wartościowe.

4.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW I REALIZACJA ZADAŃ

W planie finansowym RFRD na 2022 r. po zmianach, zaplanowano koszty realizacji zadań w łącznej kwocie 5 964 163 tys. zł, z tego: 4 125 865 tys. zł zaplanowano na inwestycje, 1 500 000 tys. zł na wpłatę do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych¹¹⁶, 338 255 tys. zł na realizację zadań bieżących przez inne podmioty i 43 tys. zł na koszty własne.

W 2022 r. poniesiono koszty realizacji zadań w kwocie 4 370 645,3 tys. zł, tj. 73,3% zaplanowanych oraz 140,7% zrealizowanych w 2021 r. (3 106 986,3 tys. zł). Wyższe koszty realizacji zadań (ogółem) niż w 2021 r. wynikały z dokonania wpłaty kwoty 1 500 000 tys. zł na rzecz Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych. Natomiast koszty inwestycyjne RFRD – 2 594 833,3 tys. zł poniesiono w 2022 r. na poziomie znacznie niższym od planowanych – wyniosły one 62,9% planu. Koszty te stanowiły 89,5% kosztów inwestycyjnych RFRD poniesionych w 2021 r. (2 898 950,5 tys. zł).

Również nie w pełni poniesiono planowe koszty w przypadku środków na realizację zadań bieżących przekazanych innym podmiotom, w przypadku których wykonanie wyniosło 275 811,2 tys. zł, tj. 81,5% planu.

Na zadania wynikające z ustawy o RFRD w 2022 r. wykorzystano 2 915 496,2 tys. zł, tj. 66,3% planu po zmianach (4 399 163 tys. zł), w tym:

¹¹⁴ Dz. U. poz. 1864.

¹¹⁵ Raporty z systemu bankowego obejmujący kwoty lokat RFRD w 2022 r.

¹¹⁶ W 2022 r. miała miejsce jedna zmiana planu finansowego RFRD. Zmiana ta polegała na zaplanowaniu wpłaty w kwocie 1 500 000 tys. zł z RFRD do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, na podstawie art. 113b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583).

- 2 494 445,5 tys. zł na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych, tj. 98,3 % planu po zmianach;
- 25 719 tys. zł na dofinansowanie zadań mostowych¹¹⁷ (wykonano 28,45% planu), co wynikało z opóźnień w realizacji zadań związanych z dodatkowymi pracami archeologicznymi oraz przedłużającymi się postępowań przetargowych;
- 248 533,4 tys. zł na finansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, dróg powiatowych i dróg gminnych o znaczeniu obronnym (wykonano 23,38% planu), niskie wydatkowanie środków spowodowane było przedłużającymi się pracami projektowymi;
- 132 150,6 tys. zł – środki rozdysponowane zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o RFRD na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych (wykonano 68,3% planu). W dniu 16 lutego 2022 r. Prezes Rady Ministrów zatwierdził ostateczną listę zadań oraz wysokość dofinansowania. Ostateczna lista nie zawierała szczegółowego podziału uwzględniającego przyznane środki z rezerwy na poszczególne zadania. Po zatwierdzeniu ostatecznych list przez Prezesa Rady Ministrów środki wyróżnione w planie finansowym Funduszu na 2022 r. jako „środki rozdysponowane zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o RFRD należy traktować jako dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych”;
- 14 646,9 tys. zł na dofinansowanie budowy obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich – dalej „zadania obwodnicowe” (wykonano 6,7% planu), przyczyną niewykorzystania 93,3% zaplanowanych na 2022 r. środków były opóźnienia w realizacji zadań i związane z tym uaktualnienie harmonogramów rzeczowo-finansowych. W 2022 r. przekazano środki na realizację jedynie osiem z 51 zadań obwodnicowych, które znalazły się na zatwierdzonej 20 grudnia 2021 r. przez Prezesa Rady Ministrów liście zadań obwodnicowych przeznaczonych do dofinansowania¹¹⁸. W 2022 r. zawarte zostały 32 umowy o udzielenie dofinansowania ze środków RFRD na te zadania;
- 0,8 tys. – zł koszty własne (1,8% planu).

W 2022 r. ze środków RFRD nie przekazano dofinansowania na zadania dotyczące przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa (dalej: zadania miejskie), które w planie RFRD ujęto w kwocie 285 000 tys. zł (w Polsce jest 18 miast na prawach powiatu będących siedzibami wojewody lub sejmików województw).

Nabór wniosków o dofinansowanie zadań miejskich ze środków RFRD ogłoszony został przez Ministra Infrastruktury dopiero w dniu 21 lipca 2022 r. (tj. ponad pięć miesięcy po ustaleniu kwoty przeznaczonej w 2022 r. na ten cel¹¹⁹), co w konsekwencji spowodowało, że ustalona w wyniku tego naboru lista zadań miejskich zakwalifikowanych do otrzymania dofinansowania została skierowana do zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów dopiero 27 października 2022 r., czyli dopiero po ponad dwóch miesiącach od zakończenia naboru wniosków i wykorzystaniu prawie w całego maksymalnego czasu na przedstawienie Prezesowi RM wyników tego naboru¹²⁰. W efekcie lista zadań miejskich nie została w 2022 r. zatwierdzona przez Prezesa Rady Ministrów (nastąpiło to dopiero 6 lutego 2023 r.)¹²¹. Ww. okoliczności miały wpływ na niewykorzystanie przeznaczonych na

¹¹⁷ Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 744 na odc. Tychów Stary-Starachowice wraz z budową obwodnicy miasta Starachowice oraz rozbiórka tymczasowej przeprawy mostowej i budowa nowego mostu na rzece Soła wraz z przebudową połączenia drogowego z drogą wojewódzką i drogami powiatowymi 4480S i 1456S w miejscowości Porąbka.

¹¹⁸ Nabór wniosków o dofinansowanie zadań obwodnicowych ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg został ogłoszony przez Ministra Infrastruktury 21 kwietnia 2021 r. i zakończył się 21 maja 2021 r.

¹¹⁹ Plan finansowy RFRD na 2022 r. stanowił załącznik nr 13 (tabela nr 30) do ustawy budżetowej na 2022 r. (ustawa budżetowa na 2022 r. weszła w życie 5 lutego 2022 r.)

¹²⁰ Zgodnie z art. 36h ust. 1 ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg W terminie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia naboru minister właściwy do spraw transportu przedstawia Prezesowi Rady Ministrów do zatwierdzenia listę, o której mowa w art. 36g ust. 3.

¹²¹ Na liście zadań miejskich rekomendowanych do dofinansowania w ramach RFRD ujęto środki do 2026 r., a kwotę dofinansowania przewidziano w wysokości 382 393 tys. zł, w tym na 2022 r. – 6115 tys. zł. W kwocie tej przewidziano dofinansowanie w 2022 r. do wykonania pięciu zadań dotyczących: przebudowy dróg na terenie miasta Łodzi (2400, tys. zł), poprawy jakości i bezpieczeństwa układu drogowego w m.st. Warszawa (1546 tys. zł), rozwoju układu komunikacyjnego Białegostoku (750 tys. zł), budowy nowych układów drogowych dla skomunikowania terenów o funkcjach mieszkaniowych i usługowych w mieście Katowice (200 tys. zł), rozbudowy ul. Hodowlanej w Poznaniu (1219 tys. zł). Środki w kwocie 6115 tys. zł z RFRD nie zostały w 2022 r. przekazane do pięciu miast, dla których było to planowane. W związku z tym prezydent jednego z tych miast poinformował, że brak ww. środków wpłynął na przesunięcie rozpoczęcia procedury przetargowej i wyłonienie wykonawcy robót, natomiast czterech prezydentów poinformowało, że w związku z trwającymi postępowaniami przetargowymi, brak dofinansowania nie wpłynął na realizację inwestycji, z tego wg informacji jednego z nich w przypadku dwóch zgłoszonych do dofinansowania zadań

dofinansowanie tych zadań środków zaplanowanych w kwocie 285 mln zł. Na ww. zadania RFRD w 2022 r. nie przekazał żadnych środków, podobnie zresztą jak w 2021 r., na który zaplanowano 150 mln. zł. Tym samym w latach 2021–2022 Minister Infrastruktury nie zrealizował założeń przyjętych w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) projektu ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 734) z 6 listopada 2020 r., zgodnie z którymi na zadania miejskie miało być przeznaczone w 2021 r. – 400 mln zł, a w 2022 – 300 mln zł¹²². Należy zauważyć, że m.in. na dofinansowanie zadań miejskich przekazano do RFRD w 2020 r. dodatkowe środki z budżetu państwa w kwocie 3 800 mln zł, a w 2021 r. w kwocie 3100 mln zł.

W Ministerstwie Infrastruktury wyjaśniono, że nabór wniosków pierwotnie był planowany do ogłoszenia w 2021 r. jednak w wyniku przeprowadzonych analiz Departament Dróg Publicznych (odpowiedzialny za prowadzenie spraw związanych z finansowaniem lub dofinansowaniem zadań na drogach zarządzanych przez organy samorządu terytorialnego z RFRD) uznał, że w pierwszej kolejności występuje potrzeba dofinansowania zadań obwodnicowych.

Jednak NIK wskazuje że potrzeba dofinansowania w pierwszej kolejności zadań polegających na budowie obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich nie jest argumentem uzasadniającym wszczęcie naboru wniosków o dofinansowanie zadań miejskich dopiero w dniu 21 lipca 2022 r., gdyż nabór wniosków o dofinansowanie zadań obwodnicowych został ogłoszony 21 kwietnia 2021 r. i zakończył się 21 maja 2021 r.¹²³ Dlatego też pozostawało dużo czasu na ogłoszenie tego naboru, najpóźniej na początku 2022 r.

Tak więc biorąc pod uwagę ww. terminy, realny czas oczekiwania (ponad 3 miesiące) na zatwierdzenie listy naboru przez Prezesa RM oraz zbliżający się jesienno-zimowy okres (po przekazaniu listy zadań miejskich do zatwierdzenia) ograniczający możliwości realizacji robót budowlanych, zdaniem NIK ogłoszenie naboru w lipcu 2022 r. nie stwarzało możliwości wykorzystania zaplanowanych na zadania miejskie środków w 2022 r.

Badaniem objęto koszty poniesione na zadania dotyczące dofinansowania zadań mostowych¹²⁴ oraz budowy obwodnic zlokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich¹²⁵ oraz zadania budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych. Badanie próby kosztów¹²⁶ w kwocie 540 657,7 tys. zł wykazało, że zostały poniesione na cele określone w ustawie o RFRD.

Zobowiązania Funduszu wg stanu na koniec 2022 r. wynosiły 726,4 tys. zł, co stanowiło 0,3% planu funduszu na 2022 r. (212 600 tys. zł) oraz 177,7% zobowiązań na koniec 2021 r. Zobowiązania wymagalne na koniec 2022 r. nie wystąpiły.

4.2. RACHUNKOWOŚĆ

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg z dniem 1 stycznia 2023 r. uległ likwidacji. Likwidacja polegała na zamknięciu dotychczasowego rachunku bankowego oraz dotychczasowych ksiąg rachunkowych Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, będącego państwowym

tylko w przypadku jednego zawarto umowę z wykonawcą robót (15 lutego 2023 r.), natomiast jeśli chodzi o drugie zadanie, ogłoszenie o wyborze wykonawcy opublikowano 3 kwietnia 2023 r.

¹²² Udzielenie dofinansowania na zadania miejskie powinno być istotne dla dysponenta RFRD, gdyż w OSR podano również m.in.: „Jednocześnie zakłada się zasilenie Funduszu w 2020 i 2022 r. dodatkowymi, znaczącymi środkami z budżetu państwa (łącznie 3 mld zł). Przedmiotowa propozycja jest nie tylko konsekwencją proponowanego rozszerzenia katalogu zadań dofinansowywanych ze środków Funduszu o zadania obwodnicowe i zadania miejskie, ale wynika również z obecnej sytuacji gospodarczej związanej z pandemią COVID-19. Obecna sytuacja jest bezprecedensowa i wymaga zastosowania wyjątkowych środków zaradczych. Dodatkowe wsparcie udzielane w ramach Funduszu stanowi jeden z elementów pobudzania aktywności gospodarczej przedsiębiorców i walki ze skutkami kryzysu gospodarczego spowodowanego pandemią COVID-19”.

¹²³ W dniu 20 grudnia 2021 r. Prezes Rady Ministrów zatwierdził listę 51 zadań obwodnicowych z łącznym dofinansowaniem do 2027 r. na kwotę 2 359 257,1 tys. zł.

¹²⁴ Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 744 na odc. Tychów Stary-Starachowice wraz z budową obwodnicy m. Starachowice/Budowa przeprawy mostowej na rz. Kamiennej wraz z dojazdami w ciągu obwodnicy Starachowic na DW 744 od km ok. 35+536,68 na DW 744 do km ok. 262+377,28 na DK 24”.

¹²⁵ Umowa nr 05/2021, Umowa nr 12/2021, Umowa nr 04/2021, Umowa nr 03/2021, Umowa nr 14/2021, Umowa nr 22/2021, Umowa nr 31/2021, Umowa nr 15/2021.

¹²⁶ Dobranej w sposób celowy, obejmujące środki przekazane dla wojewodów na dofinansowanie dla jednostek samorządu terytorialnego z województw: opolskiego, podlaskiego, i lubelskiego

funduszem celowym w rozumieniu przepisów ufp. W związku z tym z dniem 1 stycznia 2023 r. w MI wyksięgowano aktywa i pasywa oraz przychody i koszty RFRD. Salda kont księgi głównej dotyczące RFRD za rok obrotowy 2023 r. były zerowe. Z dniem 1 stycznia 2023 r. został utworzony Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, niebędący państwowym funduszem celowym w rozumieniu ufp, prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

4.3. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33); z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2022 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40); o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N); o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z); rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (RB-BZ2).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

5. USTALENIA INNYCH KONTROLI

NIK przeprowadziła w 2022 r. kontrolę doraźną pt.: „Funkcjonowanie Centrum Unijnych Projektów Transportowych w latach 2020–2022 (I półrocze)”¹²⁷.

W ocenie NIK¹²⁸ poniesione w okresie objętym kontrolą wydatki na funkcjonowanie CUPT służyły realizacji statutowych zadań (analizą objęto wybrane losowo¹²⁹ wydatki poniesione na funkcjonowanie CUPT w kwocie 27 938,6 tys. zł, tj. 16,7% wydatków na ten cel w okresie 2020–I półrocze 2022, które wyniosły 167 540,1 tys. zł), jednak wydatkowanie części środków było działaniem niegospodarnym i niecelowym, ponieważ wydatki te zostały poniesione na realizację zadań zleczanych na zewnątrz pomimo tego, że wykonywanie tych zadań należało do obowiązków pracowników CUPT. Nie zawsze w pełni rzetelnie sprawowany był nadzór nad realizacją zleceń wykonywanych przez podmioty zewnętrzne. Ponadto 2/3 ogółu przyznanych pracownikom dodatków specjalnych zostało przyznanych za okres, który upłynął (tj. wstecz), co było działaniem naruszającym przepisy. W jednym z 8 zbadanych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, do których stosowano przepisy upzp określono kryteria oceny ofert, które nie gwarantowały wyboru najkorzystniejszej oferty, co było działaniem nierzetelnym.

Stwierdzone, szczegółowe nieprawidłowości, polegały m.in. na tym, że:

- dodatki specjalne dla pracowników w okresie 2020 – I półrocze 2022 r. były przyznawane przez Dyrektora CUPT za miesiące, które upłynęły (wstecz), co było niezgodne z § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w Centrum Unijnych Projektów Transportowych¹³⁰, który stanowi, że: „Dodatek specjalny przyznaje się na czas określony, a w uzasadnionych przypadkach na czas nieokreślony”. W okresie objętym kontrolą przyznano dodatki specjalne dla pracowników CUPT w kwocie 8293,5 tys. zł, z tego 5548,8 tys. zł za okres, który upłynął (wstecznie);
- w 2021 r. p.o. Dyrektora CUPT oraz p.o. Zastępcy Dyrektora CUPT zawarli dwie umowy zlecenia¹³¹ na „Eksperckie wsparcie CUPT dotyczące działań w zakresie komunikacji zewnętrznej, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji w mediach społecznościowych”¹³², co było niegospodarne i niecelowe, ponieważ prowadzenie działań z zakresu komunikacji zewnętrznej CUPT, należało do zadań Wydziału do spraw komunikacji (dalej: WSK) w Biurze Administracyjnym CUPT i zostało ujęte w zakresach czynności pracowników WSK. Pierwsza z umów została zawarta na kwotę 18 tys. zł, a druga na 36 tys. zł. Do 30 czerwca 2022 r. na realizację ww. umów CUPT poniosło wydatki w kwocie 47,1 tys. zł.

Zawarcie ww. umów zlecenia naruszało zasady określone w „Rekomendacjach dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych w jednostkach administracji rządowej” (dalej: Rekomendacje) opublikowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów¹³³. W Rekomendacjach wskazano m.in., że zawieranie umów cywilnoprawnych zamiast umów o pracę, których przedmiotem są zadania

¹²⁷ Dalej: CUPT. Numer kontroli I/22/004/KIN.

¹²⁸ Oceny skontrolowanej działalności dokonano w wystąpieniu pokontrolnym z 10 marca 2023 r. znak: KIN. 411.002.01.2022 (data wpływu do CUPT – 10 marca 2023 r.).

¹²⁹ Metodą MUS.

¹³⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1250.

¹³¹ Umowa nr F/001/2021-00 z 5 marca 2021 r. oraz umowa nr F/002/2021-00 z 31 grudnia 2021 r.

¹³² Zgodnie z umową z 5 marca 2021 r. jej przedmiotem było:

1. przeprowadzanie analizy dotychczasowej działalności informacyjno-promocyjnej CUPT w mediach społecznościowych ze szczególnym uwzględnieniem Twitera w latach 2019–2020 z wykorzystaniem wytycznych przekazanych przez Zamawiającego;
2. zaprojektowanie działań komunikacyjnych CUPT, z wykorzystaniem wytycznych przekazanych przez Zamawiającego, obejmujących w szczególności:
 - a) przygotowanie planu dla Twitera na okres marzec–grudzień 2021, zawierającego co najmniej harmonogram – dzienną liczbę postów na Twitera i optymalny czas ich emisji, zakres tematyczny treści w ramach postów;
 - b) stworzenie listy nowych odbiorców, która przyczyni się do zwiększenia liczby odwiedzin na stronie www CUPT;
3. przygotowanie rekomendacji dla działań w zakresie komunikacji zewnętrznej na innych platformach niż Twitter, takich jak: Facebook, Instagram, z wykorzystaniem wytycznych przekazanych przez Zamawiającego;
4. przygotowanie Tweetów z wykorzystaniem wytycznych przekazanych przez Zamawiającego.

¹³³ <https://www.gov.pl/web/premier/nadzor>

podobne lub tożsame z zadaniami pracowników, powinno być uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami i mieć charakter tymczasowy. Przyczynami zawierania umów cywilnoprawnych nie mogą być braki kadrowe lub niespełnianie wymagań przewidzianych procedurą naboru.

Działaniem niecelowym i niegospodarnym było także zlecenie przez Dyrektora CUPT zaprojektowania działań komunikacyjnych CUPT w mediach społecznościowych¹³⁴ w ramach umowy na „Świadczenie usługi doradztwa technicznego, prawnego oraz ekonomicznego CUPT w zakresie projektów współfinansowanych ze środków UE oraz działalności operacyjnej CUPT”¹³⁵ (dalej: umowa na doradztwo), pomimo tego, że zadanie to, zgodnie z Regulaminem wewnętrznym Biura Administracyjnego i zakresami czynności pracowników WSK, powinno być realizowane przez pracowników CUPT. Zleceń tych dokonywano pomimo tego, że stawka obowiązująca w umowie na doradztwo była wielokrotnie wyższa od aktualnych stawek rynkowych i od stawek przyjętych w poprzednio obowiązujących umowach zlecenia.

W okresie od lipca do listopada 2022 r. wydatki CUPT na wykonanie pięciu zleceń szczegółowych realizowanych w ramach ww. umowy na doradztwo wyniosły – 53,8 tys. zł, tj. 10,8 tys. zł miesięcznie¹³⁶, przy cenie jednostkowej 320 zł/h netto¹³⁷ za godzinę pracy doradcy. Zlecenia te realizowane były m.in. przez doradcę ds. komunikacji i mediów społecznościowych, który do czerwca 2022 r. wykonywał analogiczne prace, za znacznie niższą stawkę godzinową, tj. 75 zł/h brutto (w ramach umów zlecenia). Ponadto ww. cena jednostkowa 320 zł/h netto była znacznie wyższa od rynkowych stawek wynagradzania ekspertów w tej specjalizacji, które wynosiły od około 65 do 250 zł/h netto (tj. od 1,5 tys. zł do 6 tys. zł netto za 24 godziny pracy)¹³⁸.

Dokonanie ww. zleceń przez CUPT było niezasadne, ponieważ wg stanu na 30 czerwca 2022 r. w Wydziale ds. Komunikacji pracowało 6 osób, w tym cztery od ponad 1,5 roku. Wszystkie te osoby wg stanu na 30 listopada 2022 r. nadal pracowały w WSK, a dwie z nich w opisie stanowiska pracy miały w zakresie realizowanych zadań prowadzenie kampanii komunikacyjnych w mediach społecznościowych. Ponadto w okresie czerwiec-grudzień 2021 r., w którym nie obowiązywała żadna umowa z ekspertem ds. komunikacji w mediach społecznościowych, pracownicy WSK sami wykonywali zadania w tym zakresie, m.in. przygotowali transmisje w mediach społecznościowych, przygotowywali treść komunikatów, brali udział w wydarzeniach zewnętrznych tworząc dokumentację fotograficzną na potrzeby publikacji w tych mediach, tworzyli wydarzenia w multimedialach¹³⁹.

Ponadto umowa na doradztwo przewiduje wsparcie CUPT w zakresie obszarów, w których wymagana jest wiedza specjalistyczna wykraczająca poza zasoby własne jednostki, jak również

¹³⁴ Zlecenia polegały na: „Sporządzeniu opracowania pisemnego, tj. opinii pisemnej na temat/w zakresie:

1. Zaprojektowania planu działań komunikacyjnych CUPT na poszczególne miesiące, z wykorzystaniem wytycznych, przekazanych przez Zamawiającego, obejmujących w szczególności:
 - a) stworzenie, w oparciu m.in. o doświadczenia pracy zespołów prasowych innych instytucji działań komórki w zakresie systemowego pozyskiwania i planowania treści informacji do publikacji w mediach społecznościowych i na stronie www;
 - b) przygotowanie listy potencjalnych tematów z wykorzystaniem konkretnych projektów Beneficjentów wspieranych przez CUPT w przygotowaniu i realizacji inwestycji finansowanych z Funduszy Europejskich (POiŚ, POPW) oraz instrumentu finansowego Unii Europejskiej „Łącząc Europę” (CEF). Niniejsza baza tematów wykorzystana zostanie w promocji funduszy unijnych na stronie internetowej www.cupt.gov.pl oraz w mediach społecznościowych (Twitter, LinkedIn). Przygotowany dokument powinien zawierać co najmniej 30 pozycji z uwzględnieniem przykładowych treści postów na Twittera, wraz z informacją o promowanym Programie Operacyjnym oraz linkiem do źródła informacji (jeśli informacja pochodzi spoza CUPT);
 - c) opracowanie działań w zakresie obsługi profili firmowych w serwisach: Twitter, Facebook i LinkedIn;
 - d) przygotowanie/aktualizację bazy niezależnych, neutralnych politycznie potencjalnych obserwatorów na Twitterze związanych z sektorem transportu, która przyczyni się do zwiększenia liczby odwiedzin na profilu CUPT w serwisach Twitter, Facebook i LinkedIn oraz liczby konwersacji z przekierowaniem na stronę internetową www.cupt.gov.pl.
 - e) Opracowanie systemu monitorowania skuteczności działań.”

¹³⁵ Umowa nr P/013/2022-00 z 3 czerwca 2022 r. obowiązująca do 30 listopada 2023 r. (chyba, że w trakcie realizacji umowy całkowite maksymalne wynagrodzenie zostanie rozliczone przed upływem ww. terminu).

¹³⁶ Za 25 godzin miesięcznie – po 10,76 tys. zł za każde zlecenie, w tym prawa autorskie 30 zł/h netto.

¹³⁷ Plus 23% VAT.

¹³⁸ Według danych ze specjalistycznych portali internetowych, stawki wynagrodzenia z 5 grudnia 2022 r.

¹³⁹ W tym okresie wyjątkiem przekazano jedno zlecenie (nr 93/06/2021 z 24 czerwca 2021 r. w ramach umowy nr P/027/2018-00) na zaprojektowanie działań komunikacyjnych CUPT, z terminem realizacji do 22 lipca 2021 r.

udzielenie wsparcia w zakresie działalności operacyjnej CUPT, jednak tzw. outsourcing powinien mieć miejsce zawsze w ramach wyjątku, w okolicznościach niezbędności i mieć charakter tymczasowy, tj. nie powinien być nadużywany¹⁴⁰.

Tym samym korzystanie z usług zewnętrznej firmy doradczej w powyższym zakresie, która świadczyła usługi wg stawek znacznie przewyższających stawki rynkowe i jako eksperta wskazuje tę samą osobę, która wcześniej (w 2021 r. i 2022 r.) wykonywała dla CUPT analogiczne prace, za znacznie niższą stawkę godzinową, było działaniem niecelowym i niegospodarnym;

- w postępowaniu na rezerwację, sprzedaż i sukcesywne dostawy biletów lotniczych i kolejowych na zagraniczne i krajowe przewozy pasażerskie, rezerwację i sprzedaż miejsc hotelowych oraz polis ubezpieczeniowych określono kryteria oceny ofert i ich wagi, które nie gwarantowały wyboru najkorzystniejszej dla CUPT oferty. W związku z tym było to działanie niegospodarne i nierzetelne. W ww. postępowaniu jako najważniejsze kryterium oceny ofert (waga 60%) określono cenę, stanowiącą sumę opłat transakcyjnych za: 1. wystawienie jednego biletu kolejowego na trasie krajowej, 2. wystawienie jednego biletu kolejowego na trasie zagranicznej, 3. wystawienie jednego biletu lotniczego na trasie krajowej, 4. wystawienie jednego biletu lotniczego na trasie zagranicznej, 5. nocleg dla jednej osoby w hotelu na terenie Polski, 6. nocleg dla jednej osoby w hotelu za granicą, 7. wystawienie polisy ubezpieczeniowej. Pozostałe elementy, za które oceniane były oferty, to: opust od ceny pobytu we wszystkich hotelach, w których zostaną dokonane rezerwacje (waga 15%), opust od ceny przewoźnika za wystawienie jednego biletu lotniczego na trasie zagranicznej (waga 10%), opust od ceny przewoźnika za wystawienie jednego biletu kolejowego na trasie krajowej (waga 5%), deklarowany czas odpowiedzi Wykonawcy na zapytanie dotyczące propozycji rezerwacji (waga 10%).

Takie określenie kryteriów oceny ofert spowodowało, że jako najkorzystniejsza została wybrana oferta, w której suma opłat transakcyjnych wyniosła 0,01 zł¹⁴¹. Oferta wybrana w przedmiotowym postępowaniu uzyskała w tym kryterium maksymalną ocenę 60 pkt, podczas gdy pozostałe dwie oferty (w których zaproponowano łączną sumę opłat w kwocie 0,07 zł), otrzymały w tym kryterium 8,57 pkt (14,3% wartości możliwej do uzyskania w tym kryterium – 60 pkt). Wybrana przez CUPT oferta, biorąc pod uwagę pozostałe kryteria oceny ofert, była zdecydowanie mniej korzystna dla Zamawiającego niż pozostałe oferty złożone w tym postępowaniu (oferta ta uzyskała za pozostałe kryteria 21,46 pkt, przy 25,93 i 40 pkt otrzymanych przez pozostałe dwie złożone oferty).

Zdaniem NIK, wynikiem prowadzonych postępowań o zamówienie publiczne powinno być wybranie najkorzystniejszej oferty, tymczasem analiza trzech faktur¹⁴² wystawionych przez wykonawcę wyłonionego w wyniku tego postępowania w okresie objętym kontrolą na łączną kwotę 29 873,26 zł wykazała, że gdyby wybrano ofertę, która została oceniona na drugim miejscu ww. postępowaniu, otrzymany łączny opust (suma opustów: od ceny pobytu we wszystkich hotelach, w których zostaną dokonane rezerwacje, od ceny przewoźnika za wystawienie jednego biletu lotniczego na trasie zagranicznej, od ceny przewoźnika za wystawienie jednego biletu kolejowego na trasie krajowej), wyniosłby 2316,76 zł, zamiast 1412,99 zł, tj. byłby wyższy o ok. 64%.

W związku z tym wydatek CUPT z tytułu tych trzech faktur byłby mniejszy o ok. 903,77 zł, a biorąc pod uwagę całą wartość umowy (879 837,66 zł brutto) oznacza to oszczędności w kwocie około 26,4 tys. zł¹⁴³;

¹⁴⁰ Por.: Rekomendacje dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych w jednostkach administracji rządowej”.

¹⁴¹ Tj. opłat za: 1. wystawienie jednego biletu kolejowego na trasie krajowej – 0,00 zł; 2. wystawienie jednego biletu kolejowego na trasie zagranicznej – 0,00 zł; 3. wystawienie jednego biletu lotniczego na trasie krajowej – 0,00 zł; 4. wystawienie jednego biletu lotniczego na trasie zagranicznej – 0,00 zł; 5. nocleg dla jednej osoby w hotelu na terenie Polski – 0,00 zł; 6. nocleg dla jednej osoby w hotelu za granicą – 0,00 zł; 7. wystawienie polisy ubezpieczeniowej – 0,01 zł.

¹⁴² Wybranych w sposób celowy tak, aby łączna kwota faktur stanowiła ok. 15% wydatków poniesionych w ramach badanej umowy w okresie objętym kontrolą (193,5 tys. zł).

¹⁴³ 3% wartości przedmiotu umowy, która zawierał wydatki na: bilety kolejowe na trasach krajowych i zagranicznych, bilety lotnicze na trasach krajowych i zagranicznych, noclegi w hotelach na terenie Polski i za granicą i na wystawione polisy ubezpieczeniowe pomniejszone o opusty ustalone w umowie z wykonawcą.

- Dyrektor CUPT nierzetelnie określiła, na etapie opracowania Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia, potrzeby szkoleniowe jednostki, co w efekcie doprowadziło do tego, że w szkoleniach w których miało wziąć udział pierwotnie od 50 do 100 pracowników CUPT, wzięło udział tylko 28 osób. Wykonawca miał przeprowadzić dwa jednodniowe szkolenia – każde szkolenie dla 50 uczestników, jednak nie mniej niż 25 uczestników. Jednak faktycznie w szkoleniach (w dniach 4 oraz 8 lipca 2022 r.) wzięło udział po 14 osób. Tym samym drugie szkolenie, które kosztowało 5 tys. zł, było zbędne, a zawarcie umowy na dwa takie szkolenia było konsekwencją nierzetelnego rozpoznania potrzeb w tym zakresie;
- Dyrektor CUPT odebrała łącznie 8 opracowań¹⁴⁴ i zaakceptowała do zapłaty, mimo tego, że nie spełniały wymogów określonych w pkt 3 SOPZ¹⁴⁵, co było działaniem niezgodnym z postanowieniami umowy i nierzetelnym. Wg tych wymogów, opracowania pisemne oraz wszystkie materiały papierowe i elektroniczne powinny zawierać system identyfikacji wizualnej w postaci logotypów (godło UE, flagę Rzeczypospolitej Polskiej oraz logo funduszy UE) umieszczonych w widocznym miejscu na: okładce, raporcie, pierwszym i ostatnim slajdzie prezentacji, oraz w nagłówku produktu. Oprócz logotypów wszystkie materiały miały zawierać następujący tekst: Usługa współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Funduszu Spójności/Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Powyższe wymogi wynikały z zasad promocji i oznakowania projektów realizowanych w ramach Funduszy Europejskich¹⁴⁶ dotyczącymi informowania opinii publicznej, uczestników i odbiorców projektów o tym, że dane przedsięwzięcie było możliwe między innymi dzięki unijnej pomocy finansowej¹⁴⁷.

W przypadku jednego opracowania brakowało zarówno logotypów jak i tekstu, a w siedmiu opracowaniach brakowało ww. tekstu. Dyrektor CUPT dokonała odbioru ww. opracowań pomimo niespełnienia przez nie wymogów określonych w SOPZ, a wydatek wyniósł 102,2 tys. zł. Dokonanie odbioru tych opracowań było działaniem nierzetelnym i niezgodnym z postanowieniami umowy, a dokonanie zapłaty za nie działaniem niegospodarnym. Wykonawca został zobowiązany (w wyniku kontroli NIK) do niezwłocznego uzupełnienia oraz ponownego przekazania uzupełnionych materiałów.

Dyrektor CUPT (w terminie ustawowym, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy o NIK) zgłosiła 11 zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego NIK, z których Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej w NIK, w uchwale z dnia 30 maja 2023 r., uwzględnił w całości jedno zastrzeżenie, w części również jedno zastrzeżenie, a pozostałe oddalił.

¹⁴⁴ Opracowania w ramach umowy na: „Świadczenie usług doradztwa w zakresie zapewnienia dostępności w działaniach CUPT” odebrano: 24 lutego 2022 r, 30 marca 2022 r., 31 maja 2022 r. i 30 września 2022 r.

¹⁴⁵ SOPZ stanowił załącznik nr 3 do umowy.

¹⁴⁶ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/zasady-promocji-i-oznakowania-projektow-1/zasady-promocji-i-oznakowania-projektow-wersja-aktualna-od-1-stycznia-2018-roku/>

¹⁴⁷ Beneficjent Funduszy Europejskich musi oznaczać:

- działania i materiały informacyjne i promocyjne,
- dokumenty związane z projektem podawane do wiadomości publicznej i przeznaczone dla uczestników projektów,
- miejsca realizacji współfinansowanego przedsięwzięcia.

Każde oznaczenie w wersji pełnokolorowej musi zawierać następujące znaki:

- znak Funduszy Europejskich (właściwy dla danego programu),
- barwy Rzeczypospolitej Polskiej,
- znak Unii Europejskiej (właściwy dla danego funduszu).

6. INFORMACJE DODATKOWE

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym po przeprowadzeniu kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. do p.o. Dyrektora GDDKiA (w dniu 28 marca 2023 r.) nie sformułowano wniosków pokontrolnych.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdańsku również nie sformułowano wniosków pokontrolnych, a w wystąpieniu pokontrolnym do Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie¹⁴⁸ sformułowano 10 wniosków pokontrolnych¹⁴⁹, m.in. dotyczących przeprowadzenia analiz dotyczących zasadności i opłacalności montażu układu do kompensacji energii biernej w przypadku ponoszenia opłat za ponadumowny pobór energii biernej i wyeliminowanie przypadków zastępowania umów o pracę umowami zlecenia.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie poinformował NIK o działaniach podjętych w sprawie realizacji tych wniosków w piśmie z 21 kwietnia 2023 r.

Wystąpienie pokontrolne do Ministra Infrastruktury po przeprowadzeniu kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. zostało wystosowane w dniu 21 kwietnia 2023 r. NIK sformułowała w nim następujące wnioski:

- przeprowadzanie bieżących analiz wykorzystania mocy umownej i dostosowywanie jej do potrzeb oraz kontynuowanie działań mających na celu ograniczenie wydatków na energię bierną pojemnościową;
- uruchamianie naborów wniosków o dofinansowanie ze środków RFRD w terminach umożliwiających wykorzystanie tych środków w roku, na który zostały ujęte w planie finansowym RFRD.

Minister Infrastruktury złożył jedno zastrzeżenie do ww. wystąpienia pokontrolnego, które zostało w całości oddalone przez Kolegium NIK w uchwale z dnia 31 maja 2023 r.

¹⁴⁸ Oba te wystąpienia pokontrolne zostały podpisane w dniu 27 marca 2023 r.

¹⁴⁹ Były to wnioski o:

1. Podejmowanie działań służących realizacji zadań, w terminach umożliwiających realne wykonanie upoważnienia wydatków (tj. faktycznej płatności) zgodnie z założeniami planu finansowego na dany rok budżetowy.
2. Przeprowadzenie analiz pod kątem zasadności i opłacalności montażu układu do kompensacji energii biernej w przypadku ponoszenia opłat za ponadumowny pobór energii biernej.
3. Wyeliminowanie przypadków zastępowania umów o pracę umowami cywilnoprawnymi zbieżnymi z zakresem obowiązków komórek organizacyjnych Urzędu.
4. Przekazywanie Wykonawcy zaproszenia oraz niezbędnych informacji do przeprowadzenia postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki.
5. Publikowanie w BZP ogłoszeń o wyniku postępowania w terminach wynikających z przepisów o zamówieniach publicznych.
6. Wprowadzanie do treści kontraktów zamówień publicznych, projektowanych postanowień umowy, które zawarto w SWZ po jej modyfikacji.
7. Ustalanie w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego terminu składania ofert zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.
8. Rzetelne dokumentowanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.
9. Aktualizowanie planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w przypadku wystąpienia okoliczności obligujących do tej czynności.
10. Dostosowanie wewnętrznych zasad udzielania zamówień publicznych w projektach finansowanych z wykorzystaniem środków europejskich do zmian obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych, w tym wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków.

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCIACH 21 – GOSPODARKA MORSKA, 22 – GOSPODARKA WODNA, 39 – TRANSPORT I 69 – ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Oceny wykonania budżetu w części 21 – Gospodarka morską, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport i części 69 – Żegluga śródlądowa dokonano stosując kryteria¹⁵⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 roku*¹⁵¹.

Część 21 – Gospodarka morską

Dochody (D) ¹⁵² :	29 256 tys. zł
Wydatki (W) ¹⁵³ :	1 910 135,4 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	1 910 135,4 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G):	1

Nieprawidłowości w wydatkach stwierdzono w Urzędzie Morskim w Szczecinie i polegały one m.in. na:

- poniesieniu w 2022 r. wydatków w kwocie 120,6 tys. zł brutto za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej pomimo tego, że w przypadku zamontowania układu do kompensacji energii biernej można było je obniżyć nawet do zera;
- zleceniu pracownikom Urzędu na podstawie umów o dzieło (wydatek z tego tytułu wyniósł w 2022 r. 44 tys. zł) zadań zbieżnych z zakresami działania komórek organizacyjnych Urzędu Morskiego w Szczecinie.

Jednak nieprawidłowości te nie miały istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w 2022 r. w części 21.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

Część 22 – Gospodarka wodna

Dochody (D):	15 673,5 tys. zł
Wydatki (W):	2 280 436,8 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	2 280 436,8 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G): 1
Nieprawidłowości w wydatkach :	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁵⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁵² W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹⁵³ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

Część 39 – Transport

Dochody (D):	167 163,8 tys. zł
Wydatki (W):	22 273 889,7 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	22 273 889,7 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G): 1

Nieprawidłowość w wydatkach, stwierdzona w Ministerstwie Infrastruktury, polegała na poniesieniu w 2022 r. nadmiernych wydatków w kwocie 224,5 tys. zł brutto, ponieważ niedostosowano mocy umownej do faktycznych potrzeb, w szczególności w budynku B/C (co miało wpływ na wysokość opłaty sieciowej stałej) a także nie zastosowano urządzeń ograniczających pobór energii biernej pojemnościowej (co miało wpływ na wysokość opłaty za tę energię, a zamontowanie układu do kompensacji energii biernej pozwala je obniżyć nawet do zera);

Jednak nieprawidłowość ta nie miała istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w 2022 r. w części 39.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow): Pozytywna

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: pozytywna

Część 69 – Żegluga śródlądowa

Dochody (D):	722,4 tys. zł
Wydatki (W):	23 299,7 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	23 299,7 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G): 1
Nieprawidłowości w wydatkach :	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	pozytywna (5)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

7.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG

Oceny wykonania planu finansowego ww. Funduszu dokonano stosując kryteria¹⁵⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 roku*¹⁵⁵.

Przychody (P):	3	115 500 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):		4 370 645,3 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K)=		7 486 145,3 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie:		(Wp = P : G) = 0,416
Ocena cząstkowa przychodów (Op):		pozytywna (5)
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie:		(Wk = K : G) = 0,584

Nieprawidłowość w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi) polegała na późnym ogłoszeniu naboru wniosków o dofinansowanie zadań miejskich ze środków RFRD, który został ogłoszony został przez Ministra Infrastruktury dopiero w dniu 21 lipca 2022 r., co miało wpływ na niewykorzystanie przeznaczonych na dofinansowanie tych zadań środków w kwocie 285 mln zł.

Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):		ocena w formie opisowej (3)
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ¹⁵⁶ :		(5 x 0,416 + 3 x 0,584) = 3,8
Opinia o sprawozdaniach:		pozytywna
Ocena ogólna:		w formie opisowej

¹⁵⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁵⁶ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

7.3. DOCHODY BUDŻETOWE W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

Część 21 – Gospodarka morska

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem*, w tym:		15 852,6	112 745	29 256	184,6	25,9
1.	Dział 600 - Transport i łączność	12 971,3	11 099	11 990,4	92,4	108
1.1.	Rozdział 60043 - Urzędy Morskie	12 876,9	10 979	11 814,3	91,7	107,6
1.2.	Rozdział 60044 - Ratownictwo morskie	94,4	120	176	186,4	146,7
2.	Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0	0	28,1	-	-
2.1.	Rozdział 73014 - Działalność dydaktyczna i badawcza	0	0	28,1	-	-
3.	Dział 750 - Administracja publiczna	896,1	100 614	785,4	87,6	0,8
3.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	896,1	100 614	785,4	87,6	0,8
4.	Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	743,7	182	576,2	77,5	316,6
4.1.	Rozdział 75504 - Izby morskie	743,7	182	576,2	77,5	316,6
5.	Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1241,5	850	15 876	1278,8	1867,8
5.1.	Rozdział 75624 - Dywidendy	1241,5	850	15 876	1278,8	1867,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 22 – Gospodarka wodna

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		27 846,2	25 533	15 673,5	56,3	61,4
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	834,3	-	429,3	51,5	-
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	525,5	-	285,7	54,3	-
1.2.	Rozdział 75080 – Działalność badawczo-rozwojowa	308,8	-	143,6	46,5	-
2.	Dział - 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	27 011,9	25 533	15 244,2	56,4	59,7
2.1.	Rozdział 90025 – Działalność Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	25 449,7	25 533	12 421,1	48,8	48,6
2.2.	Rozdział 90078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	19,4	-	2309,6	11 905,2	-
2.3.	Rozdział 90095 – Pozostała działalność	1542,8	-	513,5	33,3	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 39 - Transport

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		169 149,3	91 474	167 163,8	98,8	182,7
1.	Dział 600 Transport i łączność	168 528,9	91 010	165 830,9	98,4	182,2
1.1.	Rozdział 60001 Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	28 108	-	18 220,5	64,8	
1.2.	Rozdział 60002 Infrastruktura kolejowa	19 853,4	-	21 841	110	
1.3.	Rozdział 60004 Lokalny transport zbiorowy	0	-	149,7	1497000	
1.4.	Rozdział 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	85 159,3	-	84 400,9	99,1	
1.5.	Rozdział 60015 Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	-	-	3,8		
1.6.	Rozdział 60016 Drogi publiczne gminne	-	-	42,1		
1.7.	Rozdział 60041 Infrastruktura portowa	140,7	-	-		
1.8.	Rozdział 60055 Inspekcja Transportu Drogowego	5 692,6	-	11 656,4	204,8	
1.9.	Rozdział 60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego	27 542	-	26 819,9	97,4	
1.10.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	2 032,9	-	2 696,8	132,7	
2.	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	5,1	-	0,1	2	
2.1.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	5,1	-	0,1	2	
3.	Dział 750 Administracja publiczna	615,1	464	1 332,7	216,7	287,2
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	591,4	-	1 136,9	192,2	
3.2.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	23,7	-	195,7	825,7	
4.	Dział 752 Administracja publiczna	0,26	-	0,14	53,8	
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	0,26	-	0,14	53,8	

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 69 – Żegluga śródlądowa

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		777,7	751	722,4	92,9	96,2
1.	Dział 600 - Transport i łączność	776,6	751	720,4	92,8	95,9
1.1.	Rozdział 60042 - Urzędy Żegluga Śródlądowej	776,6	751	720,4	92,8	95,9
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	1,1	-	2	181,8	-
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	1,1	-	2	181,8	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

7.4. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

Część 21 – Gospodarka morską

1	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
2	3	4	5	6	7	8	9	
	Ogółem, w tym:	1 627 333,6	1 493 509	1 605 950,2	1 599 502,2	98,3	107,1	99,6
1.	Dział 600 Transport i łączność	1 364 594,7	1 217 407	1 316 036,9	1 313 907,5	96,3	107,9	99,8
1.1.	Rozdział 600 43 Urzędy morskie	1 312 717,7	1 154 330	1 256 785,2	1 254 674,2	95,6	108,7	99,8
1.2.	Rozdział 60044 Ratownictwo morskie	45 214,6	49 312	52 223,1	52 215,6	115,5	105,9	100
1.3.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	6 662,4	13 765	7 028,5	7 017,6	105,3	51	99,8
2	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	173 092,8	182 950	203 949	203 949	117,8	111,5	100
2.1.	Rozdział 73014 Działalność dydaktyczna i badawcza	164 075	173 825	194 912,6	194 912,6	118,8	112,1	100
2.2.	Rozdział 73016 Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	9 017,8	9 125	9 036,3	9 036,3	100,2	99	100
3.	Dział 750 Administracja publiczna	34 312,9	38 921	37 890,1	33 846,1	98,6	87	89,3
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	34 312,9	38 921	37 890,1	33 846,1	98,6	87	89,3
4.	Dział 752 Obrona narodowa	8 749,1	6 100	405,2	402,8	4,6	6,6	99,4
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	449,1	6 100	405,2	402,8	89,7	6,6	99,4
4.2.	Rozdział 75215 Zadania związane z utrzymaniem w czasie pokoju mocy produkcyjnych lub remontowych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki	8 300	-	-	-	-	-	-
5.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	1 812,7	2 092	2 092	1 955,3	107,9	93,5	93,5
5.1.	Rozdział 75504 Izby morskie	1 812,7	2 092	2 092	1 955,3	107,9	93,5	93,5

	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.	Dział 801 Oświata i wychowanie	10 097,7	10 624	10 578,5	10 521,6	104,2	99	99,5
6.1.	Rozdział 80115 Technika	10 067,6	10 584	10 537,6	10 483,8	104,1	99,1	99,5
6.2.	Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	18,6	29	29,9	29,9	160,8	103,1	100
6.3.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	11,5	11	11	10,9	94,8	99,1	99,1
7.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	818,2	965	998,5	998,5	122	103,5	100
7.1.	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne	818,2	965	998,5	998,5	122	103,5	100
8.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	33 855,5	34 000	34 000	33 952,2	100,3	99,9	99,9
8.1.	Rozdział 90018 Ochrona brzegów morskich	33 855,5	34 000	34 000	33 952,2	100,3	99,9	99,9

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 22 – Gospodarka wodna

Lp.	Wyszczególnienie	2021		2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾		Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
					tys. zł			%	
1	2	3		4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		1 797 965,3		1 121 500	2 340 708,4	2 280 436,8	126,8	203,3	97,4
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	76 860,6		79 520	80 507	79 715,5	103,7	100,2	99
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	18 389,5		19 938	20 714	19 927,2	108,4	99,9	96,2
1.2.	Rozdział 75080 – Działalność badawczo-rozwojowa	58 471,1		59 582	59 793	59 788,3	102,3	100,3	100
2.	Dział 752 – Obrona narodowa	1157,5		1994	929,6	914,7	79	45,9	98,4
2.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	1157,5		1994	929,6	914,7	79	45,9	98,4
3.	Dział - 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 719 947,2		1 039 986	2 259 271,8	2 199 806,6	127,9	211,5	97,4
3.1.	Rozdział 90025 – Działalność Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	1 001 881,2		913 320	1 186 577,2	1 131 472,8	112,9	123,9	95,4
3.2.	Rozdział 90078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	594 490,5		-	945 868,8	941 529,6	158,4	-	99,5
3.3.	Rozdział 90095 – Pozostała działalność	123 575,5		126 666	126 825,8	126 804,2	102,6	100,1	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 39 – Transport

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	18 170 543,3	8 231 112	9 233 725,2	9 185 328,7	50,6	111,6	99,5
1.	Dział 600 Transport i łączność	17 866 292,6	7 951 220	8 947 041,7	8 911 811,3	49,9	112,1	99,6
1.1.	Rozdział 60001 Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	1 269 581,6	1 751 927	1 947 506,7	1 945 860,7	153,3	111,1	99,9
1.2.	Rozdział 60002 Infrastruktura kolejowa	6 335 217,7	1 107 388	1 579 571,3	1 576 352,4	24,9	142,3	99,8
1.3.	Rozdział 60004 Lokalny transport zbiorowy	200 000	-	-	-			
1.4.	Rozdział 60011 Drogi publiczne krajowe	4 740 853,8	4 105 435	4 133 270,2	4 127 986	87,1	100,5	99,9
1.5.	Rozdział 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	659 081,9	671 874	702 680,2	701 337	106,4	104,4	99,8
1.6.	Rozdział 60015 Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	-	-	47 477	42 944,1			90,5
1.7.	Rozdział 60016 Drogi publiczne gminne	-	-	177 123	169 542,8			95,7
1.8.	Rozdział 60018 Działalność Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	3 100 000	-	-	-	-	-	-
1.9.	Rozdział 60055 Inspekcja Transportu Drogowego	202 063	208 309	211 092,2	201 749,2	99,8	96,9	95,6
1.10.	Rozdział 60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego	77 880,1	79 635	85 538	84 132,5	108	105,6	98,4
1.11.	Rozdział 60061 Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	15 631,2	16 725	36 293	36 293	232,2	217	100
1.12.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	1 265 983,4	9 927	26 490,2	25 613,6	2	258	96,7
2.	Dział 750 Administracja publiczna	145 910,1	188 698	197 318,5	184 429	126,4	97,7	93,5
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	82 813,6	103 716	109 383,1	97 855	118,2	94,3	89,5
2.2.	Rozdział 75080 System powiadamiania ratunkowego	372,5	60	27,4	27,4	7,4	45,7	100
2.3.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	62 724	84 922	87 908	86 546,6	138	101,9	98,5
3.	Dział 752 Obrona narodowa	134 705,1	67 194	65 463,3	65 186,9	48,4	97	99,6
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	134 705,1	67 194	65 463,3	65 186,9	48,4	97	99,6
4.	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	23 635,5	24 000	23 901,7	23 901,6	101,1	99,6	100
4.1.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	23 635,5	24 000	23 901,7	23 901,6	101,1	99,6	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 69 – Żegluga śródlądowa

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		23 963,6	25 189	25 447,9	23 299,7	97,2	92,5	91,6
1.	Dział - 600 Transport i łączność	16 413,5	15 337	15 337	14 792,9	90,1	96,5	96,5
1.1.	Rozdział 60042 Urzędy Żeglugi Śródlądowej	16 413,5	14 907	15 283	14 739,1	89,8	98,9	96,4
1.2.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	-	430	54	53,8	-	12,5	99,6
2.	Dział 750 Administracja publiczna	5 560,6	7 756	7 756	6 152	110,6	79,3	79,3
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	5 560,6	7 756	7 756	6 152	110,6	79,3	79,3
3.	Dział 752 Obrona narodowa	332,4	358	388	387,9	116,7	108,4	100
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	332,4	358	388	387,9	116,7	108,4	100
4.	Dział 801 Oświata i wychowanie	1 657,1	1 738	1 966,9	1 966,9	118,7	113,2	100
4.1.	Rozdział 80115 Technika	1 656,9	1 738	1 966,3	1 966,3	118,7	113,1	100
4.2.	Rozdział 80146 Doksztacenie i doskonalenie nauczycieli	0,2	5	0,6	0,6	300	12	100
4.3.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	-	2	-	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

7.5. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

część 21 - Gospodarka morską

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnieni e wg Rb- 70 ¹⁾	Wynagro- dzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto na 1 pełnozatrud- nionego	Przeciętne zatrudnieni e wg Rb- 70 ¹⁾	Wynagro- dzenia wg Rb-70 ²⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto na 1 pełnozatrud- ni-onego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		1 953	150 452	6 419,7	1937	158 807,7	6832,2	106,4
1	Dział 600 Transport i łączność	1 694	126 295,2	6 212,9	1673	132 687,6	6609,3	106,4
1.1.	Rozdział 60043 Urzędy morskie	1 419	105 428,1	6 191,5	1387	108179,4	6499,6	105
	status zatrudnienia 01	566	37 184,5	5 474,8	549	37904,5	5753,6	105,1
	status zatrudnienia 03	853	68 243,6	6 667	838	70274,9	6988,4	104,8
1.2.	Rozdział 60044 Ratownictwo morskie	275	20 867,1	6 323,4	286	24508,2	7141,1	112,9
	status zatrudnienia 01	275	20 867,1	6 323,4	286	24508,2	7141,1	112,9
2	Dział 750 Administracja publiczna	158	17 807,5	9 392,2	161	19588,8	10139,1	108
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	158	17 807,5	9 392,2	161	19588,8	10139,1	108
	status zatrudnienia 01	40	3 897,2	8 119,1	39	4334,9	9262,6	114,1
	status zatrudnienia 02	1	182,7	15 224,1	-	111,3	-	-
	status zatrudnienia 03	117	13 727,7	9 777,6	122	15142,6	10343,3	105,8
3.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	15	1 154,5	6 413,7	15	1227,2	6817,8	106,3
3.1.	Rozdział 75504	15	1 154,5	6 413,7	15	1227,2	6817,8	106,3

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Izby Morskie							
	status zatrudnienia 01	15	1 154,5	6 413,7	15	1 227,2	6 817,8	106,3
4.	Dział 801 Oświata i wychowanie	74	4 546,2	5 119,6	76	4 626	5 071,9	99,1
	Rozdział 80115 Technika	74	4 546,2	5 119,6	76	4 626	5 071,9	99,1
4.1.	status zatrudnienia 01	21	1 175,2	4 663,5	21	1 235	4 900,8	105,1
	status zatrudnienia 14	53	3 371	5 300,4	55	3 390,6	5 137,3	96,9
5.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	12	648,6	4 504	12	678,5	4 711,8	104,6
	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne	12	648,6	4 504	12	678,5	4 711,8	104,6
5.1.	status zatrudnienia 01	6	285,2	3 961	6	296,2	4 113,9	103,9
	status zatrudnienia 14	6	363,4	5 047	6	382,3	5 309,7	105,2

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

część 22 –Gospodarka wodna

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ , w tym:		87,15	10 874,3	10 398,1	90,40	11 838,8	10 913,4	105
1.	Dział 750 Administracja publiczna	87,15	10 874,3	10 398,1	90,40	11 838,84	10 913,4	105
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej status zatrudnienia:	87,15	10 874,3	10 398,1	90,40	11 838,8	10 913,4	105
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagradzania	2,65	255,1	8020,4	1	172,85	14 121,7	176,1
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	0,25	53,39	17 796,7	1	214,45	17 870,8	100,4
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej	84,2	10 565,8	10 450,9	88,4	11 451,5	10 797,6	103,3

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

część 39 -Transport

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ , w tym:		6 534	614 314,1	7 835	6 709	680 368,6	8 450,9	107,9
1.	Dział 600 Transport i łączność	5 773	526 870,2	7 605	5 939	575 247,4	8 071,6	106,1
1.1.	Rozdział 60012 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	4 448	406 725,5	7 620	4 578	443 282,1	8 069,1	105,9
	status zatrudnienia 01	808	52 841,8	5 450	585	41 864,1	5 963,6	109,4
	status zatrudnienia 02	1	120	10 002	-	-	-	-
	status zatrudnienia 03	3 639	353 763,8	8 101	3 993	401 418	8 377,5	103,4
1.2.	60055 Inspekcja Transportu Drogowego	900	72 896,9	6 750	930	83 916,7	7 519,4	111,4
	status zatrudnienia 01	34	2 402,1	5 887	27	2 032,8	6 274,2	106,6
	status zatrudnienia 02	1	187,7	15 642	1	221	18 413,7	117,7
	status zatrudnienia 03	865	70 307,1	6 773	902	81 663	7 544,6	111,4
1.3.	60056 Urząd Lotnictwa Cywilnego	396	44 150,7	9 291	403	44 498,3	9 201,5	99
	status zatrudnienia 01	47	3 526,9	6 253	46	3 401,8	6 162,7	98,5
	status zatrudnienia 02	2	549	22 874	2	409,5	17 063,9	74,6
	status zatrudnienia 03	347	40 074,9	9 624	355	40 687	9 550,9	99,2
1.4.	60095 Pozostała działalność	29	3 097,1	8 900	28	3 550,2	10 566,2	118,7
	status zatrudnienia 03	29	3 097,1	8 900	28	3 550,2	10 566,2	118,7
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	761	87 443,8	9 576	770	105 121,2	11 376,7	118,8
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	430	51 159,7	9 915	440	61 848,9	11 713,8	118,1
	status zatrudnienia 01	73	7 222,7	8 245	67	7 723	9 605,7	116,5
	status zatrudnienia 02	4	735,7	15 328	4	866,6	18 054,3	117,8
	status zatrudnienia 03	353	43 201,3	10 199	369	53 259,3	12 027,8	117,9
	status zatrudnienia 10	-	-	-	-	-	-	-
2.2.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	331	36 284,1	9 135	330	43 272,3	10 927,4	119,6
	status zatrudnienia 01	331	36 284,1	9 135	330	43 272,3	10 927,4	119,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

część 69 – Żegluga Śródlądowa

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ , w tym:		127	11400,1	7480,3	125	11 740,8	7827,2	104,6
1.	Dział 600 -Transport i łączność	88	6835,3	6472,8	88	6726,1	6359,4	98,4
1.1.	Rozdział 60042 Urzędy żegluga śródlądowej	88	6835,3	6472,7	88	6726,1	6369,4	98,4
	status zatrudnienia 01	13	1088,4	6977,1	12	1182,3	8210,2	117,7
	status zatrudnienia 03	75	5746,9	6385,3	76	5543,8	6078,8	95,2
2.	Dział 750 Administracja publiczna	26	3520,4	11 283,38	25	3878,1	12 926,8	114,6
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	26	3520,4	11 283,4	25	3878,1	12 926,8	114,6
	status zatrudnienia 01	3	323	8971,6	2	314,2	13 218,3	147,3
	status zatrudnienia 02	1	113,1	9421,9	1	129,9	10 822,5	114,9
	status zatrudnienia 03	22	3084,4	11 683,2	22	3430,9	12 996	111,2
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	13	1044,4	6694,7	12	1136,6	7893,1	117,9
3.1.	Rozdział 80115 Technika	13	1044,4	6694,7	12	1136,6	7893,1	117,9
	status zatrudnienia 01	5	496,6	8276,8	4	486,6	10 137,3	122,5
	status zatrudnienia 14	8	547,76	5705,9	8	650	6770,9	118,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

7.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W SKONTROLOWANYCH CZĘŚCIACH

Część 21 - Gospodarka morska

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		595 134,3	103 311	314 506,1	310 633,2	52,2	300,7	98,8
1.	600 - Transport i łączność:	593 894,4	98 177	314 506,1	310 633,2	52,3	316,4	98,8
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	574 694,9	88 654	282 354,8	282 310,2	49,1	318,4	100
1.2.	Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020	13 482	4 604	22 028,3	18 200	135	395,3	82,6
1.3.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	1 347,1	1 271	1 081,5	1 081,5	80,3	85,1	100
1.4.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020	4 321,7	-	3 722,3	3 722,3	86,1	-	100
1.5.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014-2020	48,7	3 648	5 319,2	5 319,2	10922,4	145,8	100
1.2.	750 - Administracja publiczna:	1 239,9	5 134	-	-	-	-	-
1.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	1 239,9	-	-	-	-	-	-
1.2.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	0	-	-	-	-	-	-
1.3.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	0	5 134	-	-	-	-	-

1) Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

2) Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270).

Część 22 – Gospodarka wodna

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		4056,9	-	-	-	-	-	-
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	4056,9	-	-	-	-	-	-
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	4056,9	-	-	-	-	-	-

- ¹⁾ Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.
²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

Część 39 –Transport

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		12 343 090	10 772 465	13 101 837	13 088 561	106	121,5	99,9
1.	Dział 600 Transport i łączność	12 342 791,3	10 772 208	13 101 625,8	13 088 392,1	106	121,5	99,9
1.1.	Instrument „Łącząc Europę” (CEF)	2 966 470,9	1 167 220	2 236 368,7	2 223 275,4	74,9	190,5	99,4
1.2.	PO IIŚ 2014–2020	9 260 384,3	9 567 762	10 749 319,7	10 749 192,2	116,1	112,3	100
1.3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	5 683,7	168	168	155	2,7	92,2	92,2
1.4.	Program Operacyjny Polska Wschodnia 2020	110 252,4	37 058	115 769,5	115 769,5	105	312,4	100
2.	Dział 750 Administracja publiczna	298,5	257	211,6	168,9	56,6	65,7	79,9
2.1.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	172,1	257	211,6	168,9	98,2	65,7	79,9
2.2.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	126,42	-	-	-	0		

- ¹⁾ Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.
²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

część 69 –Żegluga śródlądowa

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		7118,7	-	-	-	-	-	-
1.	Dział 600 – Transport i łączność	7118,7	-	-	-	-	-	-
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	7118,7	-	-	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28 UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

- ¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

7.7. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A – Zadania wynikające z ustawy tworzącej państwowy fundusz celowy									
1.	Zadanie wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	3 136 383,4	4 399 163	4 399 163	2 915 496,2	140,3	93	66,3	66,3
1.1.	Dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych	2 612 956,7	2 535 262	2 535 262	2 494 445,5	97	99,5	98,4	98,4
1.1.	Dofinansowanie zadań mostowych	8 355,6	90 400	90 400	25 719	1 082	307,8	28,5	28,5
1.2.	Finansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i dróg gminnych o znaczeniu obronnym	168 359,8	1 050 000	1 050 000	248 533,4	623,7	147,6	23,7	23,7
1.3.	Środki rozdysponowane zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o Rządowym Funduszu Dróg Samorządowych na dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych	102 417,7	193 458	193 458	132 150,6	188,9	129	68,3	68,3
1.4.	Dofinansowanie budowy obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich	-	218 500	218 500	14 646,9	-	-	6,7	6,7
1.5.	Dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa	-	285 000	285 000	-	-	-	-	-
1.6.	Dofinansowanie zadań polegających na poprawie bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych	244 291	-	-	-	-	-	-	-
1.7.	Środki rozdysponowane zgodnie z art. 36c ust. 2 ustawy o RFRD	-	11 500	11 500	-	-	-	-	-
1.8.	Środki rozdysponowane zgodnie z art. 36h ust. 2 ustawy o RFRD	-	15 000	15 000	-	-	-	-	-
1.9.	Koszty własne	2,6	43	43	0,8	1653,9	30,8	1,9	1,9
Część B – Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I	Stan funduszu na początek roku z tego:	5 416 982,4	6 770 952	6 770 952	8 081 508,5	125	149,2	119,4	119,4
1	Środki pieniężne	5 409 926,8	6 918 552	6 918 552	8 071 184,3	127,9	149,2	116,7	116,7
2	Należności	7 547,5	-	-	10 733	-	142,2	-	-
3	Zobowiązania, z tego:	491,9	147 600	147 600	408,8	30006,1	83,1	0,3	0,3
3.1	z tytułu kredytu	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1.1	w tym: wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-

3.2	pozostałe	491,9	147 600	147 600	408,8	30006,1	83,1	0,3	0,3
3.2.1	w tym: wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-
II	Przychody	5 771 512,4	2 131 348	2 131 348	3 115 500	36,9	54	146,2	146,2
1	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy, z tego:	1 635 779,5	1 624 255	1 624 255	1 741 336	99,3	106,5	107,2	107,2
2.1	bieżące	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2	majątkowe	1 635 779,5	1 624 255	1 624 255	1 741 336	99,3	106,5	107,2	107,2
2.2.1	wpłaty Dyrekcji Generalnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	175 279,4	155 994	155 994	248 151,4	89	141,6	159,1	159,1
2.2.2	wpłaty spółek w wysokości 7,5% zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym	60 500,1	68 261	68 261	93 184,6	112,8	154	136,5	136,5
2.2.3	wpłaty Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	100	100	100	100
3	Pozostałe przychody, w tym:	4 135 732,9	507 093	507 093	1 374 164	12,3	33,2	271	271
3.1	odsetki	10 503,2	2 500	2 500	400 693,1	23,8	3 815	16 027,7	16 027,7
3.2	inne	4 125 229,7	504 593	504 593	973 470,9	12,2	23,6	192,9	192,9
3.3.1	Skarbowe papiery wartościowe								
3.3.2	Wpłaty z budżetu państwa	3 600 000	500 000	500 000	500 000	13,9	13,9	100	100
3.3.3	Środki przekazane zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej	524 801,4	4 593	4 593	471 181,5	0,9	89,8	10 258,7	10 258,7
3.3.4	Pozostałe wpływy, zgodnie z ustawą o RFRD	428,3	-	-	2 289,4	-	534,5	-	-
III	Koszty realizacji zadań	3 106 986,3	4 464 163	5 964 163	4 370 645,2	143,7	140,7	97,9	73,3
1	Dotacje na realizację zadań bieżących								
2	Środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom	208 033,2	338 255	338 255	275 811,1	162,6	132,6	81,5	81,5
3	Koszty własne	2,6	43	43	0,8	1653,8	30,8	1,9	1,9
3.1	zakup usług	2,6	43	43	0,8	1653,8	30,8	1,9	1,9
4	Koszty inwestycyjne, w tym:	2 898 950,5	4 125 865	4 125 865	2 594 833,3	142,3	89,5	62,9	62,9
4.1	Środki przekazane innym podmiotom na inwestycje	2 898 950,5	4 125 865	4 125 865	2 594 833,3	142,3	89,5	62,9	62,9
5	Wpłata do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych	-	-	1 500 000	1 500 000	-	-	-	100
IV	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III) z tego:	8 081 508,5	4 438 137	2 938 137	6 826 363,3	54,9	84,5	153,8	232,3
1	Środki pieniężne	8 071 184,3	4 650 737	3 150 737	6 812 299,4	57,6	84,4	146,5	216,2
2	Należności	10 733	-	-	14 790,3	-	137,8	-	-
3	Zobowiązania, z tego:	408,8	212 600	212 600	726,4	52005,9	177,7	0,3	0,3
3.1	z tytułu kredytu	-	-	-	-	-	-	-	-

3.1.1	w tym: wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2	pozostałe	408,8	212 600	212 600	726,4	52005,9	177,7	0,3	0,3
3.2.1	w tym: wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Skarbowe papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Część E – Dane uzupełniające									
1	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	8 071 184,3	4 650 737	3 150 737	6 812 299,4	57,6	84,4	146,5	216,2
1.1	<i>overnight</i> (O/N)	8 068 670,5	4 650 737	3 150 737	6 812 104	57,6	84,4	146,5	216,2
1.2	terminowe	2 513,8	-	-	195,4	-	7,8	-	-

1) Ustawa budżetowa na rok 2022.

7.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Infrastruktury
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Sejmowa Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
12. Sejmowa Komisja Infrastruktury

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DK-3.0810.2.2023

Warszawa, 23 czerwca 2023

Szanowna Pani
Małgorzata Motylow
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Szanowna Pani Prezes,

stosownie do art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli przedstawiam poniżej stanowisko do Informacji o wynikach kontroli pn. „Wykonanie budżetu państwa w 2022 roku w cz. 21 – Gospodarka morską, 22 - Gospodarka wodną, 39 - Transport, 69 - Żegluga śródlądowa i wykonanie planu finansowego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg”.

Na wstępie wyrażam zadowolenie z pozytywnej oceny wykonania budżetu w 2022 roku we wszystkich częściach budżetowych, których dysponentem jest Minister Infrastruktury i dziękuję, że Najwyższa Izba Kontroli potwierdziła prawidłowość i rzetelność działań Ministerstwa Infrastruktury w realizacji budżetu państwa.

Odnosząc się do oceny Izby, że łączne wydatki na dystrybucję energii elektrycznej należy uznać za niegospodarne pragnę nadmienić, Ministerstwo Infrastruktury kompleksowo podchodzi do kwestii ograniczenia wydatków na energię, prowadzone są od kilku lat prace inwestycyjno-remontowe, które wpływają na emitowanie różnych zakłóceń do sieci elektrycznej. Przy realizacji prac remontowych wykorzystywane są różnego rodzaju elektronarzędzia. Natomiast w wyniku prowadzonych prac inwestycyjnych wbudowywane są nowe elektryczne systemy sterowania, np. przebudowa węzłów cieplnych, doposażenie sal konferencyjnych w systemy audio-wideo, itp.

Wszystkie powyższe działania wpływają na jakość wykorzystywanej energii, tym samym na ilość wytwarzanej energii biernej.

Dodatkowo podjęto działania polegające na wymianie źródeł światła starego typu na energooszczędne LED oraz na budowie instalacji fotowoltaicznej. Podejmowane działania każdorazowo poprzedzane są analizami dostępnych wskaźników miesięcznych, półrocznych, czy też rocznych.

Ministerstwo zamówiło wykonanie pomiarów parametrów jakościowych energii elektrycznej wraz z analizą zebranych wyników, między innymi w celu określenia sposobu ograniczenia kosztów.

Na bazie przeprowadzonych analiz w dniu 24 kwietnia 2023 r. zawarta została umowa, której przedmiotem jest wykonanie dokumentacji projektowo-wykonawczej doboru i montażu urządzeń do regulacji impedancji sieci zasilającej oraz redukcji zakłóceń wyższych częstotliwości występujących w rozdzielniach głównych niskiego napięcia w siedzibie Ministerstwa Infrastruktury. Przeprowadzone prace projektowe wskazały rozwiązania umożliwiające zastosowania urządzeń kompensujących moc bierną.

Jak wskazano w informacji o sposobie realizacji wniosku Najwyższej Izby Kontroli zawartego w wystąpieniu pokontrolnym Ministerstwo podjęło szereg działań skutkujących ograniczeniem zużycia energii.

Warto nadmienić, że podjęte czynności skutkowały osiągnięciem celu w zakresie zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w grudniu 2022 r. na poziomie 15%.

Natomiast odnosząc się do ustaleń NIK w zakresie działań CUPT (rozdział 5. *Ustalenia innych kontroli*) informuję, że Ministerstwo Infrastruktury jest w trakcie analizy poczynionych ustaleń. Jednocześnie CUPT, przekazując wyjaśnienia do wyników kontroli NIK, poinformował również o podjętych z własnej inicjatywy działaniach naprawczych.

CUPT poinformował także, że kwestia dodatków specjalnych była przedmiotem weryfikacji przez Instytucję Audytową w ramach sześciu audytów gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach POPT 2014-2020 (przeprowadzonych na ośmiu wnioskach o płatność POPT w okresie 2021-2022). W wynikach ww. audytów wskazano, iż wydatki poniesione na wynagrodzenia pracowników, w tym na dodatki specjalne, spełniają zasady kwalifikowalności określone w Wytycznych w zakresie wykorzystywania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020.

Dodatkowo należy wskazać, że CUPT wystąpił także do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z prośbą o interpretację przepisów rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą pracowników zatrudnionych w Centrum Unijnych Projektów Transportowych. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej potwierdziło, że z ww. rozporządzenia (ani z przepisów prawa pracy) nie wynika zakaz przyznania dodatku specjalnego za okres wsteczny, na który w swych ustaleniach wskazywali kontrolerzy NIK.

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Sekretarz Stanu

Andrzej Bittel

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAS

KIN.430.1.2023

Warszawa, 10 lipca 2023 r.

Opinia

**Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do stanowiska Ministra Infrastruktury przedstawionego do
Informacji o wynikach kontroli pn. *Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 21 –
Gospodarka morska, 22 – Gospodarka wodna, 39 – Transport, 69 – Żegluga śródlądowa oraz
wykonanie planu finansowego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.***

Na podstawie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623) przedstawiam opinię do stanowiska Ministra Infrastruktury, zawartego w piśmie DK-3.0810.2.2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.

Odnosząc się do przedstawionych w stanowisku informacji dotyczących działań podejmowanych w Ministerstwie Infrastruktury w celu ograniczenia wydatków na energię elektryczną (i to zarówno w latach poprzednich, jak i w 2023 r.) należy zauważyć, że NIK nie kwestionuje zasadności i efektów tych działań. W informacji znalazła się natomiast ocena w której wskazano, że nie podjęto skutecznych działań mających na celu ograniczenie wydatków na dystrybucję tej energii, w związku z czym w 2022 r. poniesione zostały nadmierne wydatki na ten cel w kwocie ok. 224,5 tys. zł – działanie to zostało zaś ocenione jako niegospodarne. Dokonana w Informacji ocena była uzasadniona wynikami kontroli, zgodnie z którymi moc umowna punktów poboru energii (PPE) w Ministerstwie Infrastruktury nie została dostosowana do faktycznego zapotrzebowania i w związku z tym ponoszono nadmierne wydatki z tytułu opłaty sieciowej stałej. Ponadto, w Ministerstwie nie zamontowano urządzeń ograniczających pobór energii pojemnościowej, chociaż pozwoliłoby to na ograniczenie opłat z tego tytułu nawet do zera.

Minister Infrastruktury odniósł się również do nieprawidłowości stwierdzonych przez NIK w Centrum Unijnych Projektów Transportowych (dalej: CUPT) informując, że Ministerstwo Infrastruktury jest w trakcie analizy poczynionych ustaleń. Podkreślenia wymaga, że przedmiotowa analiza powinna uwzględniać fakt, iż dokonanie oceny działalności CUPT w zakresie przyznawania dodatków specjalnych dla pracowników CUPT za miesiące, które upłynęły (tj. wstecz) nastąpiło po zbadaniu istniejącego stanu faktycznego i porównaniu go ze stanem wymaganym w zakresie legalności. NIK oceniając legalność działania, zgodnie z przepisami Konstytucji RP bierze pod uwagę orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Minister Infrastruktury w swoim stanowisku powołał się na opinię w sprawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w Centrum Unijnych Projektów Transportowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1250), przedstawioną przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Jednak należy wskazać, że w opinii tej podkreślono, iż Ministerstwo to nie jest uprawnione do wydawania wykładni obowiązujących przepisów prawa.

Również argument Ministra Infrastruktury, że wydatki na wynagrodzenie pracowników CUPT, w tym na dodatki specjalne, spełniają zasady kwalifikowalności określone w *Wytycznych w zakresie wykorzystywania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020* jest chybiony, ponieważ nie tego dotyczyła stwierdzona przez NIK nieprawidłowość.

PREZES
Najwyższej Izby Kontroli